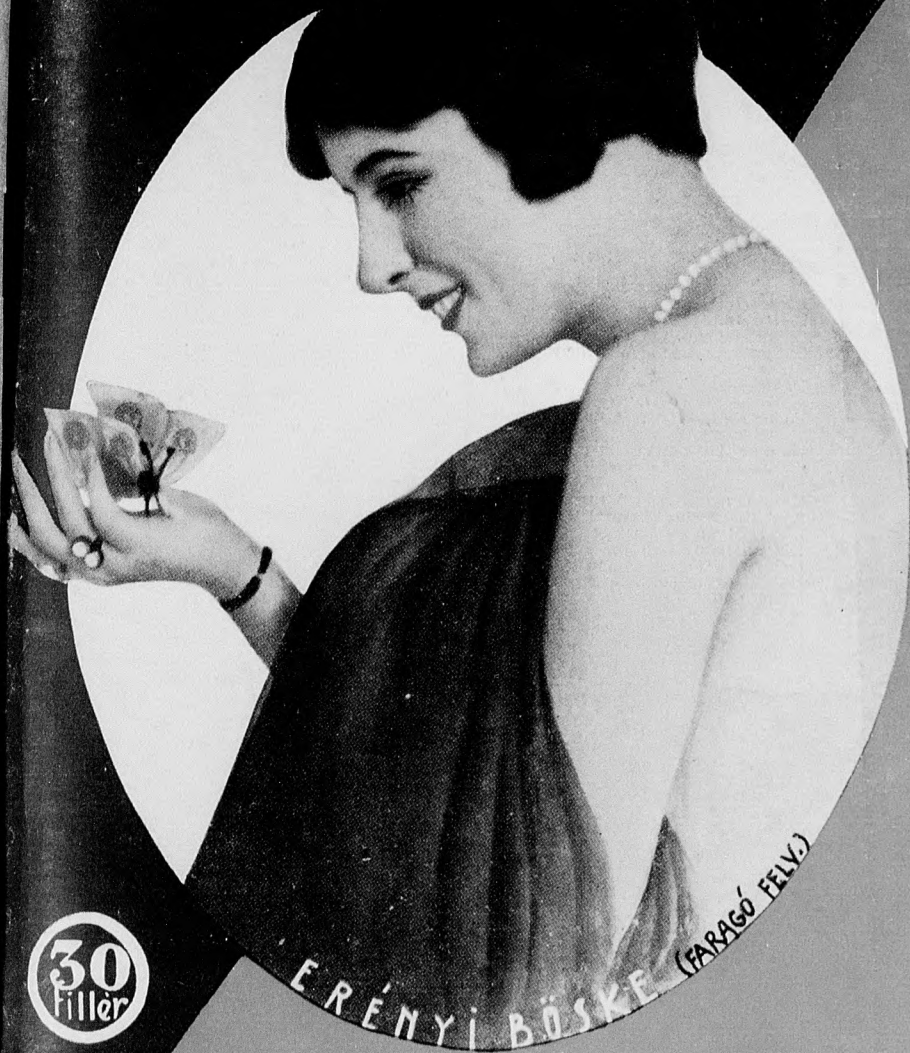

b Dél-háb

30
fillér

ERÉNYI BÖSKÉ (FARAGÓ FELV.)

III. ÉVFOLYAM

+ 16 szám +

Budapest 1929 ápr. 20. Megjelenik minden szombaton

EGY POMPÁS KIS HÁZIKÖNYVTÁR

A világirodalom legelső íróit találja itt
képviselve, feltűnő olcsó árban!

Magyar írók :

Ács Klára: Asszonyok vallomása
Berkes Imre: Bábel
Berkes Imre: Ezer leányfej
Csermely Gyula: A vörös kérdőjel
Csermely Gyula: Hadgyakorlatok és szerelem
Drasche-Lázár Alfréd: Titokzatos vendégek I—II.
Fodor Nándor dr.: A dakotai kísérletért
Hamvas József: Az élet láza
Jósika Miklós: Az emrődi kísértet
Kertész Mihály: Az üstökös
Kosztolányi Dezső: A rossz orvos
Lakatos László: Tavaszjáték
Lázár István: Dániel
Lázár István: Sámson
Leleszy Béla: A zür-zümm léglő I—II.
Leleszy Béla: Cardigan sugár
Miklósy Ilona: A nagy tűz
Nyáry Andor: A szerelmes menyaszszony I—II.
Ráskay Ferenc: A esodamajom
Sárányi István: A perencyei rejtély
Segesdy László: Szerelem az élel
Segesdy László: A koporsó
Segesdy László: A regyene
Segesdy László: A repülő ember
Somlyó Zoltán: Őszi regény
Szekula Jenő: A vörös Ezékiel
Szekula Jenő: A fekete báró
Tersánszky Józsi Jenő: Az örült szerelem
Vécsey Leó: Az életétkusz

Angol írók :

Balcombe Betsy: A császár utolsó regénye
Hergesheimer J.: A csillogó selyemsál I—II.

Az itt felsorolt művek mind puhakötésben vannak, 1 kötet ára bérmentve 30 fillér, 10 kötet ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Aki 30 kötetet rendel egyszerre, annak bérmentve 5 pengő 90 fillérért küldjük. Utánvételt 40 fillérrel drágább, mert emyit számít fel a posta. Ha személyesen jön be a kiadóhivatalba és ott a könyveket átveszi, akkor a 30 kötet 60 fillérrel, a 10 kötet pedig 30 fillérrel olcsóbb.

Az itt felsorolt művek megrendelhetők **D E L I B Á B** kiadóhivatalában: Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám

Mokles: A szép Aruja
Murray A. C.: Az ördög fia
Murray H.: Veszedelmes örökség I—II.
Murray H.: Végzetes ajándék I—II
Nicholson Meredith: Az ezer gyermelyák háza I—II.
Oppenheim E. P.: A esapda I—II.
Reeve A. B.: Amikor emberek eltűnnek
Reeve A. B.: A láthatatlan sugár
Sheridan Wilfred: Az öt fej I—II.
Sillis Arthur: A halálkelepece
Stagg C. H.: Az arany kesztyű
Stowell V.: A zümmögő falak titka I—II.

Francia írók :

Balzac Honoré: Szerellem a váromokon
Cladel Leon: Az álomlovag
Pittaval, Modern: Végzetes meghívás
Sand George: Egy ódon vár története
Théophile Gautier: Jettatura

Német írók :

A. Fredericks: Fényjelek I—II.
Harbou Thea von: Metropolis I—II.
Hauff Wilhelm: Othello

Orosz írók :

Garsin Vsevolod: Nadezsda Nikolajevna
Krasznoj P. N.: A vadon amazona I—II.

Holland, indus és svéd írók :

Couperus Louis: Fidessa
Rinehart M. R.: A bujdosó I—II.

30
fillér

III. évfolyam

Budapest, 1929 április 20

16. szám

Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Molnár Ferenc és Hegedűs Gyula
„Az ördög” vígszínházi reprizén (Fotó Áldor)

A szürke ruha

Bethlen Margit darabja tipikus nőírói munka, annak minden előnyével és fogyatékoságával. A nők (a speciálisan fejlett amerikai nőírókat leszámítva) nem tudnak konstruálni, akciót alkotni, cselekményt kitalálni; ellen-

ben tudnak érezni és beszéltetni. A „Szürke ruha” például menthetetlen volna, ha a dialógusok elméssége, finomsága lelket nem tartana benne.

(Egy asszonyról szól a darab, aki derék és szerelmes ügyvéd-férje mellett

Törzs Jenő és Gombaszögi Frida
Vígyszínház — A szürke ruha (Fotó Áldor)

éli életét, míg közbe nem jön a férfi, az ura legjobb barátja, akibe — maga se tudja, hogy miért — végzetesen beleszeret. Az asszony, a férj s a barát öszszecsapásából a barát kerül ki győztesen, mert az asszony felveszi azt a szürke ruhát, amely az urának nem tetszik s amely a barátnak kedvence — és elmegy benne Károlyhoz. Károly azonban nincs otthon, valami színésznőnek udvarol, Klára tehát megtörtén hazajön Bélához, a férjhez. Béla látja, hogy az asszony szörnyű küzdelmet vív valami láthatatlan fantómával, de nem tud ellene harcolni, hiszen halálosan szereti a feleségét.

A férj és feleség kimagyarázkodása, összemelégedése csak félig-meddig sikerül, az asszony úgy tesz, mintha minden rendbejönne, de látszik rajta, hogy migrénje, amellyel lefekszik, nemcsak fejét, de szívét is kinozza.

Másnap eljön Károly, keresi az asszonyt, de a férj találja. A két férfi

tetni.
 tetlen
 ssége,
 enne.
 , aki
 ellett
 özbe
 i, az
 átja,
 a se
 miért
 belez
 zony,
 ősz-
 a ba-
 őzte-
 zony
 szür-
 y az
 tszik
 tnak
 s el-
 roly-
 nban
 vala-
 ud-
 ehát
 ajön
 jhez.
 y az
 küz-
 lami
 óm-
 tud
 hi-
 sze-

esség
 ása,
 csak
 erül,
 esz,
 end-
 szik
 rén-
 fek-
 jét,
 zza.
 Ká-
 asz-
 rjet
 érfi

Gombaszögi Frida
 Vígsház — A szürke ruha (Fotó Áldor)

nyílt szavak helyett egymást marcangolja — s ezalatt az asszony hálszobájában meghal. A gyorsan előhívott orvos se tudja megmenteni. Béla a szürke ruhától kér feleletet a rejtélyekre, de a ruha nem felel s Béla összetörten és értelmetlenül áll a nagy rejtély s a halott asszony előtt...)

Bátorság kell hozzá kezdő írótól, hogy három figurával játszasson végig egy hosszú darabot, hiszen ez csak olyan művészeknek sikerült eddig, mint Schönherr, vagy Géraldy... A második felvonás például a rövid első jelenettől eltekintve végig egyetlen párbeszéd. Igaz, hogy szép, néha majdnem költői lendületű párbeszéd, de a drámát, ami a színpad elengedhetetlen kelléke, nem tudja helyettesíteni. Unalmas a „Szürke ruha” és az analom olyan fényűzés, amelyet minden műfaj írója megengedhet magának, csak a drámáé nem.

Ellenben számtalan nemes, finom gondolat, megfigyelés és árnyalat van a darabban: csupa melegség, líra, egy érző és tehetséges asszony gondolatai az életről és a szerelemről. Ami

Bárdi Ödön

Vígsház — A szürke ruha (Áldor fotó)

Somlay Artúr

Vígsház — A szürke ruha (Áldor fotó)

azonban még nem színdarab. Bethlen Margit eddig kislélekzetű novellákkal szerepelt csak a nyilvánosság előtt, már pedig a novellától a háromfelvonásosig sokkal nagyobb az út, semhogy azt egyetlen ugrással meg lehetne tenni. Biztos azonban, hogy Bethlen Margitban olyan határozott írói kvalitások vannak, amelyek egészen kitűnő színpadi művek megírásához is hozzá fogják még segíteni.

A Vígsház művészei hallatlan igyekezettel vitték a darabot a siker felé. Elsősorban Törzs Jenőre áll ez, aki szerepébe sokkal több akciót vitt, mint amennyi valójában van benne és rengeteg ötlettel és finomsággal rajzolta meg a kétkező, szerelmes ügyvéd figuráját. Gombaszögi Frida a feleség szerepébe egész nagy művészetét belefűtötte s a második felvonás néhány jelenetében elragadó volt. Somlay Artúr mintha kissé közömbösen nézte volna művész-társainak komoly erő-kifejtését. Két epizód szerepben Eszterházy Ilona és Bárdi Ödön igen jó, a rendezést pedig Góth Sándor a tőle megszokott ízléssel végezte. —thó.

Törzs Jenő
Vigszínház — A szürke ruha (Fotó Áldor)

(fotó)
thlen
ákkal
előtt,
voná-
hogy
hetne
thlen
kvali-
itűnő
nozzá
atlan
siker
l ez,
vitt,
ne és
raj-
yvéd
leség
bele-
hány
mlat
ézte
erő-
szler-
jó, a
tőle
thó

PARNA SZUS

LX. Vitéz Miklós

Nem a lármás, a könyökkel törtető emberek közül való Vitéz Miklós. Ez a modern módszer ismeretlen fogalom az ő számára, aki befelé élő életet él és dolgozik, talán nem is a közönségnek, hanem saját magának. Talán ez az oka, hogy mindmáig nincs bankbetétje, saját autója, de ezzel szemben olyasmit szerzett meg, amivel viszont kevés ember dicsekedhetik el, a kollégái, barátai és az ismerősei őszinte becsülését. Ennyi talán elég lesz a bemutatkozáshoz, a többit pedig beszélje el önöknek magáról, az életéről az író maga:

— *Művészi pályafutásomat mint cirkuszigazgató kezdtem meg a tíz éven innen. Kiválóan alkalmas volt erre a célra a nagymosás kivételével rendelkezésemre bocsátott mosókonyhánk.*

Az ajtón díszes névjegy függött ezzel a felírással: „Vitéz Miklós cirkuszigazgató, bűvész, légtornász és bélyeggyűjtő”. Munkaasztalom egy felfordított ferslag volt, munkatársam pedig „aki” kivétel nélkül mindig elismerte felsőbbrendűségemet — a pulikutyám. Ennek a szép életnek azonban máról holnapra hirtelen vége szakadt. Mind ezt pedig annak köszönhettem, hogy belépődíjas előadást hirdettem, amelyre szép számmal jelentek meg a környékbeli gyerekek, de, sajnos, produkcióm-mal nem voltak megelégedve.

Először zúgolódni kezdtek, azután visszakövetelték a belizetett egy krajcúrokat

és olyan patáliát csaptak, amelyet azóta sem láttam egy cirkuszban sem. A pénz visszafizetésén, az erkölcsi

A tízenhét éves Vitéz Miklós (baloldalt) vivóleckél vesz a bátyjától

buká
pofon
kusz
el h
men
érint
elől

Els
kecsk
nülje
mel e
jutab
tem e
és mi
föltöt
lett és
szinda
kvalit
címét.
Ibsen-

sűrű
hog

amit a
örömm
Pest
egy ú
Ábris
ban m
uccai
meg, h
a hátá
egy ny
alatt
Én

éppen
repet

Egy pi
a sugá
mert
hatásá
anyag
de gon
birtam,
tovább
végre a
arra, h
lóg a n
A köv
a Királ
Magyar
főpróba
László,

össze
de

bukáson kívül csak az a három és fél pofon fájt, amit édesanyámtól a „cirkuszért” kaptam. Azért könyvelhetek el három és fél pofont bevétel gyanánt, mert a negyediknek már csak a szele érintett meg és a csattanós befejezés elől kerekét oldottam.

Első „irodalmi” sikerem mint a kecskeméti gimnázium elsőosztályú tanulója értem el, amikor is egy versemmel elnyertem iskolánk egy arannyal jutalmazott pályadíját. Most már kezdek érdeklődni a világirodalom iránt és minden szabad időmet olvasással töltöttem el. Esményképem *Ibsen* lett és az ő hatása alatt írtam meg első színdarabomat, a „Beestelen”-t, amely kvalitásában szorosan fedte a darab címét. Német tanárunk szintén nagy *Ibsen*-rajongó volt és ezt tudva,

sűrűn rendeztem vele vitaórákat, hogy közben megfeledekzen a német óráról,

amit az osztálytársaim mindig kitörő örömmel fogadtak.

Pestre kerültem, ahol hamarosan egy újabb darabot írtam a „Szegény Ábris megdicsőülése” címen. Ez azonban már színre is került a Dembinszky uccai munkásszínházban. *Itt tanultam meg, hogy az írónak sok mindenért kell a hátát tartani.* Darabomban ugyanis egy nyílt változás is volt, amely idő alatt a férfifőszereplő tovább beszél. Én

éppen nagy hévvel súgtam a szerepet a színpalak mögött, amikor rám szakadt a mennyezet.

Egy pillanatig csodálkozva álltam meg a sугásban, de aztán megnyugodtam, mert mindezt a falrengető tapsok hatásának tudtam be. Addig csak anyagi gondok nyomták a vállaimat, de gondoltam magamban, *ha azt kibírom, kibírom ezl is.* Súgtam tehát tovább rendületlenül mindaddig, míg végre a színpadi munkások rájöttek arra, hogy egy kicsit alacsonyabban lóg a mennyezet a kelletténél.

A következő darabomat, a „Gyász”-t a Király Színházban mutatta be a Magyar Színház vendégtársulata. A főpróba után odajött hozzám *Beóthy László,*

össze-visszaölelt és azonnal rendelt nálam egy színdarabot.

Még le sem ültem az íróasztalomhoz, már kitört a háború és ez egy időre befejezte írói munkásságomat. A harc terere kézbesítették ki a Nemzeti Színház értesítését, amelyben tudatták velem, hogy a „Csend — várni!” című háromfelvonásos színdarabommal *megnyertem az ezerkoronás Halmospályázatot.*

Három évig katonáskodtam és egy háromhetes szünetben írtam meg a fronton „Akiknek egy a sorsuk” című színdarabomat, amely később a Madách Színházban került színre, több mint kilencvenszer.

Amikor a frontról visszakérültem, alakítottuk meg ezt a színházat, mert

éreztük, hogy valami újat, valami friss törekvést kell nyújtanunk az intelligens osztály számára.

A publikum méltányolta is munkánkat, de, sajnos, a Madách Színház megszűnt, mert a Zeneakadémiából, ahol játszottunk, *egy év után kitéllék a szűrűnk.*

Három egyfelvonásost írtam ezután, a „Tiszta dolog”-t, a „Szent a béké”-t és az „Öregesen-rangosan”-t. Ez utóbbinak főszerepét az azóta elhunyt *Gyenes László* játszotta, aki tudva levően arról volt híres, hogy nagyon

Vitéz Miklós — ma

makaes ember. Eppen ezért nagy dilemma előtt álltam, hogy mondjam meg neki azt, hogy a darab végén kissé elejti a szerepét. Végre egy pompás ötletem támadt. Tudtam, hogy mindig az ellenkezőjét csinálja annak, amit a szerző kér tőle. Ezért tehát odaálltam elé és áradozva kijelentettem neki, hogy továbbra is csinálja így a végjelenetet, mint eddig. Az öregúr még válaszolni sem tudott, amikor odalépett hozzánk *Hevesi Sándor* és azt mondta Gyenesnek: „Laci bácsi, nagyszerűen csináltad, de a végét egy kicsit elejtetted”. Tablo. Gyenes végignézett mindkettőnkön,

láttam, az arcán, hogy átlátott ravasz fondorlatomon, aztán fejébe nyomta kalapját és szó nélkül otthagyt minket.

A darabot pedig ugyanúgy játszotta az előadásokon, mint a főpróbán.

Ezután újabb két háromfelvonásost írtam. A „B. Nagy Gergely”-t, amely

Benedek Margit, aki nagy sikerrel játszotta el Makay Margit szerepét a „Boszorkánylanc”-ban

nem aratott valami nagy sikert és a „Békesség”-et, amelyet a legkomolyabb és legértékesebb írásomnak tartok.

Ezt követte egy újabb egyfelvonásos, a „Túlbugzó fiatalember”, amelyet *Salamon Béla* számára írtam. Amikor elkészültem vele, odaadtam elolvasni *Beöthy Lászlónak*, aki kijelentette, hogy kár volna ezt a témát egy felvonásban elintézni. Így lett a „Túlbugzó fiatalember”-ből háromfelvonásos vígjáték, amely eddig ötven előadást ért meg a Kamara Színházban. Viszont ennek köszönhettem azt is, hogy

nem olyan lett, mint amilyenek szerettem volna.

Ugyanis a meglévő harmadik felvonáshoz kellett egy első és egy másodikat csinálni és ezáltal visszafelé dolgoztam és nem láttam, nem éreztem meg, nem tudtam úgy beleélni magam a darabba, mintha rendszeren készíltetem volna el.

Közben megcsináltuk a *Madách Színház* folytatásaképpen az *Új Színházat*, ahol eddig mint művészeti igazgató működtem. Itt is azon voltam, hogy egy szürke, de becsületes munkát produkáló társulattal megszólaltassam a mai kor hangját és mint a „Vakablak” sikere mutatja, nem minden eredmény nélkül. Sok érdekes írás került itt a kezembe.

Rájöttem arra, hogy rengeteg tehetséges fiatal drámaírónk van, akiknek van mondanivalójuk

és csak éppen az a hibájuk, hogy nem azon a cukros, édeskés hangon fejezik ki magukat, mint ahogyan azt a legtöbb színház direktora megköveteli tőlük. A fiatal drámaírónemzedék mellől csak a jóakarató beavatkozó kéz hiányzik, aki könnyű szerrel tudna segíteni az apróbb hibákon. Sok becsületes dramaturg kell és akkor a fiatal tehetségek végre elérhetik az érvényesülés útját.

Végül pedig be kell vallanom, hogy fáj és szégyellem, hogy egy olyan könnyűhangú darabot kellett írnom, mint amilyen a „Túlbugzó fiatalember”. A sikert azonban, sajnos, ma csak ilyen darabok hoznak és nem olyanok amilyen szinten például a „Békesség” mozog.

Szilágyi Ödön.

kert és a
omolyabb
tartok.
yfelvoná-
lember",
ra írtam.
daadtam
aki ki-
a témát
y lett a
három-
lig ötven
Szinház-
ttem azt

ennek

lik fel-
egy má-
isszafelé
m érez-
élni ma-
n készi-

ch Szín-
inházat,
gazgató
n, hogy
kát pro-
ssam a
kablak"
edmény
t itt a

tehet-
akik-

gy nem
fejezik
a leg-
öveleli
ék mel-
zó kéz
tudna
Sok be-
a fiatal
nyesü-

, hogy
olyan
írnom,
fiatal-
os, ma
n olya-
ul a

Ödön.

D'Or
BENDA

Königswarter-Ulling bárónő, az oslói Operaház primaballerinája (Fotó D'Ora-Benda)

Az ördög

1907 április 10-én játszották először Molnár Ferenc „Az ördög” című vígjátékát a Vigszínházban. Azóta ez a mestermű bejárta csaknem a világ összes színpadjait, becsületet szerezve nemcsak Molnár Ferencnek, az írónak, hanem a magyar színpadi irodalomnak is, amelynek ezentúli termékeit a diadalmas „Az ördög” sikere segítette keresztültörni az addig körülbástyázott külföldet.

Simon Gizi
Vigszínház — Az ördög (Fotó Áldor)

Az ördög, az a zseniális színpadi figura, amely befurakodik a festő és a polgárasszony szívébe. Hiába küzdenek a mámorító, mindent elsöprő szerelem ellen a józanság, az erkölcs, az asszony részéről pedig a nyárspolgári gondolkodás erejével, minden hiába, mert az Ördög, minden szerelmesek ördöge jön és az ő démoni fegyverével ledönt előlük mindent — mindent, ami csak egyesülésük útjába áll. S a lángoló,

mindent elsöprő vágy végül polgári erkölcsön, józanságon, férjen keresztül győzedelmeskedik...

Az őspremiéren Az ördögöt Hegedüs Gyula játszotta. Az asszonyt Varsányi Irén. A férj szerepéből néhai Fenyvessy Emil csinált markáns figurát. A repízen — amely a Molnár-ciklus harmadik darabjaként került most színre — Az ördög szerepét most is Hegedüs Gyula játszotta. Varsányi Irén szerepét Makay Margit adta most, akinek ez szintén nem új alakítása, mert a Vigszínházban Varsányi Irén után többször játszotta.

A kettőjük alakítását már méltatták annak idején. Hegedüs most is olyan originális volt s Makay Margit most is nagyszerű színeket talált „Jolán” alakjához.

Egy egész sereg új szereplő játszik a darabban, akik ha nem is tudták felledtetni a remek el-

figura,
 polgár-
 nek a
 erelem
 szszony
 ondol-
 ert az
 ge jön
 t elő-
 csak
 ngoló,
 ó vágy
 erköl-
 ságon,
 il gyó-

 ren Az
 s Gyu-
 z asz-
 ányi
 erepé-
 pessi
 mar-
 A rep-
 ely a
 har-
 aként
 színre
 szere-
 Heg-
 szot-
 Irén
 Mar-
 aki-
 nem
 ert a
 Var-
 öbb-
 laki-
 atták
 He-
 ilyan
 Ma-
 ost is
 keket
 alala-
 erep-
 zik a
 ha-
 fe-
 k el-

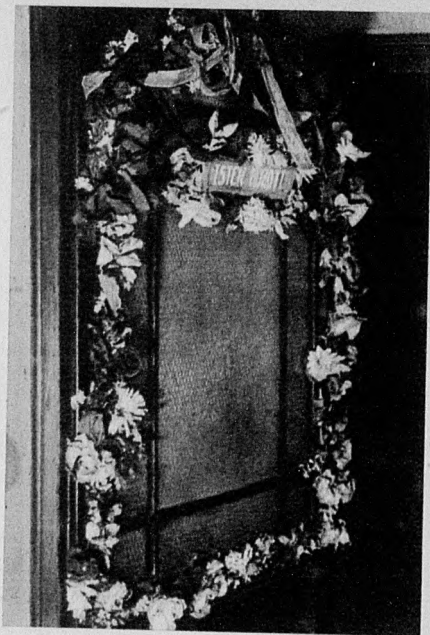

Hegedüs Gyula
 Vigszínház — Az ördög (Fotó Áldor)

ső szereposztást, de mindenesetre egészen új felfogásukkal *értékes lényezőivé váltak a darabnak.*

Szerény szerepét *Gárdonyi Lajos* játszotta teljesen más felfogásban. Még nagyobb volt az elmentét *Vértess Lajos* és elődje között. *Vértess* ebben a szerepben is remekül bevált, bár egészen új oldalról fogta meg az alakot. *Gazsi Mariska* (*Elza*) szerepét most *Simon Gizi*, *Hegedüs-né* (*Selyem Cinka*) szerepét most *Lázár Mária* játszotta, mind a ketten sok új színt vittek a szerephe.

A kisebb szerepeket is kivétel nél-

Hegedüs Gyula feldiszipelt öltözbajtója „Az Ördög” reprízén

kül mind újak játszották.

Huszonkét éve annak, hogy *Hegedüs Gyula* először lépett ki a közönségnek háttal álló karosszékből Az ördög első felvonásában. Huszonkét éve annak, hogy a színpalak mögött álló, sápadt, lámpalázzal küzködő *Molnár Ferencnek* *Ditrói* azt mondta:

— *Ferikém, most léptél be az irodalomlörténetbe.*

A ragyogó dialógusok, a mesteri fordulatok, a darab lenyűgöző ereje most is utat talált a közönséghez, amely viharosan ünnepelte a világhírű szerzőt és a színészeket.

Eszterházy Ilona, *Bárdi Ödön* és *Sittkey Irén*
Vigszínház — Az ördög (Áldor felv.)

k ját-
t éve
Heg-
lőször
közön-
l álló
Az ör-
onásá-
ét éve
a szín-
álló,
lázsal
ir Fe-
bi azt

most
iroda-

dialó-
estéri
larab
ereje
talált
hez,
rosan
világ-
és a

Lázár Mária és Vértess Lajos
Vigszínház — Az ördög (Fotó Áldor)

Csóka szemüveggel — felmondási ok

Érdekes per került nemrégén tárgyalásra a bécsi törvényszéken. Bennünket, magyarokat azért érdekel ez különösebben, mert magyarokról van benne szó. A színházi lap riporterét pedig azért, mert a *per tárgya szoros összefüggésben van a kulisszák világával.*

A felperes ebben a perben egy magyar cigányprimás: *Csóka Edus. Csóka* azok közé a magyar cigányprimások közé tartozik, akik szüknek találták az itthoni világot és kimentek külföldre — szerencsét próbálni.

Az alperes, akit nem kell külön bemutatnunk a pesti publikumnak: *Hubert Marischka, az ismertnevű bécsi színházigazgató.*

A per igen érdekes előzményei a következők:

Bécsben *Marischka* a múlt szezonban a *Chicagói hercegnő* előadására készült. A darabban, mint ismeretes, hiszen ezt az operettet a *Király Színház* is bemutatta, olyan jelenetek is vannak, amikor a színpadon cigánybanda húzza az édesbús magyar melódiákat és a talpalá valót. *Marischka* színházigazgató sem akarta természetesen ezeket a jeleneteket kihagyni a *Chicagói hercegnő*ből — éppen ezért magyar cigányprimást keresett.

Fölfedező körútján a bécsi lakólok között rá is bukkant *Csóka Edusra*, akivel csakhamar sikerült is megállapodnia.

Elérkezett az első próba napja.

A cigányprimás bandájával együtt belekezdett a játékba, alig játszottak azonban néhány percet, mikor *Marischka* hirtelen megállította a próbát és

felszólította Csókát, hogy vegye le a szemüvegét.

Csókán ugyanis vastag csontkeretes pápaszem volt.

A magyar cigányprimás azonban nem teljesítette a színházigazgató kívánságát. Nem teljesítette pedig annál az egyszerű oknál fogva, mert *különben — nem lát.* Ő ugyanis állandóan szemüveget hord.

Mikor ezt a színházigazgató megtudta, nem reflektált tovább a magyar cigányprimás szolgálataira, hanem egész egy-

szerűen a *Kócze*-nemzettség egyik Bécsben tartózkodó sarját bízta meg azzal, hogy zenekarával a *Chicagói hercegnő* előadásain közreműködjék.

Csóka erre beperelte Marischkát.

Az érdekes és szokatlan tárgyalás rengeteg hallgatót és érdeklődőt vonzott a művészvilágból a bécsi törvényszék épületébe. A tárgyaláson *Marischka* azzal érvelt, hogy *Csóka Edus* azért nem használhatja, mert

szemüveges cigányprimás nagyon előkelő — senki nem hiszi el róla, hogy tényleg cigány.

Tovább pedig azt fejtegette, hogy *Csóka* tulajdonképpen nem is cigánytípus, nem a „természetes művészettel megáldott cigányzenész, hanem művelt, képzett hegedűs”.

Már pedig neki nem szalónzenészre van szüksége, olyan elég van a zenekarában, hanem cigányprimásra.

A színházigazgató érvelésére reflektálva, *Csóka* kijelentette, hogyha úgy is van, mint ahogy *Marischka* mondja, ha ő nem igazi cigányprimás — akkor ezt már a szerződés megkötésénél látnia kellett volna a bécsi direktornak.

Kártérítés fejében, esorbát szenvedett művészi presztizsének fájdalomdíja gyanánt háromévi gázsijának megítélését kérte.

A bíróság az első tárgyaláson nem hozott ítéletet. Elrendelték a *Chicagói hercegnő* komponistájának, *Kálmán Imrének*, valamint a librettóíró *Brammer* és *Grünwaldnak* tanukénti kihallgatását.

A néhány héttel később megtartott második tárgyaláson lefolytatták a tanukihallgatásokat is. A tanuk azt vallották, hogy *Csóka cigánytípus* és bár *Marischkának* igaza van, hogy a szemüveg kissé szokatlan rekvizitum egy primásnál — azért *emiatl mégsem lehet egy cigányt mellőzni.*

A bíróság *Csóka Edusnak* adott ítéletben igazat és

egy évi gázsijának megfelelő kártérítést ítelt meg.

Relle Pál a Csendről

A tavalyi színházi szezonban az állam egyik színháza szép sikerrel mulatta be Relle Pál színikritikus darabját. Relle Pál most írja meg második darabját, amelynek érdekességéről sokat beszélnek már is a színházi körökben. A szerző erről a darabjáról a következőket mondja:

— Uj darabom hőse: a Csend. A csendet írom meg benne, amely segíteni akar az embernek és saját hibáján kívül nem tud néha segíteni; sőt. *Egy magára maradt gyámoltalan ember harcol a darabban a Csennel* és csak sejtetni hagyom, hogy végül az Élet győz. Sok-sok hónapot töltöttem egyedül és közben ismerkedtem meg azzal a csennel, amelyikkel csak egyedül lehet megismerkedni.

Magamról írom tehát a darabot,

illetve csak arról az élet- vagy hangulati periódusról, amelyikbe beleestem. Ha szubjektív is, de *ígykezelem magammal szemben igazságos lenni* és a darab minden figurája, aki még szerepel, voltaképpen magyarázója és alátámasz-

Relle Pál

tója annak a csaknem monomániás hangulatnak, amelyben a darab hőse él.

— Van cselekménye a darabnak?

— Van. A külső drámával azonban sokkal kevesebbet törődtem, mint a belső drámával.

Megpróbálom a belső drámát anynyira aktívvá tenni, hogy az színház is legyen.

Hogy ez mennyire sikerült, természetesen nem az én hivatásom megállapítani.

— Összegezethetőnek tartja, hogy mint színikritikus maga is drámát írjon?

— Feltétlenül összegezethetőnek tartom, fontos csak az, hogy a kész darabot

ne a kritikus, hanem a drámaíró helyezze el a színháznál.

Én egyébként ezt a darabot nem is kötöm egy színházhoz sem, hanem csupán egy színészhez, aki már vállalta is a szokatlanul nagy férfiszerep eljátszását. Ha bármi közbejönne és az a színész nem játszhatná el a szerepet, valószínű,

hogy a darab nem Budapesten kerül először színre, hanem német színházban.

Ami a kritikus és drámaíró közötti inkompatibilitás kérdését illeti, éppen túlzó álláspontomnál fogva nem érzem magam mérvadónak.

Tizenöt esztendeje még csak fordítást se vállaltam színházaknál és első, egész estét betöltő darabomat is főként azért adattam az állam színházában, mert nálunk az állami színháznak semmiféle üzleti összeköttetése a sajtóval nincs.

— Talán érdekes a darabbal kapcsolatban, az, hogy ehhez a darabhoz írtam

életem első versét prólóusként.

Valószínű azonban, hogy ezt színpadról nem fogják hallani, mert ez a vers inkább a netalán kiadásra készülő könyv számára készült.

Egy talált ceruza * története *

A Városi Színház még ebben a hónapban új zeneszerzőt hoz. Igazán nem lehet kifogása a publikumnak a mostani időkben, lépten-nyomon új zeneszerzővel ismerkedik meg. Ilyen óriási hossz zeneszerzőkben még nem volt. És ami a legérdekesebb, eddig még minden új zeneszerző bevált. A legjobb auspicium előzi meg most *Neszmélyi Béla* bemutatkozását is, aki egy egész estét betöltő operettel lép most a közönség elé.

Főkerestük most *Neszmélyi Bélát* s megkértük, mondjon valamit önmagáról. A közönség kíváncsi, hogy ki az a *Neszmélyi Béla*, akinek a művéhez már e héten szerencséje lesz.

Neszmélyi Béla a következőket mondta:

— Az „*Aranypáva*” című operettem, amely most a Városi Színházban kerül színre, első nagyobb színpadi művem. A színpaddal magával már

Neszmélyi Béla

favaly kontaktusba léptem, amikor is a Rott-komédiában igen szép sikerrel színre került „*Putnok egy perc*” című egyfelvonásos operettem, amelynek szövegét *Bús Fekete László* írta.

A zeneakadémiát külföldön, *Lipcsében* végeztem s onnan hazajövet komolyabb zenei studiumokkal foglalkoztam. Később azonban rátértem a könnyű muzsikára. Sikerült elérnem, hogy egynéhány dalom, különösen egy *Kalmár Tibor* és egy *Harmath Imre* szövegre írott dalok népszerűek lettek.

Ezeket a kis sikereken fölbuzdulva,

erős vágyat éreztem egy operettlibrettó megzenésítése iránt.

Kerestem, kutattam librettót, de sajnos, egyáltalán nem tudtam megfelelőt találni. Végre a *Marton-irodában* megismerkedtem *Békeffy Lászlóval*, akinek megtetszett a muzsikám s *akinek tulajdonképpen köszönhetem fölfedezésemet*. Az ő librettójára volt aztán alkalmam muzsikát szerezni. Ez a librettó annyira megtetszett nekem, hogy lázas erővel kezdtem dolgozni és

egy hét alatt elkészültem a librettó megzenésítésével.

Mint érdekes dolgot említettem meg, hogy a színházi irodából hazajövet, az uccán egy ceruzát találtam.

Ezzel a ceruzával írtam a kottát. Amikor kész volt, már teljesen el is fogyott a ceruza.

Sebestyén igazgató úrnak elmuzsikáltam az első felvonást s amikor végighallgatta, már le is kötötte a darabot. A darabom tiszta jazz. Melódiára, ritmusra és színpadi aláfestésre fektettem a fősúlyt.

A muzsikát magam hangszereltem. *Ötven tagú zenekart vesz igénybe ez a muzsika*. A régebbi operettstílusból csak a finálékat vettem át, amelyeket itt is beállítottam, de természetesen a legmodernebb fölfogásban.

Még csak annyit: Huszonöt éves vagyok, nős. Feleségem *Kossuth Magda*. *Kossuth Lajos* unokája.

ikor is
ikerrel
cimű
elynek
a.
ipesé-
et ko-
foglal-
tem a
rnem,
en egy
Imre
eltek.
lulva,
ett-

e saj-
gfele-
lában
lóval,
kinek
edező-
asztán
Ez a
ekem,
zni és
ttó

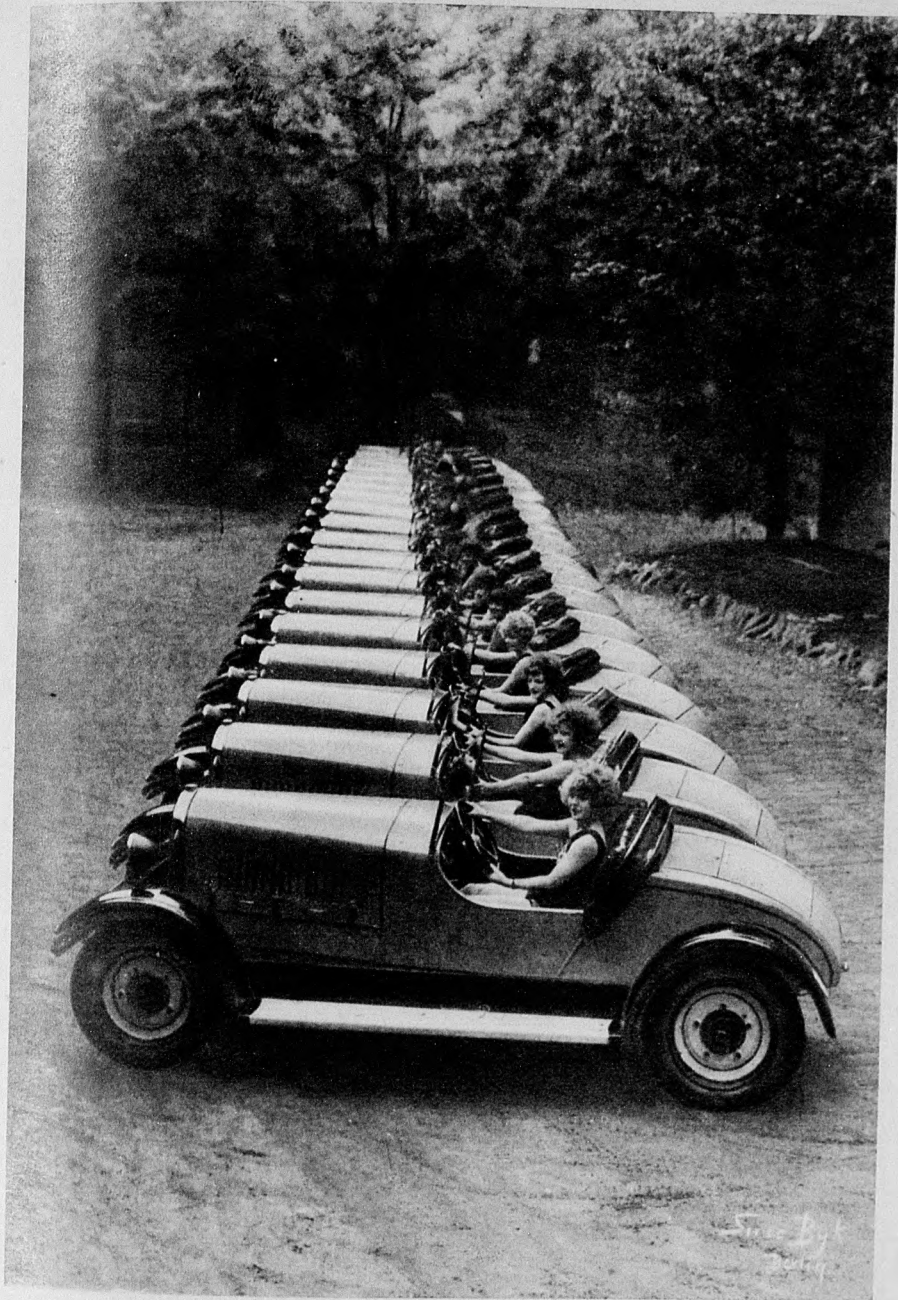
meg,
et, az

át.
el

ikál-
égig-
abol.
rit-
ttem

tem.
ez a
sból
eket
en a

éves
gda.

Autóturára indulnak a Jackson-görlők, akik a közel jövőben újból Pesten fognak vendégszerepelni (Fotó Suse Byk)

Tud-e Fejes Teri táncolni?

Nem mindennapi rágalmazási per került tárgyalásra a legutóbbi napokban a büntető járásbírószágon *Jakab* járásbíró elé. A rágalmazási per, amelyet két budapesti úrilány indított egymás ellen,

színházi bätterü

és színházi érdekességekben bővelkedik, annak ellenére, hogy a perben szereplők egyikének sincs semmiféle közelebbi összeköttetése a színházzal. A rágalmazási pert *Szilárd* Lenke magánlisztviselő nő indította egyik kolleginája: *P. Rózsi* ellen, Rózsi pedig viszonylat emelt Lenke ellen. Lenke ugyanis azt mondta Rózsiról: *Híu lány, aki folyton nagyzol és affektál!* Rózsi büne pedig a „*Hazudik*” kijelentés.

Fejes Teri

Kezdődik a tárgyalás. A vádlottak „teljes számban” megjelentek, ami annyit jelent, hogy eljöttek mind a ketten. A bíró legelőször megpróbálja, talán ki tudná békíteni egymással a szembenálló feleket:

— Nézzék, kérem, önök mindig jó barátok voltak, nem lehetne ezt a gyerekes ügyet békében elintézni. Mind a ketten kijelentik, hogy nem akarták egymást megsérteni — és ezzel be is van fejezve az egész!

A békítési kísérletnek azonban semmi eredménye. A két leány egymással szemben ügyvédje oldalán gögöösen és keményen néz farkasszemet.

A vádirat ismertetése következik, azután az elsőrendű vádlott lép a bíró elé:

— *Nem érzem bűnösnek magam!* — mondja a bíró kérdésére, — a ter-

hemre rótt kijelentéseket tényleg megtettem, de azzal csak a lista igazal mondtam. Rózsi

tényleg híu lány, aki folyton nagyzol!

Igy van, ezt a bíró úr is eldöntheti.

Mert az úgy történt, kérem, hogy a Rózsi bejött a Levelezés-

osztályba, ahol én vagyok, a Könyvelés-

ből, ahol viszont ő dolgozik. Nem mondom, tényleg jó barátságban voltunk,

mindent elmeséltünk egymásnak. Ezen a napon is éppen

azt ujságolta, hogy előző este színházban volt és látta a Fejes Terit.

Terit.

Énnekem kedvenc színésznőm a Fejes Teri, borzasztóan érdekelt a dolog és faggatni kezdtem az

előadás részleteiről. És akkor legnagyobb mebotránkozásomra, *filymáló* arccal azt merete állítani, hogy

**a Fejes Teri nem is olyan jó szí-
nész, ő is tud úgy táncolni.**

Ezt merete kérem mondani! Hát nem volt igazam, ha azt mondtam, hogy ő egy hiú lány, aki folyton nagyozol?

A bíró, akihez a kérdést intézte, természetesen nem adott választ, hanem inkább a viszontvádolt P. Rózsit hallgatta ki.

Rózsai kisasszony a „könyvelésből” ezt mondja:

— Igenis hazudott, hazudott, hazudott! Mert én

**még ma is azt állítom, hogy én
jobbban táncolok a Fejes Terinél.**

Én a művésznőt nagyon szeretem, de nekem ez a véleményem.

Nehéz itt ítéletet hozni.

— Kik a tanúk? — kérdi a bíró.

Lenke és Rózsai ügyvédjei most egymásután jelentik be a Levelezés osztály tagjait, akik fültnüi voltak a két gépirókisasszony „enyelgésének”. Kérik beidézni a cégvezető urat, a főkönyvelő urat és még négy kisasszonyt, akik valamennyien hallottak mindent.

— Van még valami előterjesztés? — hangzik a bírói kérdés.

— Igen! — áll fel most Szilárd Lenke ügyvédje. — Kérem a tekintetes járásbíróaságot,

**méltóztassék elrendelni egy tánc-
szakértő meghallgatását.**

— Minek? — csodálkozik a bíró.

— A szakértő lesz hivatva eldönteni — folytatja a védő, — hogy vajjon a viszontvádolt kisasszony *lény-
leg* jobbban táncol-e, mint Fejes Teri művésznő. Ugyanezen okból kérem a művésznő kihallgatását is.

Hangos derűtség fogadja a védő előterjesztését. Még a szigorú bíró sem tudja elfojtani mosolygását. A járásbíró végül is úgy dönti el a vitát, hogy elrendeli a bejelentett tanúk kihallgatását, ellenben mellőzi a táncszakértő és Fejes Teri beidézését. *Szükség esetén azonban még erre is sor kerülhet.*

A tárgyalás befejeződése után a vádlottak gőgösen és büszkén, úgy ahogy jöttek, eltávoztak. Lenke kisasszony az ajtóból még egyszer végignézte vádlottársát.

Istenem, ha pillantások ölni tudnának...

Dorothy Mackaill banántánca új filmjében (Fotó First National)

Ki hová szerződik?

Április havában, mint minden esztendőben, úgy az idén is erős mozgolódás észlelhető a színházak táján. Ilyenkor már szervezkednek a színházak erősen a jövő szezonra. A színházak rezidenciái előtt már ott előszobázik a színészek egész serege, várva a nagy pillanatot, hogy az igazgató színe elé kerülve, megtárgyalják és aláírják az új szerződést.

Az idei április is hoz éppen elég érdekes újdonságot a színészek új szerződéseivel kapcsolatban. A pesti publikumot, amely megszokta már, hogy kedvenceit évről-évre egy színpadon lássa, most sok meglepés érí. Talán soha még annyi átszerződésről nem

beszéltek és annyi elszerződés nem perfektuálódott, mint az idén.

A legelső átszerződő

Gaál Franciska volt, aki visszaszerződött a Vígszínházhoz.

Megkapja a régi gázsiját, azonkívül pedig a színház olyan előnyöket biztosított a számára, amelyek még jobban megalapozzák a fiatal naiva vígszínházi helyzetét. *Ugylátszik a Zombory Mercedes megoldás nem vált be a Lipót körúton, vissza kellett térni Gaál Franciskához.* Az „új” vígszínházi tagok között szerepel Hegedűs Gyula is, aki szintén aláírta már szerződését, amely a Vígszínházhoz köti. Ez a cselekedet tesz pontot annak a háborúságnak a végére, amely a Hegedűst naggyá tevő Vígszínház és a kitűnő színész között évekig tartott. Új színésze, új bonvivánja is lesz a Vígszínháznak a most felfedezett *Vértess Lajos*on kívül:

Delly Ferenc, aki a jövő szezonra ott hagyja a Belvárosi Színházat.

És ha már a Vígszínháznál tartunk, elmondhatjuk azt is, hogy *Somlay Arturt* viszont a jövő szezonban nem látjuk már ezen a színpadon.

Somlay vagy — mint ahogy ez a legvalószínűbb — visszaszerződik a Nemzeti Színházhoz.

vagy pedig, ahogy ő szeretné a legjobban, egy időre elhagyja az országot és *amerikai turnéra indul egy bonviván társaságában.* Ez a bonviván pedig nem más, mint *Király Ernő*, aki annyi amerikai sikere és kudarca után megint megkísérli, hogy szerencsét próbáljon a tengeren túl. Hogy azonban a két színész vállalkozását ne érje fiaskó, a megállapodást *Somlay* és *Király* az esetben írják alá, ha az *fix összeget* garantál számukra.

Elhatározott szándéka a *Fővárosi Operettszínháznak* is, hogy társulatát restaurálja és a legnagyobb mértékben felfrissíti. Az első ilyen és idevonatkozó kísérlet az volt, hogy *Kertész Dezső*

Molnár Ferenc „Vörös matom” című színdarabjának egyik jelenete Newyorkban

bonvivánnak szerződtek. Lesz azonban a Fővárosi Operettszínháznak a jövő szezonban egy ellenbonvivánja is, a kabarészínpadokról ismert *Fekete Pál*. A színház új táncoskómikusa:

Erekövy László is aláírta már a szerződését.

Ugyancsak a Fővárosi Operettszínház tagja lesz 1929 szeptember 1-től kezdve *Honthy Hanna*, aki, mint ismeretes, pert indított volt igazgatója, *Beöthy László* és volt színháza, a *Belvárosi Színház* ellen.

Az új szezonban különben *Honthy Hanna* lesz az egyetlen, aki állandó tagként fog színpadra lépni.

A többi primadonnák nem szerződnek fixre — csak egyes szerepekre.

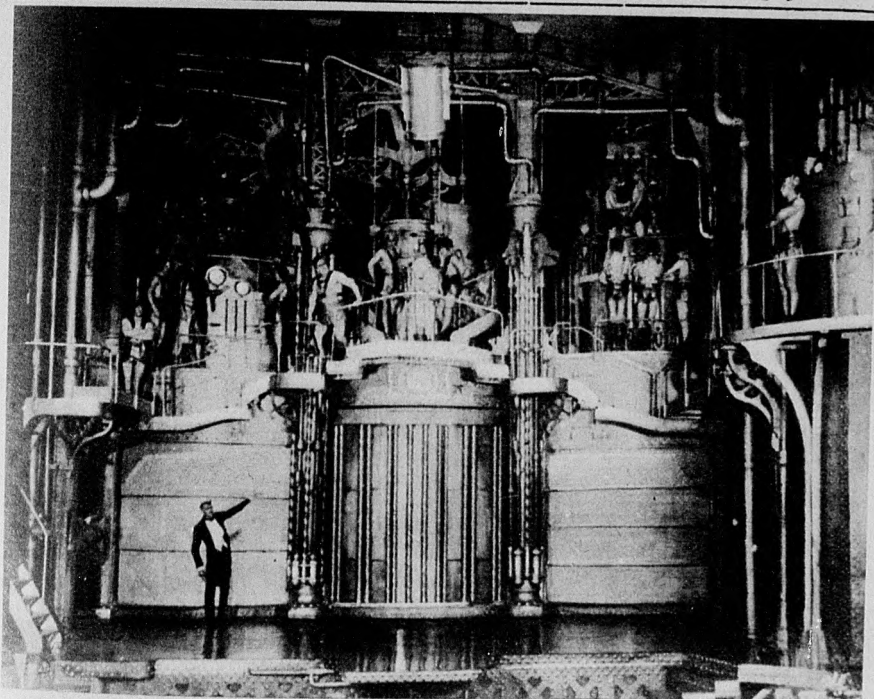
A direktorok pedig egy új megoldást választottak, a primadonnákat *nem estékre szerződtek*, — tehát *Billér Irént* ezentúl nem ötven vagy száz estére szóló szerződés fogja kötni a színházhoz — hanem — *szerepre*. A

primadonna így köteles mindaddig ott maradni színháznál, amíg a darab megy.

A magyar primadonnák közül a jövő szezonban teljesen számításon kívül marad *Kosáry Emmi*, akit az 1929—1930-as színházi évre teljes egészében *Bécsbe* és nagyobb német városokba köt a szerződése.

A prózai színházak is erősen szervezkednek. Itt azonban még a legszigorúbb titokban tartják a változásokat és tény az, hogy konkrét szerződésaláírás a prózai színházak táján csak egyetlen egy történt. Az, amely *Peti Sándort* az új szezonban a *Magyar Színházhoz* köti. A többiről még hallgat a fáma, a prózai színházak csak április második felében szolgálnak csemegékkel a publikumnak.

A *Városi Színházzal* zárhatjuk le a pesti színházak sorát. Itt nagyobb változások nem várhatók. *Zilahy Irén* a *Városi Színház primadonnája* marad továbbra is, éppen úgy, mint ahogy a külföldről hazatért *Lészay Kató* is. Táncoskómikusnak *Halmay Tibort* szeretné a *Városi Színház* megnyerni.

A newyorki „Vörös malom” előadásának színpada

A díj-^{*}nyertes színésznő^{*}

Hevesi Sándor az elmúlt héten adta át Szabó Margitnak, a színház fiatal tagjának, az ezidei Farkas—Ratkó-díjat, az ezüstgyűrűt. A Farkas—Ratkó-díjat minden második évben adják ki a Nemzeti Színház egy-egy fiatal tagjának, felváltva nőnek és férfinak. Minden második év április elsején a Nemzeti Színház igazgatósága fölszólítja a tagokat, hogy titkos szavazás útján döntsék el, kit tartanak méltónak az ezüstgyűrű viselésére.

A szavazatokat négy napon belül kell beadni az igazgatóságnak. Természetesen a legtöbb szavazatot kapott színésznő vagy színész a győztes.

Szabó Margit, az idei díj győztese, mindössze egy éve tagja a színháznak s máris megkapta a díjat. Színművészeti akadémiát végzett s már mint iskolai növendék fellépett kiváló tehetségével.

Hevesi Sándor *Herczeg Ferenc* egyfelvonásos drámai játékában, a „Vio-

lanta és a birák”-ban látta először játszani s már akkor elhatározta, hogy Szabó Margitot — akit abszolút tehetségnek tartott — a Nemzeti Színházhoz fogja szerződtetni.

Szabó Margit az iskola elvégzése után mint ösztöndíjas növendék szerződött a színházhoz s az úgynevezett próbaév alatt kitűnően bevált.

Igen nagy feladatokat kapott és mindegyiket sikeresen oldotta meg. Bravúros teljesítménye volt, amikor Faust második részének fő női szerepét játszotta a közönség és a kritika teljes elismerése mellett.

Ilyen előzmények után csak természetes volt a nemzetiszínházi szerződés és nem hatott a meglepetés erejével a mostani kiténtetés sem.

A Farkas—Ratkó-díjat — ezt persze nagyon kevesen tudják — a hetvenes években Farkas százados alapította. A díj nagyobb összegű pénzalapítvány volt. Farkas százados feleségét *Ratkó Amáliának* hívták s kettőjük nevét örökítette meg az alapítvány. Nagyon érdekes története van annak, hogy miért nem pénzáradékban részesül most a kiténtetett, hanem csak egy ezüstgyűrűt viselhet.

A Nemzeti Színház tagjai tudvalevően annak a kartársuknak, aki huszonöt évet töltött el a Nemzeti Színház kulisszái között, a nemzetiszínházi tagságának huszonötödik évében aranygyűrűt adnak át elismerésük jutalmául. Ez a szokás már harmincéves. A háború előtt egyszer csak az történt, hogy egy jubiléusnak — nem tudtak aranygyűrűt vásárolni. Ekkor szimbólumul — ideiglenesen — ezüstgyűrűt adtak neki.

Később már meg tudták venni az aranygyűrűt s akkor tartalékban maradt az ezüstgyűrű. Időközben a Farkas—Ratkó-díj is devalválódott s ekkor határozták el azt, hogy a megmaradt ezüstgyűrűvel tüntetik ki a Farkas—Ratkó-díj nyertesét. Igen ám, csak hogy a megmaradt gyűrű férfi-gyűrű volt, kellett tehát csináltatni egy női ezüstgyűrűt is. Ezeket az ezüstgyűrűket aztán, mint vándordíjakat, két évig viselik a nyertesek. Aztán átadják a szerencsés utódoknak.

Szabó Margit (Fotó Rozgonyi)

ör ját-
 , hogy
 tehet-
 zínház-

se után
 zódott
 róbaév

ott és
 meg.
 amikor
 szerepét
 teljes

termé-
 szerző-
 erejé-

persze
 Venes
 itotta.
 tvány
 Ralkó
 nevét
 agyon
 hogy
 szesül
 k egy

alevő-
 szon-
 inház
 i tag-
 rany-
 mául.
 A há-
 hogy
 rany-
 umul
 dttak

hi az
 ma-
 n a
 tt s
 meg-
 ki a
 ám,
 éri-
 tatni
 t az
 dor-
 esek
 nat.

Mary Podzuk bécsi revüszár (Fotó D'Orá-Benda)

Matyi cserbenhagyta Josephine Bakert

Néhány héttel ezelőtt, hírt adtunk arról, hogy egy neves fővárosi orvos csodakutyája: a *Matyi*, „aki” mindent tud — *Josephine Bakerral* turnéra megy.

A cikk megjelenése után, szerkesztőségünkbe rengeteg levél érkezett, amelyekben a levelek írói arra kérik a főorvost, hogy az Isten szerelméért, ne-hogy odaadja, *nehogy elengedje a hosszú útra kutyáját*, amely életének mindig leghűségesebb társa volt.

Levelek érkeztek nem csak *Pestről*,

jöttek *vidékről* is. Az egyiket, amely megható tükörképe egy rajongó úri-asszony meleg szívének, teljes terjedelmében itt adjuk.

Szól pedig a levél a következőkép-pen:

Szeged.

„Mélyen tisztelt Uram!

Bocsásson meg, hogy ismeretlenül háborgatom, de a *Matyi* kutyus érdekében szeretnék Önhöz szólni. Kérem nagyon szépen,

ne adja oda a kutyust, még kölesön sem.

A művésznőt úgy is megáldotta a jó Isten minden földi jóval, teljesül úgysis minden kívánsága, *nem lesz nagy dolog neki, ha a Matyit nem kapja meg*. Ugy olvasom, Önnek magányos életében legjobb barátja volt. Uram, hát hogy gondolja odaadni, hogy bír elválni tőle, mikor az állat élete úgysis rövid és ki tudja, mi jöhet közbe. *Tán viszont sem látja többet*. Nagyon fog akkor 'a szíve fájni és keservesen meg fogja bánni.

Gondoljon csak arra,

mit érez az a szegény kutyus, ha a drága jó gazdája, aki neki mindene, *nem lesz vele*.

Hiába leszj meg a jómód, a fényes siker — aranyos kis jószágom! — de nagyon bánatos és árva lesz. *Még bele is*

Matyi

puszítal, amennyire intelligens jószág.

Szeretnék nagyon szépen írni és kérem a jó Istent, bár csak ne tudna elválni a kis kutyustól a gazdája. Hiszen a jó Isten azért adta Önnek, hogy szomorúságában öröme és vigasztalója legyen. Nekem egy kis paraszt pufikutyám van, de nincs a világon az a kincs, amiért megtudnék tőle válni, pedig mi az én kis Kócoskám a Matyihoz képest.

Mélyen tisztelt Uram! Ön, amint olvasom, jó és előkelő körülmények közt él. Nem szorul tehát arra a jövedelemre, amit a kutyus szerezne. Ne váljon meg tehát tőle semmiért a világon, még *lovagtasságból sem*.

Nincs a földön nagyobb ajándék egy hűséges igaz barátnál, azt nem szabad feláldozni még egy nagy művésznek kedvéért sem.

Én, aki csak képről ismerem a kis Matyit, mélységes bánattal félek, hogy már elkéstek soraim és valahol messze sir és szűköl az árva. Még aludni is alig tudok, *ide hallatszik hozzám keserves vonítása*. Bár csak tévednék, bár csak az utolsó pillanatban lefűtlyentette volna a robogó vonatról. Ebben reménykedem. Mingyárt írtam volna, de sajnos, csak ma este olvastam a Délbábót.

Még egyszer bocsánatot kérek az alkalmatlankodásért. *Az én drága jó uram kinevel, hogy így a szívemre veszem a dolgot.*

Mély tisztelettel

T. Istvánné."

Kötelességünknek tartottuk, hogy ezeknek a leveleknek birtokában most már megkérdezzük a doktor urat, hogy vajjon nem gondolta-e meg a dolgot, *lényegesen elengedi-e Matyit a nehéz és hosszú útra.*

Örömmel jelenthetjük mindenkinek, akiket illet, különösen pedig a szegedi úriasszonynak, hogy —

Matyi nem ment el Josephine Bakerral.

Matyi itthon maradt.

Matyi nem lépett a világot jelentő deszkákra, otthon maradt továbbra is a főorvos úr pesti lakásában, hogy nappaljainak hű társa és éjszakáinak őőőője legyen.

A főorvos úr nem tudott megválni a kutyától. Eleinte úgy volt, hogy majd utána küldi a kutyát Bakernak, Párizsba — azonban a *kutya helyett most mégis egy bocsánatkérő levél ment a francia fővárosba*. Matyitól nem tud megválni a gazdája.

És amint elárulta, ebbéli elhatározásához

nagyban hozzásegítették azok a levelek, amelyek Matyi sorsának érdekében hozzá és a Délbábhoz íródtak.

Mikor elmentünk, *Matyi*, a „tudós” kutya, „aki” mindent tud, odajött hozzám, szalutált és azt üzeni, hogy nagyon szépen köszöni a szegedi levelet, mert *ennek köszönheti, hogy itthon maradt.*

Dora Duby amerikai táncosnő
(Fotó D'Orá—Benda)

Maga csupa magam
 csupa, és magam magam

Holyák, lila
 ibolyák, ez a bánóm,
 semmi más...

Télen nagyon
 hideg van!

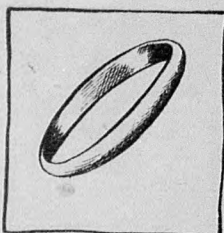
Nyáron
 nagyon meleg van!

ezen a héten akármit esinál, diszkrét lesznek és híreimet nevek kikottyantása nélkül fogom elmondani.

Kezdem pedig mondókámat a fiatal bonvivánttal, aki néhány hónappal ez előtt — a „Miss Amerika” premiérje előtt — tért vissza hosszabb berlini kinn-tartózkodásáról. Alig volt itt néhány napig, amikor váratlan látogatól kapott Berlinből egy magyar származású jia-

tal német filmszi-
nész nő személyé-
ben, aki régebben
az egyik pesti ka-
baré tagja volt.
A művész nő egye-
nesen a bonviván
látogatására érke-
zett, amiben nem
lett volna semmi
különös, ha nem
tudtuk volna azt,

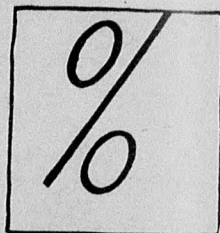
hoggy menyasszony és néhány nap mulva esküvője van Berlin városában.

A művész nő azonban úgy látszik megfelekedett a bonvivánt társaságában a kitűzött terminusról,

mert semmi hajlandóságot sem mutatott a visszatérésre. Így mult el egy hónap. A levelek és sürgönyök egész lömege érkezett ez idő alatt a cserben hagyott vőlegénytől, anélkül, hogy a művész nő válaszolt volna rá. Végre a második hónap végén megérkezett a németek fővárosából a művész nő első férje, aki könyörögve kérte volt feleségét, hogy — menjen férjhez az őt váró vőlegényéhez. A művész nőt ez az intervenció annyira meghalotta, hogy végre összepakkolt és visszautazott Berlinbe, ahonnan nemrégiben kaptam egy értesítést, amely szerint a művész nő valóban férjhez ment imádójához. Ne faggasson, mert amint már előre is jeleztem, nem mondok neveket. Legjeljebb csak annyit, hogy a bonvivántnak két keresztnévből áll a neve, az egyik László, a másik Andor. Többet nem vagyok hajlandó elárulni.

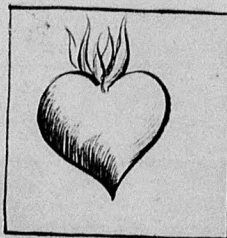
A következő eset hőse a fiatal szerző, akinek nemrég mutatták be első három-felvonású szindarabját, de hőse lehetne valamennyi fiatal drámaíró, mert mindnyájuknak egy a sorsuk. Kihasználják őket, mert tudják róluk, hogy minden áldozatra készek azért, hogy végre színre-kerülhessenek. Így volt ez az előbb emlitet író esetével is. Amikor a színház direktora darabját lekötötte,

a szerződésbe belevétette azt is, hogy az író a szokásos tíz százalékos tantieme helyett csak hatot fog kapni.

Elkövetkezett a premiér, ami nagy sikert hozott a fiatal szerzőnek, aki ekkor arra kérte a színház direktorát, hogy emeljék fel tantiemejét hatról tíz százalékra. A direktor hallani sem akart erről és csak akkor engedett merev álláspontjából, amikor a Színpadi Szerzők Egyesülete közbelépett. Látom az arcán, kedves Skótom, hogy maga is megbélyegzi ezt az eljárást, amellyel eddig egyik régi színházunk sem élt.

Nemrégiben egyik dúsgazdag báróhoz beállított egy idősebb asszonyság, akit anno dacumal hosszabb ideig gyengéd szálak fűztek az illelő úrhoz. Előadta volt imádójának, hogy nagyon rossz anyagi körülmények között él és utolsó mentőár-

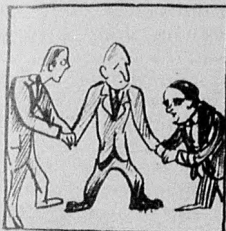
képpen hozzá fordul segítségért. A báró meghatva hallgatta végig néhai idálja mondókáját és megígérte, hogy megmenti nehéz anyagi helyzetéből. Az ígérelet lényeg valóra is vállotta, mert néhány

nap mulva az asszony bőkezű pénzajándékokat kapott. Egész természetesen, hogy ilyen nagyarányú szíveséssel személyesen illik megköszönni és éppen ezért újból feltételezte a báró leánya, egy tizennyolc éves színinövendék társaságában.

A báró úr esodálkozva állapította meg, hogy a leány szebb, mint az anyja volt valaha.

Nem akarom a történetet hosszúra nyújtani, éppen azért csak annyit jelentek magának, hogy a báró úr, akül különben „iparbáró” néven szoktak emlegetni, e pillanathban a Rivierán tartózkodik a színinövendék társaságában.

Amint azt hiszem maga is tudja, a Vígyszínház bérele a szezon végén lejár.

Ben Blumenthalnál most egyszerre két pályázó is akadt, akik ki akarják bérelni a színházat.

Az egyik az eddigi direktor és bérlő, Roboz Imre, aki a jövő szezonra Harsányi Zsoltot akarja szerződtetni művészeti igazgatónak. A másik pályázó Jób Dániel, akinek állítólag Krausz Simon lenne a pénzembere. Csodálkozik ugye apuskám, hogy nevekkel mondtam el egy hírt, minden titkos jelentőség nélkül, de valamit mégis elhallgattam. Még pedig annak a primadonnának a nevét, aki az utóbbi esetben a jövő szezonra a Vígyszínházhoz szerződne.

Érdekes tervvel foglalkozik Hevesi Sándor, akiről el kell ismerni, hogy mindig újításokon töri a fejét. A jövő szezonban állítóan

be akarja mutatni a Nemzeti Színház Kamaraszínházában Stravinszky egyfelvonásos operáját a „Katonai történet”-t,

amelyet tudvalevően nemrégiben mutattott be a Városi Színház. A táncosnő szerepét pedig nem énekesnőre, hanem az egyik nemzetiszínházbeli kiváló drámai művésznőre fogja kiosztani. Ez különben az egyetlen hírem e héten, ame-

lyel minden hátsó gondolat nélkül közlök magával.

Akar valamit a bécsi filharmónikusokról is hallani? Nem is tudja, milyen fontos szerepük volt Budapesten: nekik kellett volna nyereséggel zárniok annak a hangversenyvállalkozónak a szezonját, akinek ez évben néhány elmaradt és néhány gyengén sikerült koncertje révén meglehetősen lecsúszott a budapesti hangversenyvállalkozók nagy konkurrenciájában. Túlcitálta tehát azt a régi híres céget, amellyel a bécsiek eddig dolgoztak,

a két hangverseny anyagi eredménye azonban nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat,

mert a közönség — úgy látszik — nemcsak a szereplőket nézi meg, de azt is, hogy ki rendezi őket. A filharmónikusok különben 180 shillinget és útiköltséget kaptak fejenként, Furtwängler pedig 4000 pengőt a két estére, ami nála — ismerve külföldi magas honoráriumait, igazán jutányos ár.

A most következő rövid hírcimben is talál talán valami érdekességet.

A Budai Szinkör elfogadta előadásra Szenes Andor és Sándor Jenő háromfelvonásos operettjét, a „Halvány sárga rózsát”. A főbb szerepeket Honthy Hanna, Zilahy Irén, Kiss Ferenc és Rátkay Márton fogják játszani.

Berlinben most mutatták be Halvány Lili bárónő háromfelvonásos szindarabját, a „Duell der Liebe”-t Leopoldine Constantinával a főszerepben. Ne siessen édes egy vezérem a gratulációival, amennyiben a darab osztatlan netetséssel aratott.

Vitéz Miklós „Békesség” című drámáját e hó végén mutatja be a Düsseldorf-i állami színház.

A vicc pedig a következő:

Egy erősen kifeszett szájú hölgy Párizsról beszélget Dénes Oszkárral.

— Például — mondja a hölgy, — tudja ön, hogy mi az a Moulin Rouge?

— Hát csak úgy félig-meddig — válaszolja Dénes.

— Hogy-hogy?

— Hát a Moulin-t nem ismerem, de a rouget annál inkább.

Öt pesti úrileány * jazz-zenekart alakított * *

A szaxofón — férfiszerszám. Mint ahogy a hárfa, a gitár, vagy a mandolin nők hangszere. A vad, dübörgő ritmusú melódiák férfitorokból szakadnak fel, a furcsa, alig hogy megszokott kürtön keresztül.

És most mégis... itt mégis, fiatal leány fujja tele torokból.

A dob és a cintányér, a „slágwerk” ugyancsak olyan instrumentum, amely mögött nehéz női fejet elképzelni. Színházak és lokálok forró levegőjében a vad esinnadratta mellett mindig szmokingos férfi az, aki üti a cintányért, dübörtögteti a dobot és mint vezérszólam viszi magával a jazzband vad kakofóniáját.

Itt mégis a hegedű finom ívelésű nyakához szokott női kéz az, amely ördögös gyorsasággal szólaltatja az üstdobot, a csilingelő trianlét, a puffogó nagydobot és a lármázó cintányért.

Itt... — és az itt alatt nem a ligeti nagyvendéglő értendő, ahol már hozzászoktunk a

„női zenekarhoz”, hanem egy Zsigmond uccai elegánsan berendezett úrilakás — nő pengeti a bendzsót is és nő ül a zongoránál, meg a hegedű koltartója mögött.

Öt fiatal leány, öt pesti úrileány jazzbandje ez. Nem alkalomszerűen, mókából és szórakozásnak verődtek össze, hanem komoly munkára, kenyérkeresésre indulással.

A művészi ambíció, persze amikor néhány esztendővel ezelőtt, elsőéves zeneakadémiai növendékek lettek, nem az volt, hogy Berend Mária, aki itt a dobot üti — jazzslágwerkessé legyen.

Hanem hegedülni akart. És meg is tanult annyira, hogy

ma Hubay Jenő egyik legkitűnőbb, művészköveles tanítványa.

A női jazz-zenekar

Peller Joli, a szaxofonos, aki olyan nagy odaadással és szorgalommal fújja az alumíniumkürtöt — *Wehner növénydek*. Szintén oklevéllel. *Urbán Rózsi*, aki a jazzband bendzsoját pengeti. *Schiffer professzor egyik legkitünőbb növendéke*. Az *etonfrizurás Fleissig Linci*, aki a zongora billentyűit vert. *Bartók legelismertebb tanítványa*. Szintén oklevéllel. *Saly Emmi*, a másodhegedűs pedig — *Gobbi mester keze alól került ki*.

Hegedülni, zongorázni, csellózni akartak. Szép, ábrándos Chopin meg Schubert melódiákat vagy akár nehéz Beethovent és dübörgő Bachot. Vagy Wagnert. A modern zenét pedig Stravinszky vagy Bartók képviselte.

Most mégis

a IX. szimfónia helyett a Perzsavásár és a Bach-passiók helyett a „Harminekettes baka vagyok én...”

a műsoruk.

Ok : a kenyér, a pénz, aztán megint a kenyér és megint a pénz.

*

Mert az egyik azt mondja : Az apám tanárember. Öten vagyunk testvérek. Nem tudunk megélni. Nem futja a tanári fizetésből mindannyiunk igényeinek kielégítésére. Dolgozni kell. *Ől évig jártam a zeneakadémiára, művészoklevelem van — gépirókisaszony-nak menjek ? havi száz pengőért valami irodába ? Inkább ezt csinálom.*

Vagy a másik : Özvegyasszony az anyám, a nyugdíjából él. Nincs pénz. De ha volna is, nem nézhetném tétlenül, hogy én ne dolgozzam...

A harmadik : Azért tanítottak, hogy valamit profitáljak is. *A koncert, a komoly zene ma nem üzlet — ezt kell csinálni.*

És így tovább, a negyedik és az ötödik is.

*

Külföldre mennek. Május elsejére már szerződés szólítja őket *Norvégiába*. Aztán *Dél-Amerika* következik, majd az *Egyesült-Államok*. Az öt kis pesti úrileány jazzbandje megy, hogy meghódítsa a világot.

Játszanak mindent. A slágerük pedig az, hogy *előbb mint komoly szalonzenekar ülnek le és muzsikálják a leg-*

nehézebb és legkomolyabb hangversenydarabokat, aztán mintha az egész varázsütésre történe.

a primhegedűs eldobja a vonót és odatelepszik a slágerwerkhez, a zongorista nyakába kapja a szaxofont, a harmóniumos a bendzso mellett terem

és játszanak tovább — jazzt.

*

Ha filozófálni akarnánk öt pesti kis úrileány felett, azt is mondhatnánk, hogy ez a korszellem. 1929.

Olga Baclanova amerikai filmszínésznő otthonában (Fotó Paramount)

Kis anekdoták * nagy színészekről *

A rögtönzés

Jancsó, a régmúlt idők nagy komikus híres volt arról, hogy a szerepét sohasem tanulta be. Persze aztán derűre-borúra rögtönöznie kellett, ami legtöbbször nagyon tetszett a publikumnak, de nem tetszett a szerzőnek, meg a színészeknek, de még a direktornak sem. Egy ilyen rögtönző-est után a direktor szigorúan megdorgálta Jancsót s a legridegebben tudomására adta, hogy legközelebbi rögtönzéséért büntetésül gázsijának felét levonja.

Néhány nap múlva egy látványos magyar darabban Jancsónak lóháton kellett a színpadra mennie. Ez alkalommal elég jól tudta szerepét. S amikor a legjobban deklamált a nyeregben, a ló meglepedezett magáról és... igen... és... borzasztó dolog történt, amit a közönség hatalmas kacagással vett tudomásul.

Jancsónak most hirtelen eszébe jutottak a direktor kemény szavai s ijedten kiáltotta az illetlen paripa fülébe: — Te szerencsétlen, hát nem tudod, hogy minden rögtönzés tiltva van?!

Fő a tehetség

Keglevich gróffal történt intendáns korában, hogy egy hosszabb külföldi útja után váratlanul betoppant a Nemzeti Színházba. Somló Sándorhoz ment az igazgatói szobába s megkérdezte tőle a többek között, hogy mint van megelégedve a színészeivel?

Somló csupa jót mondott mindenkiről, csak egy K..... nevezetű komikussal nem volt megelégedve.

— Mi a hibája? — kérdezte az intendáns.

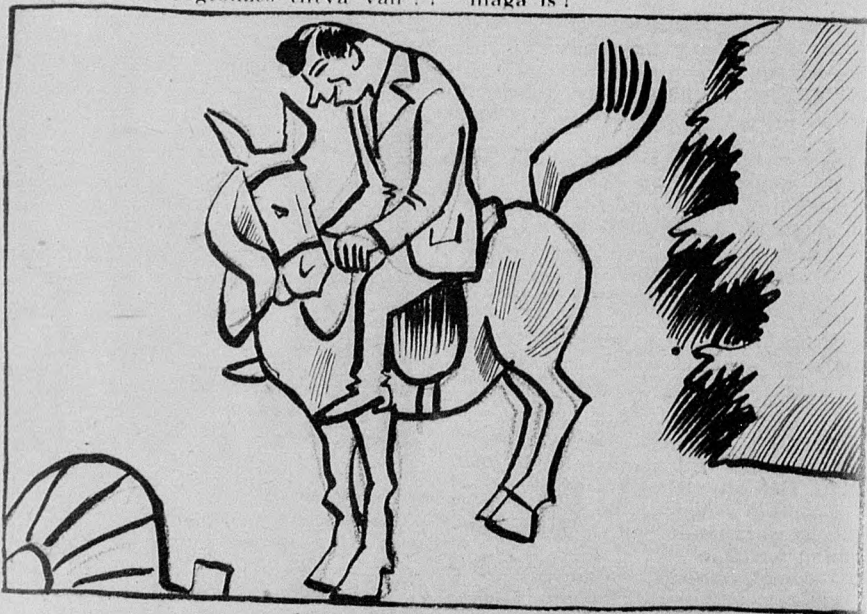
— Iszik.

Keglevich gróf gyűlölte az iszákos embereket, amit Somló jól tudott.

A gróf aztán beült a páholyába s végignézte az előadást, melyben a bevádolt színésznek éppen vezetőszerepe volt. Csodálkozva látta, hogy éppen K.... volt az előadás fénypontja.

Előadás után az intendáns félrehívta Somlót s odasúgta neki:

— Tudja mit, igazgató úr? Igyék maga is!

Ijeden kiáltott a paripa fülébe

Fekete * álarcos * *

IRTA LAKATOS LÁSZLÓ

Száz év előtt vagyunk. Hideg téli este. Franciaország trónján X. Károly ül, a Bourbon-királyok közül az utolsó. François de Chale éppen ezen az estén tért meg Londonból, ahol hónapokig mulatott. Házában, amely néhány órányira esett Párizstól, a nyílt kandelabóban nehéz füsttel égett a tölgyfa. Chale egy hosszú szekrényből írásokat vett ki, asztalára helyezte és egyszerre böngészte azokat is és a póstát is, amit távolléte alatt kapott. Számlákat és leveleket olvasott; köztük — egészen véletlenül — néhány régi levél is előkerült. Mind ugyanannak az egy nőnek a kezeírásától. Ezt az írást mintha már el is felejtette volna. A nőt? Keze fázik. Csöngetni akar az inasnak, hogy főzzön neki teát. Már ki is nyújtja kezét az asztali csengő után, amikor hirtelen... csuklóján egy hatalmas kéz jeges szorítását érzi. Meg akar fordulni. Balkezét is lekapják. Már kiáltana. Ekkor egy harmadik férfi hátulról elibe kerül. Az idegen — láthatóan vezére két segítőtársának — meghajlik François de Chale előtt. Szavait meghalkítja a fekete lárvá, amit arcán hord.

— Uram, mindenestre okosan teszi, ha csendben marad. Kiáltással nem segíthet magán. Egész háznépét befogtuk, megkötöttük. A suhancok — meg kell vallani — úgy viselkedtek gazdájukért, mintha nem is fizetett cselédek volnának... Ha pedig ön talán arra számítana, hogy valami idegen az ön kiáltozását meghallva, segítségére siet, ebben is téved. Künn, a házon kívül, többen vagyunk és társaink mind lóháton ülnek. Arra pedig külön is nagyon megkérem, hogy ne kiáltsa azt, hogy „gyilkos” vagy „rabló”, mert a királyi testőrezredek tisztjeiről ezt úgy se hinné el senki. Ön csak nevetségessé tenné magát, Chale úr.

François az ijedtségtől meredt szemekkel kérdezte:

— De uraim, mit akarnak tőlem?

— Semmit. Igazán lényegtelen dolog. Utasításunk van arra, hogy de

Chale-urat pontosan éjjelre egy helyre vigyük, ahol nagyobb társaság vár rá. Most tíz óra, a kocsfut gyors lovakkal is két óra. Indulás!

— Uram, az életem. Kegyelem!

— Sem életében, sem vagyonában nem fog kár esni. Erre mindannyian becsületszavunkat adjuk.

— És a szabadságom...

A fekete álarcos pillanatig gondolkozott:

— A szabadsága? Minden Öntől függ, uram. Minden attól függ, hogy ön hogy fog viselkedni.

Chale még kérdezni akart valamit. Az idegen nem hagyta.

— Ne kérdezzen, uram. Arcán látom, hogy mitől fél. Nyugodt lehet. Nem visszük börtönbe és bírák elé sem állítjuk. Parancsunk nem erre szól.

A parancsnok — mert ennek kellett lennie — most vastag zsebóráján megnézte az időt.

— Induljunk — mondta, mint egy vezényszót.

Két társa, akik mint ő, szintén fekete álarcos hordtak és egyébként is feketébe voltak öltözve, bundát adták Chalera és kezénél fogva a kastély kapuja elé vezették. A két tiszt egy szót sem szólt és vezetőjük is hallgatott. A kapu előtt fekete postakocsi állt, körülötte néhány néma fekete lovas. Chale, míg a kocsiba szállt, nem tudta őket pontosan megszámlálni, csak látta, hogy elegendő vannak és hogy menekülésre gondolni sem lehet.

— A cselédek? — mondta. — Mi lesz szegény cselédekkel?

— Örömmel látom, hogy ön jószívű ember, uram. Megnyugtatom, cselédeknek semmi bajuk nem fog esni. Szabadok lesznek negyedóra múlva, mihelyt mi az első mérföldet megtettük. De önnek, uram, el kell tűrnie, hogy szemét bekössük. Ez talán kicsit kellemetlen, de parancsunk van rá.

Chale engedelmesen tűrte, hogy szemét bekössék. Kezét szabadon hagyták, de a kocsi ajtaját kívülről lakattal zárták el és mellette a két néma álarcos foglalt helyet.

— Ne kérdezzen az uraktól semmit. Ők nem felelhetnek és két óra múlva ön úgy is mindent tudni fog, uram — figyelmeztette őt a parancsnok, mielőtt szemét bekötötték.

A lovasok négyszögben fogták körül a fekete póstakocsit.

— Indulj! — vezényelte az, aki eddig is minden parancsot osztogatott.

Csak amikor a kocsit már elindult, eszmélt rá Chale rettentő helyzetére. Az elül, hátul, oldalt ügöző lovak lépésének zaja borzasztó zene volt és

kocsikerék nyikorgása is gyakran a hóhérvész zuhanásának hangjára emlékeztetett. Chale, bár éppen ma este érkezett meg hosszú útról és így túlságosan elcsigázott lehetett, most nem érzett semmi fáradtságot. Csak halálos félelmet. Fogalma sem volt róla, hogy mi történhetett vele. Hogyan jutottak belakásába a fegyveresek? Összeesküvés és a cselédek talán be voltak avatva... És csakugyan tisztetek... De hiszen akkor magasrangú személyiség küldte őket, ő pedig sem király, sem vallása,

Chale egész testében reszkelett

krán a
ngjára
éppen
zú út-
gázott
t sem-
halálos
m volt
hetett
tak be
resek?
a cse-
e vol-
... És
tis-
hiszen
magas-
szemé-
küld-
ket, ő
pedig
em ki-
rálya,
sem
vallá-
sa,

sem hazája ellen nem vétett. Titkos forradalmárok talán? Egy hatalmas úr bosszúja, aki most barátaival elfogatja, megkínóztatja... Soha senki ellen nem vétett. Barátai szerették, ellenségei nem voltak. Nem politizált. A parancsnok hangjára nem emlékszik. Nem ösmerős hang. De miért nem védekezett ő? Ezentúl minden szobájában pisztolyt fog tartani... Ezentúl? De vajjon hazaér még valaha? Örökös börtönre ítélik, talán vagyónát is elkobozzák... Csak leg-alább tudná, mi a büne. És

hogyan híhetett ezeknek az embereknek? De nem. A vezetőjük gavallér hangon beszélt. Ha kiszabadul, párbajt fog vele vívni. Kiszabadul...? Hány óra lehet?

A kocsí most mintha valami földalatti sikátorba fordult volna be, alagútba talán, a lovak lépteinek, a kocsí nyirkos gásgásának, a fegyverek zörgésének visszhangja volt. Chale egész testében reszketett.

— Állj! — hallatszott kívülről. A parancsnok hangja volt.

A kocsí ajtaját

Fogalma sem volt róla, hogy mi történhetett...

kinyitották, Chalet két oldalról kézen fogták.

— Chale úr, most kérem, néhány lépést gyalog kell megtennie. Csak néhány lépés az egész és a kendőt is mingyárt levesszük szeméről.

Chale lába a félelemtől és a hosszú kocsitúttól szinte meggémberedett. Erejének fogytán volt már, de eszébe jutott, hogy talán az volna a legbőlesebb, ha nem menne tovább, hanem a földre vetné magát... Itt?... De hol van, merre és kik között? Hová viszik... Most úgy érezte, hogy egy küszöbön átviszik. Szobába jutottak... Nagy terem lehetett, a fogolynak sokáig kellett lépnie, mintha kőpadkán járna. Most halk suttogást is hallott.

Mások is lehettek itt... Őt várják... Jobb vállára egy kéz nehezedett. A parancsnok suttogva mondta:

— Chale úr kérem, térdeljen le. Zsámoly van ön előtt...

A fogoly egy pillanatig ellenkezni látszott. Szeme mintha a vastagkötésű kendőn át világosságot keresett volna.

— Ennek meg kell lenni — sügta a fekete álarcos.

Akarat nélkül térdre rogyott.

Most mintha szelid zenét hallott volna. Úgyes kéz most hirtelen legombolyította szeméről a fekete kendőt. A félig ájult ember azt látta, hogy

templomban térdel oltár előtt. Mellette egy fehérruhás hölgy... Teréz! Előtte egy kanonok teljes díszben. Az éjféli templom tízezer gyertya fényében úszott.

A pap kinyújtotta kezét, amely fehér volt, mint az áldás.

— François de Chale, Neuilly ura, Franciaország paireje, őfelsége kamarása, megkérdezem önt, hajlandó-e házasságban örök hűséget esküdni Thérèse de Chambord kisasszonynak, akinek ön ezt három esztendő előtt megígérte különös körülmények között...?

Chale ajkán ámulat ült. Tekintete önként is jobbfelé fordult. Templomi himzett trónszéken fejét a párnára hajtva, őfelsége ült, X. Károly, Franciaország királya. A király szeme élesen, aggódva, szinte félve leste Chale ajkát. Mit fog az mondani. A király arca fájdalmas volt, mint egy aggódó apáé. Chale a király arcát nézte, aztán Terézét. A szem, a száj, a fáradt kerek áll. Most hirtelen világosság gyúlt ki benne. Teréz a király...

A pap megismételte kérdését. Ebben a pillanatban egy könnyesepp hullt kezére. Teréz Chalera nézett és szinte alázatosan mondta:

— François csak úgy, ha maga akarja... Ne tartson attól, hogy az apám...

A pap kinyújtotta a kezét...

A Karmester

Írta
Szegegy László

Még ömlik, zúg a közönség
Fönn a karzalon s ideleln,
De siri csönd, ha a karmester
Az emelvényen megjelent.

Őné a színház, ő uralja
A szót, a dall, a zenekart —
És őt figyeli még az is tán,
Aki figyelni sem akar.

Ég a rivalda, száll a függöny...
Halotti csönd lesz most megint,
De elkezdődik már a játék,
Amint a karmester beint.

Vezére, lelke, hőse, fénye
a színháznak ő egyedül —
Reó figyel a primadonna
S a prim is neki hegedül.

Fagottok, bendzsók, hárfák, dobok
Az intésére szólanak —
S bűvös kezéből bús akkordok
És melódiák omlanak.

Körötte él-hal és piháncol
A játék, az előadás,
A ballerina neki táncol:
Most ő az úr és senki más.

S ha zúg a taps és zeng a lárma,
Mely lüzba hozza a szívet,
A karmester, mint egy királyfi,
Ugy aratja le a sikert.

De otthon, a kicsiny lakásban,
Egy szürke nő elébe áll,
Egy asszony, aki mindig neki,
A karmesternek — dörög.

Miből lesz a Cserebogár?

Hideg a lakása, a kályha melle ül Lábass Juci (rózsaszínű japán pongyola), kendőt terít a vállára, a tűzbe néz és mintha a tűz duruzsolására hallgatna, mintha a lángok csapkodásából olvasna, mesélni kezd:

*

— Az életem ismerik, egészen fiatal leánykorom óta a nagy nyitvánosság előtti élek. Az életrajzomat sokszor megírták már, szeretnék most olyan epizódokat mesélni, amelyek nem egészen közismertek és amelyekel tarsolyomban tartogatok a Délibáb olvasói számára.

Legelsősorban is én megelőztem Marie Dupont-t, a nagy francia rendezőnőt, mert én már tízéves koromban rendeztem. Iskolatársnőmmel, barátnőmmel színtársulatot alakítottunk és megkértük az egyik tanárnőnket, hogy írjon darabot számunkra. A tanárnő teljesítette a kérésünket, igen mulatságos darabot írt, amelynek „A feladat” volt a címe —

Nadrágszerepet játszottam

sőt maga vállalta a betanítást, a rendezést is. A negyedik vagy ötödik próba után azonban megbetegedett és a rendezés nagy munkáját én vállaltam magamra. Ugy tettem, ahogy a tanárnőmtől láttam, szemüveget keríteltem valahonnan és azon keresztül nézve vezelttem le a próbákat. Az előadásnak — amely alkalommal én játszottam a főszerpelet is — nagy sikere volt és édesanyám babérkoszorú helyett egy doboslortával lepelt meg. Azt hiszem, ennek az ajándéknak jobban örültem, mintha koszorút kaptam volna.

Az a szereplés eldöntötte az életemet. Az iskolában csak mint művésznőről beszéltek rólam, mindaddig, amíg egyszer csúnyán meg nem buktam. Tizennégy éves koromban ugyancsak egy ilyen iskolai előadásban nadrágszerpelet játszottam, csintalan, rossz fiút és én, nem lehettem róla, de ahogy a színpadra léptem, elkezdtem kacagni és úgy nevettem, hogy szerepemnek egyellen szavát nem tudtam elmondani. A közönség néhány percig velem nevettek, de azután — és most egy kicsit rosszmájú leszek — a partnernőim hozzátartozói türelmellenek lettek és mil tagadjam, az előadás botrányba fullt.

Rákosi Szidinéél végeztem a színiiskolát és Szidi néni, a drága, bennem látta a jövő nagy színesznőjét. Mindenütt úgy beszél rólam, mint az új Fedák Sáriról. Egyrészt ez nagyon kellemes volt, másrészt azonban bizonyos kötelezettségeket rótt rám, csakugyan jól kellett játszanom. Szubrett voltam, jókedvű voltam, sikerült az első bemutatkozásom. És három nappal a premiér után történt meg velem életemnek legkedvesebb epizódja.

Az első felvonás után bejött az öltözőtőlőm és közölte velem, hogy egy nagynénem akar beszélni velem. A nagynéni bejött — jól megtermelt vidéki asszony-ság volt — elhalmozott csókjaival — kijelentette, hogy nagyon büszke unokahugára — és én nem mertem mondani, hogy soha életemben nem láttam és hogy fogalmam sincs arról, hogy kicsoda. A néni az egész előadás alatt az öltözőmben

maradt, állandóan kérdésekkel ostromolt, hogy mit csinál a Janka néni, tudok-e valamit a Mihály bácsiról. Előadás után hazakisért éjszaka, mondván, hogy Pest környékén lakik, lekéste az utolsó vicinátist, nálam aludt, nálam reggelizett és amikor ebéd közben firtatni kezdtem a közöttünk fennálló rokoni kapcsolatot, kiderült — hogy nekem az a kél-ségen felül nagyon kedves néni, egyáltalában nem rokonom. Ez a felfedezés nem hozta zavarba, össze-vissza csókolt, megköszönte a vendéglátást és azóta nem találkoztam vele soha.

Kezdő színész nő koromban filmeztem is, Földes Imre „A Paradicsom” című filmszkecskének játszottam a főszerepét. Ki sem mondhatom, milyen izgatottan mentem a felvevőgép elé és bizony — mi tagadás — az első métereket elron-toltam. A filmnek nagy sikere volt — csak én nem voltam megelégedve vele — nagyon idegen volt számomra az a nő, akül a vásznon láttam.

Ami azután történt, az már nem érdekes. Színész nő voltam, játszottam, próbáltam, tanultam, dolgoztam. Prima-donna lettem a szubrettből, de minden siker-nél nagyobb boldogsággal töltött el, amikor eljátszhattam az „Olympia” cím-szerepét. Mert míg az operettel, szerelem — de a dráma, mégis a dráma életem nagy, igaz és őszinte szerelme.

A nagy néni bejött

A szép asszony

csak akkor jut érvényre, ha izlésesen öltözködik. A Párisi Divat külföld leg-előkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézi-munkarajzot közöl minden számában, amelynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadó-hivatala: Budapest, VII. Dohány ucca 12.

Amin az egész világ nevet

Ragaskodik a nevéhez

— Mondja csak, John, ki ordítzik úgy a szomszéd szobában?

— A nagyságos úr csendes társa. (London Opinion)

Fogas kérdés

— Kiknek van a szereimben nagyobb sikerük: a szőkéknek vagy a feketéknek?
— Kérdezd meg a bárónét! Ő egyik évben szőke, a másikonban fekete.

(Utk)

Még itt is...

Mr. Knickebocker a feleségével átrándul Amerikából az Óvilágba és megállnak a pisai ferdetoronny előtt.

— Na, mit szólsz ehhez? — kérdezi a férj a feleségét.

— Jó, jó, John, csak ne nagyon becsméreld neked sincs beszélőnivaló!

(Punch)

Orvosnál

— A maga betegsége nem túlságosan veszélyes, de azért hosszú gyógykezelésre szorul! Egy örökös betegség! A boldogull édesapjától örökölte.

— Kérem szépen, doktor úr, nem lehetne a számát is az apámnak küldeni. (Fliegende Blätter)

Strandon

— Kisasszony, jöjjön le velem a kávéházba! Fizetek magának egy feketét!

— Nem megyek. Ha este feketét iszom, nem tudok aludni!

— Én fordítva vagyok! Ha alszom, nem tudok feketét adni.

(Journal Amusant)

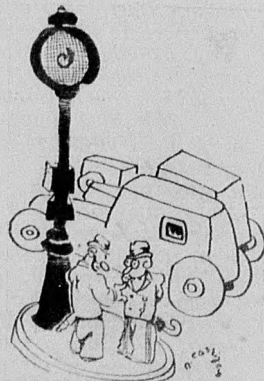
Program

— Ha beáll a tavasz, szedem a sátorjamat és megyek külföldre. Ott majd csak eszembe jut valami. Írok vagy két vigjátékot.

— És ha nem jut eszébe semmi?

— Akkor csak egyet írok. (Sourire.)

Öszlntén

— Mi a véleménye Toperczer úrról?

— Egy hülye fráter!

— Ma kérte meg a lányom kezét!

— Na látja!

(Journal Amusant)

A kis naív

Premiér utáni reggelen a primadonna felhívja a színgyagatót telefonon.

— Édes direktorom, nem is gratulál?

— Mihez kérem — hallatszik az igazgató hangja a telefonban — csak nincs születésnapja?

(Simplicissimus)

1929

Az iskolában a tanító feladja a kérdést:

— Smith, mondj egy csillagot!

— Film-, vagy futballcsillagot tetszik gondolni, tanító bácsi, kérem?

(Lustige Blätter)

Petrseló szerelém

IRTA: KARL RÖSSLER

FORDITOTTA:
STELLA ADORJÁN

Bogata, a világhírű, de már nem fiatal énekesnő Amerikából Európába érkezik. Bogata, akil barátai Janinának neveznek, egyenesen Berlinbe utazik, ahol Selus doktort keresi fel, aki romlandó szépségét szokta rendbehozni. Selus doktor titokban szerelmes hírneves páciensébe. Berlinből Wiesbadenbe utazik Bogata. Itt már lánya, Stefi (titokban énekelni tanult) várja. Leányát Münchenbe küldi, hogy Berlini aszszonytól folytassa énektanulmányait. Bogata Brémába utazik, ahol vendégszerepelnie kell. Az előadáson megerőlteti a hangját. Az orvos meglátja neki az éneklést és tengerpartra küldi pihenni. Bogata Párizsba utazik, ahol megismerkedik Trensenszkyvel, akinek barátja lesz. Trensenszky egy operát ír és Janina elhatározza, hogy ő fogja játszani az opera főszerepét. Trensenszkyvel együtt Dinardba utazik, ahol a fiatal zeneszerző telfesen elhanyagolja az öregedő asszonyt. Szünidőre Stefi is oda érkezik és Trensenszky érdeklődni kezd a fiatal leány iránt. Janina menekül Dinardból a leányával. Selushoz megy, aki újra rendbehozza szépségét. Innen Zürichbe megy Trensenszky premierjére és a vonaton Kronacherrel találkozik.

— No végre, Bogata! Egész Európában köröztem már! Hol volt ilyen sokáig?

— Szanatóriumban. — Meglátszik magán. Gyönyörűen néz ki!

— Természetesen a premiérré! De mi van önnel? — Hol fog a télen énekelni?

— Magam sem tudom. Előbb ezzel az új operával akarok végezni.

Kronacher bizalmasan belekarolt Bogatába és fel alá sétáltak a perzsonon.

— Az ön védenca igen sokba fog kerülni önnek. Hetenkint sürgőnyzött pénzért. Úgy látszik, Dinardban nagy-szerűen mulatott.

Bogata nem felelt.

— Egész nyugodtan rám bízhatja magát, én majd gondoskodom róla, hogy a pénzt megmentsük. Mindenesetre legyen már vége a sok előleg-kérésnek. Hogy milyen az opera, azt nem tudom, a hangszerelés azonban gyönyörű.

— Örülök, hogy Trensenszky időre elkészült — mondta Bogata.

Kronacher nevetett:

— Persze, hogy elkészült, az én cseh karmesterem segítségével. Ha ő nincs, biztosan el kellett volna halasztani a premiért.

Janina bosszankodott. Trensenszky mindezt elhallgatta előtte.

— Egy fiatalember az új igazgató Zürichben — mesélte Kronacher, — nagy protekciója van és sok a pénz. Teorelikus, aki az operát reformálni akarja. Gyakorlatilag azonban fogalma sincs a színházról.

— Kronacher, én kezdek félni. Egy

Friss lesz ha Pilavin fenyő-fürdőt használ

ilyen fiatalemberre bízza ön az operát?

— Egy másfajta el se vállalta volna.

— Nem lett volna szabad belebo-
csátkoznom ebbe a kalandba.

— Már késő, kedves Bogata, a
leves a tányéron van, ki kell kana-
lazni. A szerepe különben nagyszerű.
Biztos kihúzza a darabot a csávából.

Megérkeztek, Trensenszky semmit se
tudott a jövetelükről. Bogata izgatott
lett, amikor a találkozásra gondolt.

Este a szálló éttermében adott ran-
devút Kronachernek. A sarokban
Trensenszky ült, élénken társalogva
egy fiatal hölgygel. Janina nyomban
észrevette, de uralkodott magán és le-
ült egyedül egy asztalhoz. Az étlap
mögül figyelte. Aztán a zeneszerző is
megpillantotta őt, felugrott és oda-
sietett.

Vidáman üdvözölte:

— Janina, mennyire örülök...

Janina hangja remegett a feleletnél:

— Nem látszik rajtad. Sokat lum-
polhattál.

— Igazságtalan vagy hozzám. A
próbák igazalma merített ki. Boldog va-
gyok, hogy viszontlátlak. Ha tudtad
volna...

MEIN KÁVÉ

Az asszony félbeszakította:

— Csak semmi érzélgés. Tudom,
hogy hányadán vagyok veled.

A nő, akivel Trensenszky az előbb
beszélt, kíváncsian nézett Janinára.

— Ki az a nő?

— A Városi Színház egyik énekes-
nője, aki a te szerepedet helyettesítette
a próbákon.

— Úgy látszik, nagyon jól szóra-
koztatok. Csak menj vissza, a világért
se akarlak megfosztani benneteket egy-
mástól.

Kronacher jött és lármásan üdvö-
zölte:

— Na, itt van a fiatal komponista!
Hogy állunk a próbákkal?

— Minden kitünő. Főleg annak
örülök, hogy Bogata asszony megér-
kezett.

Kronacher nevetett:

— Na fiatalember, most majd meg-
jön a siker is.

Bogata gyorsan evett és étkezés után
sietve eltávozott. Trensenszky egész a
szoba ajtajáig kísérte. Bogata itt hi-
deden így szólt:

— Jó éjszakát! — és becsapta maga
mögött az ajtót.

Visszaéléseket követnek el!

Néhány hete tapasztaljuk, hogy
úgy S. H. S.-ból (Jugoszlávia), vala-
mint Csehszlovákiából és Romániából
egyes olvasóink panaszkodnak, hogy a
lapot drágábban árulják, mint ahogy
mi azt hirdetjük. Sajnos, az ilyen egyes
előforduló esetekben nem tudunk véde-
kezni, de figyelmeztetjük és kérjük nb.
olvasóinkat, hogy semmi szín alatt ne
fizessenek többet a lapért, mint ahogy
mi azt feltüntetjük. Még pedig:

S. H. S.-ban :

Tolnai Világlapja 12 dinár
Délbáb 6 ..

Romániában :

Tolnai Világlapja 40 lei
Délbáb 20 ..

Csehszlovákiában :

Tolnai Világlapja 6 korona
Délbáb 3 ..

Másnap reggel, amint Kronacherrel a színházba ment, a bejáró előtt egy izgatott kis emberkét látott hadonászni. Kronacher felvilágosította:

— Ez a kicsi kapkodó emberke az igazgató.

A direktor extázisban üdvözölte az énekesnőt.

— Ah, asszonyom! Egy modern színházat fog találni nálam! — mondta — csupa fiatal, lelkes ember. Itt van Borovszky úr, aki Lucient játssza.

Zavartan mosolyogva lépett Janina elé a fiatal óriás. Maghajtotta magát, akár egy vidéki póstás, aki a dalárda-ünnepélyen köszönti a díszelnökét.

Janina csodálkozva nézte:

— Ez lesz a partnerem? — gondolta, — a büszke fiatal nemest fogja játszani?

Furcsálta a dolgot.

— Szabad önt a színpadra kísérnem?

— Előbb a karmestertől szeretném átvenni a szerepemet.

Az igazgató felvezette a próbaszobába. Bogata nagy öröme arra a fiatal osztrákra ösmert, aki Brémában Trisztánt dirigálta.

A karmester a zongorához ült és Bogata énekelt. Hangja a kis teremben bátran esengett. Bátorsága ismét viszatért.

— Teljesen rendben van a hangja — mondta a karmester.

— Mondja meg nekem, karmester úr, mi a véleménye a komponistáról?

— Eredeti ember, sok vicámsággal és fülbemászó dallammal. Érti a muzsikát, ha nem is mindig érzi.

— Hogy fest az opera a próbákon?

— Az igazgató rendez. Tűsokat akar. Jó, hogy ön itt van, asszonyom. Együtt mentek a színpadra.

Az igazgató épp a tenoristával ordított.

— Dinamikusan fogja fel a szerepét, a teremtésit! ...

Szegény Borovszky csak állt két-

Ah, asszonyom! ...

ségbeesetten és sokért nem adta volna, ha valaki hirtelen a fülébe súgja, hogy mi az a dinamika. Három évvel ezelőtt még lakatos volt. Az idegen szavak nyomban zavarba hozták.

— Az igazgató olyan okosan beszél, hogy a magamfajta egyszerű ember ...
— dadogta a tenorista.

Bogata idomítani kezdte. A tenorista boldogan engedelmeskedett a szép asszonynak. A többi szereplők is szívesen vették a megjegyzéseit.

Trensenszkyt seholse látta. Tizenkét órára megérkeztek a zenekar tagjai. A karmester a pódiumhoz lépett. Hangolni kezdtek. Trensenszky is megérkezett.

— A próbák engem rettenetesen untatnak. A színpad különben is idegen a számomra. Teljesen rád bízom magamat.

A karmester megadta a jelt. Megkezdődött a nyitány. A zene felélénkítette és a függőny felszaladt.

Már az első jelenetben látta, hogy az igazgató egész lehetetlen dolgokat akart kihozni az operából. A társaság egyetlen tagja se volt ura szerepének. Bogata teljes energiával látott hozzá, hogy rendbehozza a hibákat. Mindenre gondolt, csak saját szerepére nem. Trensenszky egy zsöllyébe vetette ma-

gát és unatkozva hallgatta a próbákat. Mellette az a kis nő ült, akivel előző nap együtt volt az étteremben. Janinát ez kihozta a sodrából.

Amikor a függőny összecsapódott, a direktor és Kronacher a színpadra jöttek. Kronacher haragos arcot vágott.

— Milyen hatással van önre az opera?

— Semilyen. Önnek kell megmen-teni a helyzetet, különben bukás a vége.

Bogata elrémült erre a gondolatra. Kronacher tényleg aggódott, hogy Bogata hangja megállja-e majd a helyét. A direktor is elvesztette korábbi fölényes biztonságát. Megtörölte verejtékező homlokát és idegesen hadonászott a karjaival:

— Mestermű, az igaz, de túlságosan hosszú. Az ember egészen megzavarodik tőle.

— Talán erősebb lesz a hatás, ha a szereplők majd kosztümben lesznek és a díszletek is felkerülnek a színpadra.

— Holnap én is teljes hanggal fogok énekelni — mondta Janina.

„KAROMA“

az újabb görcsér és lábformáló, teljesen guminélküli harisnya. Nyúlékony, lábhoz simuló, levegős, a láb nem izzad benne és a legfinomabb selyemharisnya alatt sem látható. Kapható minden szaküzletben, gyógyszerárban, valamint a fölértak és vezérképviseletnél:

**Glória
kötszergyár R.-T.**

Budapest, VI. Vilmos császár út 53

A „KAROMA“ harisnya elavulttá teszi az eddig használt úgynevezett gumiharisnyát. — Elegáns, higiénikus, levegős, tartós, stoppolható is. Külföldre és vidékre rendelések pontosan eszközöltek.

Kérjen ismertetőt!

Elpusztíthatatlan!

Eladó

villanyberendezés

Alig használt 2 darab fekvő elrendezésű 60 PH Schlick-Nicholson Lietzenmayer szabadalmazott

nyersolajmotor

a hozzátartozó Siemens-Schuckert-féle villamosberendezéssel közvetlenül kapcsolva, egy-egy darab egyenáramú mellékáramkörű

dinamógéppel,

egy
accumulátortöltő

pótdinamógépcsoporttal

A berendezés helyben és üzemben látható:

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-vállalat Rt.-nél Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 szám

Trensenszky is feljött a színpadra.
— Három nap mulya minden eldőlt
— mondta Kronacher.

A muzsikus Bogatát a szállóba akarta kísélni. Bogata azonban visszautasította. Álmáltalán hevert pár órát. Róza hozta a kosztümjeit, amelyeket direkt Berlinből hozatott. Kipróbálta a tükör előtt. A pincér egy rózsacsokrot hozott Trensenszkytól és jelentette, hogy a művész úr lenn vár a foyerban és kéri, hogy fogadja őt.

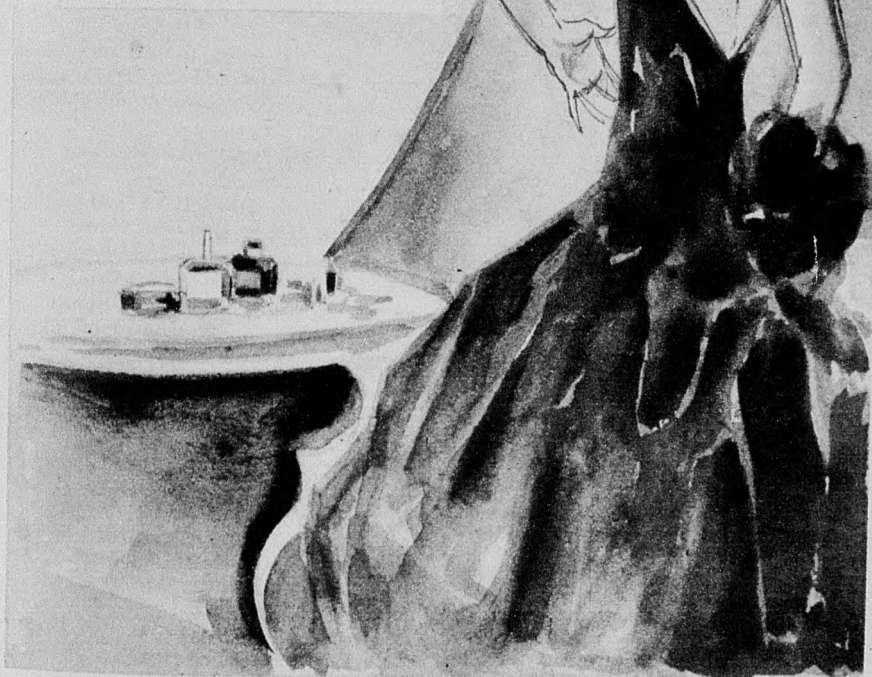
Róza ment le és közölte vele, hogy a művésznő fáradt, jöjjön inkább majd a színházi előadás után a vendéglőbe.

Ekkor már Kronacher is megérkezett. Az étteremben kettesben ültek az asztalnál. Kronacher nem valami nagyon bízott a sikerben.

— Én mindent elkövettem — mentegetőzött, — olyan reklámot csaptam, amekkorát csak lehet. A breslauer és frankfurti intendánsok is itt vannak.

Janina szórakozottan hallgatta.

— Hallja csak, kedves Janina, azt

Kipróbálta a tükör előtt...

hiszem, hogy ön egy ostoba és könnyelmű kalandba bocsátkozott. Én régóta ismerem önt, ezért érzem feljogosítva magamat, ne legyenek illúziói Trensenszky felől.

— Beszéljen világosabban — nézett rá Janina.

— Ez egy könnyelmű és léha fiatalember, megengedem, hogy tehetséges, de önt csak kihasználja. Ne higgye, hogy ön az egyetlen barátja. Egész sereg szeretőt tart. Szereneséje van az asszonyoknál. Most is...

— Ki az?

— Nem fontos. Gondolja meg, hogy ön sokkal öregebb, mint ő.

— Kronacher, hagyja ki az én magánügyeimet a játékból.

Hidegen köszöntötte és eltávozott.

Kronacher szavai erős hatást tettek rá. Kétségbeesítő szenvedés fogta el, ha a férfit gondolt. Láta a hibáit, tudta, hogy jellemtelen, könnyelmű és hazug, mégis: érezte, hogyha most az ajtáján kopogtatna, beengedné és a karjaiba vetné magát!

— Mi ez a varázs, amivel lenyűgöz? — kérdezte kétségbeesetten. — Miért nem tudok tőle szabadulni? Amikor pedig érzem, hogy a vesztemet okozza!

Doktor Selus elmélete jutott az eszébe.

— Ki lehet a szeretője?

Égő féltékenységgel kínozta. Ezer apró tűszúrásaként hatolt az agyába az a gondolat, hogy Trensenszky talán éppen most egy másik asszonynak a karjaiba fekszik és más esőkolja...

Majd megőrült, amikor erre gondolt.

Bizonyosságot akart tudni. Az órára

A világhírűró, WILDE OSZKÁR

egyik leghíresebb szindarabjában azt írja, hogy: „először a modor, azután a morál”. Ez valóban így is van, mert a társadalmi forma és érintkezés már sok ember karrierjének vetette meg alapját. Az Athenaeum kiadásában most megjelent

DÁMA ÉS GAVALLÉR

című füzet kimeríti mindazokat a formákat és szokásokat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó modornak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellek. Ára 1 pengő 80 f., bérmentve 1 pengő 90 f. Megrendelhető kiadóhivatalunkban (VII. ker., Dohány u. 12)

pillantott. Már hajnalodott. Rózáért kiáltott. A szobaleány, aki a mellette levő szobában aludt, belépett.

— Róza, menj le a portáshoz és tudd meg Trensenszky úr szobaszámát.

Róza nemsokára visszatért:

— Trensenszky úr átköltözött a hotelből a Bahnhofstrasséra egy penzióba. Janina hallgatott.

Nem jött álom a szeméire.

— Talán nincs elég pénze? — töprengett.

Altatót vett be, aztán nagy nehezen álomra szenderült. Délelőtt fejfájással ébredt.

— Ha a premiérnek vége lesz, leszámolok vele — gondolta.

A próbára sietett.

Harcias hangulatban ment fel a lépcsőn. Itt Trensenszkyvel találkozott. Janina alig észrevehető fejbiccentéssel haladt el mellette. Öltözni kezdett.

— Ezen a szegényes kis kalandon nem fogok tönkre menni — mondta magában.

A díszletező és az igazgató már várták.

— Hát hányszor mondjam magának... — ordított az igazgató a díszletezőre. Amikor Janinát meglátta, elhallgatott.

A díszletek egy rokokószalont ábrázoltak.

Janina kétségbeesett. A színpad úgy festett, mint egy papagálykalitka.

Az első felvonás kezdete előtt a basszista és a direktor között ismét nézeteltérések támadtak. Különben is az egész színház paprikás hangulatban fogott munkához. A függöny felgördült.

„Ne koplalj, de légy karesú!”

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étlap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal

Kapható kiadóhivatalunkban (VII, Dohány u. 12). Ára 1 pengő 80 fill. Póztán bérmentve 1 pengő 90 fillér. Az összeg bétegekben is beküldhető, utánvételt nem küldjük

Janina énekelt. Minden jól ment. Amikor ahhoz a részhez értek, amelyben a hős a nő ragyogó fiatalságát dícsérte, úgy tűnt neki, hogy a tenorista elmosolyodott. Janina kétségbeesett.

— Öreg vagyok — gondolta, — minden hiába, az emberek is észreveszik rajtam...

A nézőtérén Trensenszky ült, ismét a tegnapi nővel. Janina elkéste a bevilágítást. A karmester lekopogta.

— Itt talán húzunk egy kicsit...

Bogata dacos lett:

— A húzás fölösleges!

— Kérem, menjünk vissza.

A zenekar játszott. A hangok szabadon jöttek elő a torkából. Egy pillanatra diadalmaskodott. Aztán ellankadt az ereje. A tenorista vigyorgott. Janina ismét elvétette az éneket. Mindenki idegeskedett. A karmester ismét lekopogott. Újra kezdték. Bogata halálosan sápadt lett.

— Egy pillanatnyi türelmet kérek.

Lement az öltözőjébe és megecsetelte a torkát. Láttá, hogy szánakozó pillan-

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtekélyesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi ucca 46 sz.
Telefón: József 464-71

tások fogadták. A zenekar ismét belefogott. Janina elkezdte a nagy áriát, de a hangja nem engedelmeskedett. Berekedt. A természetellenes erőlködés megbosszulta magát. Egy székre roskadt. Minden erejét meg kellett feszítenie, hogy el ne sírja magát. Trensenszky farizeus gyöngédséggel közlekedett hozzá, de Janina rákiáltott:

— Takarodj ki! Nem bírok rád nézni!

Megjelent a színház orvosa is. Megvizsgálta a gégetükörrel. Pihenést aján-

Janina énekelt...

TEMPÓ

„TEMPÓ!”

TEMPÓ

lesz a címe annak a képes sportlapnak, amelyet a Tolnai Nyomdai T Műintézet és Kiadóvállalat R.-T. szándékozik kiadni. A szervezés E munkája már nagyban folyik és mihelyt a f. é. február 11-én a m. kir. miniszterelnökségi sajtóirodához 624/29 sz. alatt lapengedély M P A „TEMPÓ” című képes sportlapot, amely tartalomra és kiállításra P Ó nézve páratlanul áll a magyar sport szaksajtóban, már előre is olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

TEMPÓ + TEMPÓ + TEMPÓ + TEMPÓ + TEMPÓ + TEMPÓ

lott. Komoly arcot vágott. Janina ijedten nézett rá.

— Nagyságos asszonyomnak súlyos gégekatarkusa van. Kizárt dolognak tartom, hogy a legközelebbi időben föl-léphessen.

— Mit tegyek?

— Mindenek előtt levegőváltozást ajánlok. A hangját pedig kímélni kell.

Az öltözőajtóban megjelent a direktor és Kronacher.

— Idegösszeroppanás. Beteg. Nem énekelhet.

Janina úgy hallgatta, mintha a halálos ítéletét hirdetnék ki előtte. Az igazgató odakinn így szólt Kronacherhez:

— Öreg nő. Most jól nézek ki.

Bogata lerogyott a pamlagra. A tüdőbe bámult:

— Valóban öreg vagyok erre a szerepre. Egész ifjúságom hazugság volt. Az egész fiatalságom a színpaddal való küzdelemben kopott meg.

Róza segített neki átöltözni. Amikor elhagyta a színpadot, senki sem mert hozzá szólni. A folyosón Trensenszkyvel találkozott. Ő is kitért előle. Vad

gyűlölet támadt benne a férfi iránt. Mindenért őt okolta.

— Neki köszönhetem ezt az összeomlást — gondolta. — El ebből a városból!

Úgy érezte, hogy egész életét hiábavalósággal fecsérelte el. Azért élt, hogy üreslelkű emberekbe egy kis illúziót öntsön. A tapsaikért és a rivalda fényéért.

— Sohase fogok többé énekelni!

A hotelben megkérdezte a portást:

— Mikor indul a legközelebbi vonat Davosba vagy Saint Moritzba?

— Félóra múlva indul.

Janina elutazott.

(Folytatjuk)

Nagyszerű nyaraló

Abbaziában, közvetlen a tengerparti móló mellett 1 vagy 2 szoba kiadó. Minden szoba a tengerre nyílik, mesés, szép kilátással, tengeri fürdő használattal. A házfelügyelő kívánatra a reggelit felszolgálja. Ára villanyvilágítással egy személy részére naponta 6 pengő, két személy részére 9 pengő, esetleg egy kanapé beállításával három személy részére naponta 11 pengő. A II. emeleten egy kisebb mansard-szoba egy személy részére 2 és 1/2 pengő. Bővebb felvilágosítást Nagy portás nyújt. Budapest, VII, Dohány ucca 12

ELADÓ TELEFÓN

Használt jó állapotban levő házi telefonkészülékek fél árnál is olcsóbban eladók. Bővebbet: VII, Dohány ucca 12, portásnál

Vacvara Kosztrova orosz származású berlini színésznő (Fotó D'Ora-Benda)

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

12

Gyula

Huszonkét évnek előtte, amikor az Ördögöt először adták a Vigszínházban, a béke legnagyobb és legnemesebb teljességében éltünk valamennyien és Pest, az ország székesfővárosa, csak úgy izzott a jókedvtől, vidámságtól. Ott krajcár volt az ötös szivar, hét krajcár a pakli hetes és két krajcárért adtak egy kiflit vagy zsemlyét, sőt, hogy tovább menjek, azok a családok, akiket az isten nagyobb emberbőséggel megáldott, tíz krajcárért hét kiflit vagy zsemlyét vásárolhattak maguknak. Ezek voltak a béke legszebb és legszentebb napjai, ezek voltak azok az idők, amikor háborúra senki nem gondolt, bár akadtak már akkor is sokan a pesszimisták közül, akik azt mondták, hogy az öreg Bismark és az öreg Andrássy Gyula gróf politikájának egyszer kell, hogy megigyyuk a levét.

Be kell vallanom, hogy ezekben az időkben én egy igen egészséges, de túlságosan magaslati helyről néztem meg az Ördögöt. A premiér gyönyörű volt, még ott fenn is, az úgynevezett kakasülön, ahol egy vastag vasrúd állott határként az állók és ülők között és kegyetlen keménységgel nyomta az ember gyomrát. A szünetben, a jószívű és uniformisos jegyszedőktől lekérdztünk a földszintre, hogy elvegyülve az előkelő nép között és mintegy álmódva, hogy magunk is e bársonyszőllyékben ülünk, egy keveset beleringassuk magunkat a gazdagság rózsás ábrándjaiba.

És akkor megjegyeztem néhány arcot, amelyeket ott hosszasan néztem és amelyeket most, a reprizen is felismerem, ámbár ma már huszonkét esztendő után igen gyűröltek, imitt-amott ráncosak már és a rózsás színt azokra csak mesterséges úton tudták felvarázsolni. Szóval, hogy kurtán fejezzem ki magamat, megöregedett itt mindenki, megöregedett a nézőtér, csak egy, csak egy maradt fiatalon: Az ördög.

Az ördög soha nem erőtlenedik el? Soha nem öregszik meg?

Szombat

13

Hermeneg.

Naplójegyzetefimnek ezt a tegnapi oldalán kellett volna még feljegyeznem akkor, amikor az ördögről vetettem papírra néhány sort a magam mulatságára. De miután csak ma jutott ez eszembe, bocsánatot kérek hát, hogy ma jegyzem fel itt.

Az ördög reprizén a fotografusoknak egész hada támadta meg a szerzőt, Molnár Ferencet, aki szilárdan állta a fotografusok rábeszélésének pergőtüzét és kijelentette, hogy nem hagyja magát fényképezni. Végre egy hatalmas masina pattant elébe, a masina mögött igyekvő és törekvő fiatalember, ki csendesen és szerény hangon szólott e zajban a mesterhez.

— Kérem szépen, álljon a gép elé.

— Köszönöm — mondotta Molnár, — engem ne fényképezzenek le. Különbiben milyén laptól van?

— A Délibából.

— Hát rendbe van kérem, fényképezzen le. — A fotografálás azonban csak egy percig tarthat, de sokkal inkább szeretném, ha egy huszonkét év előtti képemet csempézné a kazellába.

Mosolyog a társalgó. A kép kész és Molnár most már teljes határozottsággal kijelenti, hogy nem hagyja magát senki fiának lefotografálni.

— Miért nem hagyod magad fényképezni? — kérdezi Hegedűs Gyula.

Molnár mosolyog és ezt feleli:

— Mert a törökök szent könyve a korán, tilija a fényképezést.

— Korán igen — jegyzi meg a társalgóban tartózkodó Gombaszögi Ella, — de már fél tíz van.

Vasárnap

14

Miseric.

Rasputin atya, a minden oroszok sztarec, életrajzírónak egyhangú megállapítása szerint ilyen volt: *Fiatalos hévvel járt a kis orosz falkákat és zengő orgánumával prédikált a békéről, a valamennyi népek szent és nagy békéjéről, mely kell, hogy mielőbb eljőjön. A béke fehérrangyalának rakott fészket szerzte az orosz*

jalakban a Don mellett éppen úgy, mint a Volga mellett és hatalmas és mindenki megrázó és meggyőző beszédével a kiesiny Juluk jöterén emlékel emelt az elővendő és mindent összefogó békének. Magában soha nem beszélt és nem gondolkodott. Mindent hangosan mondott. Gyűlölte a magányos elvonultságot és csak egyet szeretett, olthatatlanul és vadul: a nyilvánosságot.

— Úgy látszik nagyot fordult azóta a világ kereke és mint minden, úgy Raszputin is megváltozott. A mi Raszputinunk, a magyarszínházi Raszputin úgy látszik fordított egyet eredeti gondolatvilágán és semmi körülmények között sem hajlandó a nyilvánosság elé lépni.

Hétfő
15
Anasztázia

A kis színésznő, a színházak rózsás birodalmának csicsérgő lakója addig addig tette a szépet udvarlójának, amíg az, elkábulva a hímes szavaktól egy szép napon az oltárhoz vezette a színésznőt. Az újdonsült férj és feleség az esküvő után felültek a vonatra és illa berek, nádak erek, elutaztak nászútra. Bejárták Tolnáat, Baranyát, Bécsét, Berlint, Párizst, Londont, azután hazajöttek az úgynevezett meghitt családi fészekbe.

A vonat délután érkezett meg, de a kis színésznő este már benn volt a színházban és álmélkodó kolléganőinek gyönyörű szavakkal ecsetelte merre voltak, merre jártak és mit láttak szerzte a világban.

Az egyik kolléganő megkérdezte:

— És milyen városokban voltatok?

— Azt bizony magam sem tudom

— felelte a kis színésznő, — mert a vasúti jegyet mindig a férjem vállalta.

Kedd
16
Benedek

A Dsingis khant néztem meg ma, vagy amint a plakát mondja, elmentem megtudni, hogy egy nép hogy alapítja meg hazáját. A filmben szerepel egy ezüstróka is.

Az ezüstróka a gerince a darabnak, mert hiszen e körül tör ki a harc a mongolok és az európaiak között. A harc egyre erősebbé válik, míg azután a mandolaszemű és kiálló pofacsontú szélesarcú mongolok valamennyien fegyvert ragadnak az európaiak ellen. Az egész Mongóliát vérözön borítja, vérbe hull és vérbe borul minden.

Egyetlenegy selymesszórú ezüstróka miatt.

A moziban mellettem ül egy herceg kis lipótvárosi asszonyka, akiről köz tudomású, hogy nem a legnagyobb harmóniában él édes jó férjével, a bankvezérrel. Amikor Mongóliában már az egekig csapnak fel a harc szikrázó lángjai, a szép asszony odasúgja nekem:

— Ez is valami? Látná csak, én odahaza mit harcolok egy — ezüst-rókéért.

Szerda
17
Szt. József

A tenoristát, Szóts Ernő, a budapesti Stúdió igazgatója rádióban való vendégszereplésre hívta meg. A tenorista lázas izgalommal várta a pillanatot, amikor mikrofon

elő állhat. A próbaszobában skálázott jobbra-balra, köszörülte a hangját, gégéjének ehhez szokott köszörűjén, langyos teát ivott, savanyú almát evett, szóval mindent elkövetett, hogy a világnépeinek megelégedését a rádió láthatatlan hullámain át megnyerje.

A mikrofonláz azonban elkapta őt és szegény árva lelke olyan gyöngéskén vinnyogott, hogy azt talán még itt Káposztásmegyeren sem hallották. nem valahol a messzi Barcelonában.

Szóts Ernő az udvarias igazgató mégis gratulált neki.

— Művész úr — szólott hozzá, — ön a föld legnagyobb halhatatlansja.

Csütörtök
18
Apollonius

A klinikák operáló késeinél vannak élesebb és hegyesebb valamik is ezen a földön: az aranyos kis művésznők nyelvecskéi, amelyek úgy vágnak és úgy szúrnak,

hogy azok a bizonyos operáló kések elszégyelhetnék magukat azok mellett.

Nemrégiben egyik operettszínházunkban az egyik idősebb hölgynek nem tetszett a nálánál jóval fiatalabb kis színésznő toalettje.

— Ez a ruha nem szép, ez egy vacak ruha.

— De édesem, hogy mondhatsz ilyet, ez egy gyönyörű ruha.

— Nem igaz, ez egy semmi, kis elrontott ruha. Ez ellen nincs apelláta.

A kis színésznő dühbe gurult:

— Az igaz, hogy a te véleményedet megfellebbezni nem lehet, mert hiszen te vagy a — magyar királyi fúria.

Őszintén...

A miniszterelnökné darabot írt...

Komoly szinikritikus ezt az eseményt nem élezi ki. A kritikus a darabról mondjon bírálatot s ne befolyásoltassa magát a szerző társadalmi állásától. Hogy a szerző grófnő és férjezett miniszterelnökné, ez az adat az irodalomlőrlet számára nem fontos. Gróf Shakespeare Vilmos például bizonyára nem írt volna jobb műveket, mint az egyszerű polgári Shakespeare. A kritikus tehát Bethlen Margitot bírálja, ne a grófnőt.

Bírálaton kívüli kulturális szempontokból azonban nem érdektelen dolog a színíró miniszterelnökné. Jó, hogy ez a kuriózus eset Magyarországon történt meg, amely egyéni színházi viszonyaira mindig büszke volt. A színíró miniszterelnökné ugyanis azt bizonyítja, hogy nálunk a színpadra-írás milyen mélyen gyökerezik, helyesebben mondván: mily magasban is kivirágzik. El tudok képzelni olyan néptörzset, ahol a vezértől a rabszolgáig mindenki vadászik, vagy

jafaragással foglalkozik, vagy zenél. Nálunk a darabírás a miniszterelnöknénél kezdődik — s hogy hol végződik? Ki tudja? A falusi jegyzőnél, a külvárosi grejzleros fiánál — de végigmegy ez a szenvedély minden társadalmi osztályon. Örülünk neki, hogy a színműíró miniszterelnökné magyar találmány, mert a magyar írók általános színpadra termeltiségének egyik bizonyítéka. És őszinte szívből kívánjuk: bár a színdarabírás volna arisztokráciánk legfőbb passziója, bár minden herceg, őgróf, gróf és báró titkos drámaíró volna ahelyett, hogy például Montecarlo kaszinójának mecénása, löversenyések, galamblovöldözések, pezsgőzések s a mondain semmiltetés egyéb rekordteljesítményeinek világbajnokai.

Bethlen Margit tehetséges író és akkor is megállná a helyét, ha nem az ország leghatalmasabb urának volna a felesége. (Magában talán sajnálja is ezt az állapotot, mert írói becsüségét bizonyára jobban kielégítenék a Bethlen Margitnak, mint a miniszterelnöknének szóló bókoló kritikák.) És bárcsak az a társadalmi osztály, amelynek tagja, példát venne arról, hogyan lehet üres órákat blázirt unatkozás helyett értelmesen eltölteni.

Alice Bradly, a newyorki Ziegfeld-revű sztárja (Fotó Badekow)

film

Müdy Christians filmszínésznő legújabb fényképe

él. Ná-
knénéi
? Ki
lvárosi
y ez a
tályon.
minisz-
mert a
ermelt-
őszinte
rabirás
szítőja,
és báró
gy pél-
cénása,
, pezs-
egyéb
okai.
őnö és
nem az
olna a
is ezl
t hizo-
Bethlen
knének
az a
példát
órákat
en el-

Greta Garbo

A híres

európai származású filmesillagok egymásután hagyják el Amerikát, hogy visszatérjenek régi sikereik színhelyére, Európába. Ezek közül sokan a kaliforniai klíma, sokan pedig az amerikai munka idegőrlő tempója miatt jönnek vissza. Vannak azután olyanok is, akik itthon nagy sikereket arattak, kinn pedig nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Egy hollywoodi láviral most azt jeleníti, hogy nemskóra Korda Mária is visszajön Európába és Berlinben fog filmezni. Már európai partnerét is kiválasztották Miles Mander személyében. Európába jön Emil Jannings is, aki hosszabb időt fog tölteni Berlinben. Mielőtt azonban elhagyná Hollywoodot, még egy beszélőfilm főszerepét fogja alakítani és ennek a filmnek a rendezését állítólag Ernest Lubitsch vállalta.

Greta Garbo,

aki útkon van Culver City felé, néhány hét múlva ismét megkezdí amerikai filmtevékenységét.

Különös statisztikáit

lehetne összeállítani, ha minden filmsztár megmondaná, hogy milyen foglalkozást űzött, mielőtt a filmhez került volna. Így például szinte hihetetlen, hogy Frederick March, Clara Bow legújabb partnere, a múlt évben még ismert bankár volt. James Hall színész és futballista volt néhány évvel ezelőtt, míg Doris Hill és Mary Brian a losangelesi Metropolitan Theatre táncosnője voltak és a színpadról kerültek a filmhez. Jesse L. Lasky, az ismert filmváltakozó az újságírói pályát hagyta faképnél a film kedvéért.

Nehéz dolga van

a híres filmsztárnak, amit bizonyít Lily Damita esete is. A népszerű francia filmszínésznő mindenáron népszerűsíteni akarja az amerikai publikum előtt és ezért legutóbb propagandakörútra vitték. Egy hónap alatt — a statisztikai adatok szerint — 68 különböző amerikai városban lépett fel személyesen, 59 esetben adott intervjút 92-szer fotográfáltak, tizenkét ebédet, tizenegy vacsorát és öt teát rendeztek tiszteletére. Ezenkívül az elhúvát hónap alatt amerikai tisztelőlőtől 3600 levelet kapott és ezek közül 128-an házassági ajánlatot tettek neki...

Lily Damita

ismét férjhez megy

Constance Talmadge filmszínésznő. A nő legényl Townsend Netshernek hívják és foglalkozására nézve chicagói milliósos. Constance Talmadge Norma és Natalie Talmadge huga, 1900-ban született és 1914-ben, tehát 14 éves korában játszolta első szerepét D. W. Griffith „Intolerance” című filmjében. Első férjétől, a görög Johannes Pialognetól 1922-ben vált el. 1926-ban ismét férjhez ment Alastair MacIntosh skót kapitányhoz, akivel azonban csak néhány hónapig élt boldog házasságot, mert nemskóra elvált tőle. Ezt, úgy látszik, megbánta, mert nemskóra ismét házasságot kötöttek. A múlt esztendőben újra elváltak és mindenki azt várta, hogy harmadszor is meg esküsznek. Ez azonban nem következett be, mert Constance közben megismerkedett Netsherrel. Az esküvő május 8-án lesz.

Vajda László írja

„A 68-as számú menyasszony” című film szcenáriumát, amelynek férfi főszerepét Conrad Veidt játssza el. Ez lesz Amerikából való hazatérése után Veidt első európai filmje. A női főszerepet Elge Brinkre bízták

Nagy utat tett meg

Nick Stuart filmszínész, amíg Hollywoodig jutott. Romániában született, de tizenöt éves korában már ott kezdte az amerikai filmvárosban a statiszták több ezer fonyi tömegében. Hosszú esztendőkn keresztül dolgozott mint névtelen filmszínész — azaz: minden hónapban más és más néven lépett a felvételgép elé. Végül felvette mai nevet és — bár ma még fiatal filmszínész — a memóriáján dolgozik. Könyvet ír küzdelmeiről és ebben a könyvben sok olyan rész lesz, amely a hollywoodi statiszták elképzelhetetlen nyomorúságáról szól.

Kék szeme

és szőke haja van a 25 éves Ralph Forbes filmszínésznek, aki pert indított egy újságíró ellen azért, mert egy cikket írt a hajáról... Az újságíró azt írta, hogy Ralph Forbes haja *nyolc évvel ezelőtt még barna volt* és azóta festeti a haját szőkére, amióta filmszínész. Forbes ezt a *nagy sértést* nem hagyja magán száradni és a bíróság előtt akarja bebizonyítani, hogy hajszíne valódi. Ha ez igaz, akkor tényleg nagyon büszke lehet, mert az amerikai filmszínészek és filmszínésznők között alig van egy-kettő, aki hajának színét nem a fodrász vagy kozmetikai intézetekben vette volna kölcsön.

Filmszínészek anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

Wegener, Paul, német filmszínész, 1874-ben Bischdorfban született. Iskoláit és egyetemi tanulmányait Freiburgban végezte el, majd Leipzigban filozófiát és

Paul Wegener

művészettörténelmet hallgatott. Tanulmányainak befejezése után elhatározta, hogy színész lesz. Pályájának kezdetén Wiesbadenben és Hamburgban szerepelt, majd Reinhardt társulatához szerződött és itt évekig nagy sikereket aratott. Nálánál jobb német Olhellot, Macbethet vagy III. Richárdot még ma sem lehet elképzelni. 1912-ben

kezdett filmezni. Először kétfelvonásos filmdramákat írt és ezeknek a dráamáknak a főszerepeit olyan meseterien alakította, hogy akkoriban az emberek attól féltek, hogy többé nem fog színpadra lépni. De nem volt igazuk, mert Wegener még ma is a német színpad büszkesége.

Filmszerepeinek száma meghaladja a halszázat. Ismertebb filmjei: „A Járaó hitvese”, „A varázsló”, „A hameln-i patkányfogó”, „Gólem”, „Ramper”, „Spengali”, „Alraune”, „Dagfin”. Címe: Berlin, Am Karlsbad 2.

Weyher, Ruth, német filmszínésznő, 1903 május 28-án, Novinjasztóban (Lengyel-

Ruth Weyher

országban) született. Danzigban végezte a liceumot és ugyanakkor az ottani konzervatóriumban énekleckéket is vett. Tizenhét éves korában beiratkozott Reinhardt iskolájába. Egy évvel később Arthur Teuber felfedezte a film számára. A filmdebüje kitűnően sikerült és ettől kezdve állandóan filmezik. Legjobb filmjei: „Mascotte”, „Ádám és Éva”, „A szív komédiája”, „Tüztáncosnő”, „A goromba ing”. Majdnem minden egyes filmjét más rendező rendezte és ezért rendkívül sokoldalú. Haja tizianvörös, szeme zöld, 162 cm. magas, 56 kg. Hajadon. Címe: Berlin-Schöneberg, Stubenracherstrasse 5/a.

White, Pearl, amerikai filmszínésznő, 1895-ben, Amerikában született. Polgári neve: Springfield. Pearl White egy időben a legnépszerűbb és legkö-

Pearl White

rültrajongottabb filmszínésznők egyike volt. Eredetileg varieté-színésznő volt és akrobatikus mutatványaival nagy sikereket aratott. A színpadról került a filmhez, ahol az „Amerika leánya” majd a „Burlingtoni jaguár” és a „Fehérfogó álaré” című detektívfilmekben nagy közönségsikereket aratott. Évekkel ezelőtt abbahagyta a filmezést, mert Párizsban egy dúsgazdag francia bankár felesége lett. A közönség azonban még egyre érdekli utána. Nemrégiben Nizzában játékkaszinót nyitott és azt saját maga vezeti.

Wieck, Dorothea, német filmszínésznő, 1908 január 3-án, Davosban (Svájc) született. Művészcsaládból származik és iskoláit Freiburg-Breisgauban

végezte el. Nagymama August Pelme, a neves stockholmi színész testvére volt. Tizenkét éves korában táncolni tanították, egy év múlva pedig már mesejátékokban szerepelt.

Dorothea Wieck

1923-ban, tizenöt éves korában, Münchenbe ment és beiratkozott Maria Moissi színésziskolájába. Egy évvel később Bécsben Reinhardt társulatához szerződtek le. 1924-ben a müncheni Kamaraszínházban szerepelt és egészen 1926-ig itt aratta sikereit. Ezután a filmhez került. „Heidelbergben vesztettem el a szívemet”, „Inge és három apja”, „Valencia” című filmekben aratott szép sikert. Haja sötétkék, szeme kék, 167 cm. magas, 55 kg. Címe: München, Trierstrasse 49. II.

Windsor, Claire, amerikai filmszínésznő, 1897 április 14-én, Kansas államban született.

Egyike a legérdekesebb és legszebb filmszínésznőknek. Pályafutását tizenhat éves korában kezdte és már első filmjeivel is nagy sikert aratott. Eddig két férjétől, William Bowestől és Bert Lytellől vált el. Most ismét egy heves filmszínész menyasszonya. Első házasságából egy kisfia született. Címe: Metro—Goldwyn—Mayer—Studios,

Culver City, California.

Wong, May Anna, kínai filmszínésznő, Kaliforniában született. Apja szegény kínai bevándorló volt és Kaliforniában telepedett le. Kereskedett és lassan szép vagyont tett szert. Anna, aki ugyan elvégezte az amerikai iskolákat is, apja kívánságára hat esztendőn keresztül a kínai iskola hall-

Claire Windsor

gatója volt. Tizenöt éves korában versírással kezdett foglalkozni, egy napon azonban elutazott Hollywoodba, mert filmszínésznő akart lenni.

Eleinte kínai tárgyú darabokban mint statisztanő szerepelt, majd a „Bagdadi tolvaj”-ban főszerepet kapott. A „Mr. Wu” és a „Kínai papagáj”-ban is sikerrel szerepelt. Tehetősége, szépsége és intelligenciája egyaránt a sikerhez segítik. Jelenleg Európában filmezik és Berlinben eljátszotta a „Song” című film főszerepét. Londonban több nagy film főszerepét bízták rá. Címe: British International Pictures Inc. Elstree, England.

Anna May Wong

Aktuális szójáték

A Vígszínház társalgójában a londoni „Üdvhadsereg” alapítójának, Booth tábornoknak elmozdításáról beszélgetnek.

— Úgy látszik, az angol „Üdvhadsereg” tagjai csupa egészséges fiatal emberek — töpreng Törzs Jenő.

— Miből gondolod ezt? — kérdi tőle Ujváry Lajos.

— Mert nincsen szükségük Boothra.

BRÓDY SÁNDOR:

LYON LEA

Tomboló siker az

ÚJ SZÍNHÁZBAN

A rabbi: Harsányi Rezső,
Lea: Gerő Erzsébet,
A herceg: Lengyel Vilmos

Filmek a mikroszkóp alatt

Ezen a héten az új filmek közül a — régiék arattak sikert... A *hontalan hős*, valamint a *Dsingis Khán* messze kimagaslának az új filmek álmosító tengeréből.

Verebes Ernő és Dinna Gralla játssza a

Luxusvonat

című vígjáték főszerepeit. A filmet a Forum mutatta be. Tipikusan német vígjáték — ötletek nélkül. Elcsépeit történet, rengeteg bonyodalommal és zavaros jelenettel. Igazán nem tudjuk, hogy miért kellett készíteni a filmet megcsinálni.

A vízben hagyott menyasszonyt

a Palace mutatta be. Főszereplője Louise Fazenda, Amerika legjobb komikája. Sajnos, ebben a filmben nem érvényesül régien elismert tehetsége, mert a történet alapgonolatát eddig legalább ötven filmben dolgozták fel.

A Décsi, Corso, Omnia mutatta be a Riff és Raff című vígjátéksorozat új filmjét. A film címe:

„Vigyázz a nőmre”.

Wallace Berry és Raymond Hatton — ez a két nagyszerű jellemző színész — ebben a filmben ismét bebizonyították, hogy a tehetséges filmszínészek drámában éppolyan jól megállják a helyüket, mint vígjátékban. Ebben a filmben néhány eredeti és pompás ötletet helyezett el a rendező.

Ezzel szemben igen gyenge Syd Chaplin új vígjátéka,

A póruljárt hozományvadász.

A filmet a Corvin, Kamara és Capitol mutatta be.

Ugyancsak csalódtunk a Palace és az Uránia filmjében, a

Mary Lou-

ban, amelyről hónapokon keresztül dícsímanuszokat zengtek a német lapokban ethelyezett oldalas hirdetések. Az artisták élete mindig érdekelte a publikumot, ez a film azonban egyszerűen kiábrándító. A főszerepet Lya Mara játssza, de a sikert sem ő, sem pedig híres partnerei nem tudják kieszközölni.

A Radius ismét bemutatta

Az amerikai hangos filmet.

Persze, mindenki azt hitte, hogy ma, amikor külföldön már a legszenzációsabb beszélőfilmeket mutatják be, itt Budapesten is valami hasonlót fog látni. Ezek alaposan

csalódtak a Radius hangos-műsorában, mert a bemutatott hangos apróságok már rég elavultak. Ez a filmsorozat nem rádió, nem gramofon, de nem is hangos film, hanem csupán kísérlet.

A Corvin és a Capitol nagy filmje, a

Tengerek oroszlánja

nem tartozik a mesterművek közé, de több nagyon jó jelenete, valamint a főszereplő Victor MacLaglen játéka néhány kellemes percet szerzett a nézőknek. A film izgalmas meséje lekötötte az emberek figyelmét.

Richard Dix új filmje, a

Vér és arany

a Décsi, Uránia és Corso műsorán került bemutatásra. Megszokott romantikus történet farmerekkel, verekedéssel, rossz és jó emberekkel és természetesen amerikai ízü szerelemmel. Richard Dix ebben a filmben annyit dolgozik, hogy valóban megérdemelte a gázsiját.

A Forumban és a Radiusban került vászonra a

Bukott angyal

című dráma, amely ismét az amerikai alvilág alakjait vetíti elénk. A filmben egy sereg ismert és népszerű színész és színésznő szerepel. Mindnyájan tehetségük javát adták ebben a filmben, de a történet annyira régi és az egyes jelenetek annyira elavultak, hogy a filmet még a kiváló együttes sem tudta sikerre vinni.

feltöréses

fagyástól meggyötört lábait azonnal rendbe hozza egy Szent Rókus lábsós-fürdő. Elegendő, ha egy évökánál Rókus lábsót felold 1 lavór meleg vízben és ebben a jótékony

oxigén vízben áztatja lábait vagy 10 percig. Ezen idő múlva lábait valósággal újjászületnek.

Rókus lábsó

kapható

gyógyszertárakban, drogériákban.

Főraktár: Szent Rókus gyógyszertár

Budapest. Rákóczi út 70

BOGARAK

Ebben a cikkben nem a cserebogarakról, sem egyéb férgesekről lesz szó, hanem arról, hogy majdnem kivétel nélkül minden filmesillagnak vannak bogarai. A bogarak tehát csak átvitt értelemben érteendőek.

Ilyen bogara van Louise Brooksnek, aki arról nevezetes, hogy mindennap reggel öt órakor felkel, holott csak nyolc órakor kell a stúdióban lennie. A kedves

filmszínésznőnek szinte rögeszméje ez a koránkelés. Az öllökődéssel reggel nagyon keveset lőrődik, mert a tulajdonképeni öllökődés ugyanis a filmstúdióban kezdődik, ellenben annál többet sétál kutyája társaságában házában kertjében.

Louise Brooks bogarassága azonban ott kezdődik, hogy nem rendes háziruhában sétál, hanem kisleányos matrózruhában, rövid zoknikkal a lábszárán. Ebből azután gyakran lámadt már bonyodalom. Így például egyszer meglőrtént, hogy reggel a tejes, amikor észrevette a kertben sétáló filmszínésznőt, átszólt a kerítésen:

— Hé, kisleány, vegye át ezt a tejet és adja át a szakácsnőnek! . . .

És a filmszínésznőben volt annyi érzék a humor iránt, hogy teljesítette a tejes kérését, anélkül, hogy inkognitóját felfedte volna.

Több világhírességet!

Carol Lombard, a közelmúltban felfedezett feltűnő szépségű

filmszínésznő, a legrejtélyesebb hollywoodi nők egyike. Nem jár társaságba, nem vesz részt a filmsztárok partijain és legjobb ismerősei is csak a filmstúdióban látják. Ez a filmszínésznő amilyen fiatal, olyan bogaras. Azt beszélik róla, hogy csak úgy tud aludni, ha hálószobájában legalább három lámpa ég. Nem úgy tesz, mint más ember, hogy leoltja a lámpákat, mielőtt lefekszik, hanem

Louise Brooks (Fotó Paramount)

ő éjaz
gyobb
var-
mín

Me
a já
még h
fénjáb
ják a
lakás

Ugy
nős
filmsz
is, hog
holt
helett
nak.

lenség
és inh
nap a
a nagy
fekvő
Ezt a
furesz
lywood
filmsz
aki ne
vezetne

Ugy
csának
is, hog
bard g
nélkül
teremb

- Hal

Mar
nek a
eszméj
tolták,
népszet
nésznő
a vízbe
szárazf
kolléga
asszony
ték el.

Mar
reggel f
kel és
fürdőke
rommeg
a vízbe
után m
és a su
A múlt
nal a
megy, l
ő mond
part eg
mossa

ő éjszakára még nagyobb világosságot varázsol a lakásába, mint este.

Megtörténik, hogy a járókelők néha még hajnaltájban is fényárban úszva látják a filmszínésznő lakását.

Ugyancsak különös rögeszméje a filmszínésznőnek az is, hogy nincs autója, holott már régen vehetett volna magának. Ő azonban elensége az autónak és inkább minden nap autóbuzson jár a nagy távolságban fekvő filmstúdióba. Ezt annál inkább furscsálják, mert Hollywoodban egyetlen filmszínésznő sines, aki ne saját maga vezetné saját autóját.

Ugyancsak furscsának találják azt is, hogy Carol Lombard gyakran kalap nélkül érkezik a műterembe.

Halkisasszony

Marion Daviesnek a fürdés a rögeszméje. Kiszámították, hogy ez a népszerű filmszínésznő több időt tölt a vízben, mint a szárazföldön és ezért kolléganői halkisasszonynak nevezték el.

Marion Davies reggel fél hét órakor kel és azonnal a fürdőkádba ül. Háromnegyed nyolcig a vízben marad, azután megreggelizik és a stúdióba siel. A műteremben azonnal a fürdőszobába megy, hogy — mint ő mondja, — az úti part egy kicsit lemossa magáról. Ez

a fürdés is legalább félórát tart.

Délben ismét félórát fürdik, majd délután, ha jó idő van, kerljének úszómedencéjébe ugrik és néha órákig elő sem jön onnan.

Este, lefekvés előtt — természetesen — ismét megfürdik. Ha valaki keresi, akkor egészen biztosan megtalálja őt a fürdőszobában vagy az úszómedencében.

— Nincsen jobb dolog a világon a fürdésnél — szokta igen gyakran mondogatni.

A szegény Dick

William Haines, a népszerű fiatal filmszínész, a legvidámabb és a legjózanabb fiatalemberek közé tartozik. Sokat jár társaságba, sokat sportol és szórakozik és sokat költ. De soha sincs pénze.

— A szegény Dick — így nevezik őt az egész filmvárosban, mert mindenki ismeri azt a gyöngéjét, hogy nem hord magánál pénzt, sem esekk-könyvet.

— Minek hordjak magamnál pénzt? — mondja, ha azt kérdezik tőle, hogy mi az oka annak, hogy állandóan pénz nélkül jár. — A pénz nagyon kényelmetlen dolog és egy nagyon rossz tulajdonsága, hogy az ember könnyen ki-

Carol Lombard amerikai filmszínésznő egyik legérdekesebb fénykép-póza (Fotó P. D. C.)

Ja—aj!... Edward Sedgwick rendező megmutatja William Hainesnek — aki legújabb filmjében egy matróz szerepét alakítja — hogy hogyan kell tetoválni. (Fotó M—G—M)

adja... Hát inkább egy centet sem hordok magamnál.

Persze, hogy emiatt gyakran támadnak kellemetlenségei. Ha valahol fizetésre kerül a sor, akkor a legtöbbször ezt mondja:

— Pardon, úgy látszik, hogy otthon felejtettem a pénztárcámat... Majd holnap elküldöm a pénzt.

Azok, akik ismerik őt, ilyenkor jól nevetnek magukban, de azok, akik nem ismerik, bezárással fenyegetik. Ilyenkor mindig a barátai segítik ki kellemetlen helyzetéből.

Akinek a pullover a bogara

Ez a filmszínész Rod la Rocque. Valósággal szerelmes a pulloverekbe. Minden alkalmat megragad, hogy pulloverben járjon és néha három-négyféle pullovert is hűz magára egyellen délelőttön. A pullover azonban nem tartozik a legkellemesebb ruhadarabok közé,

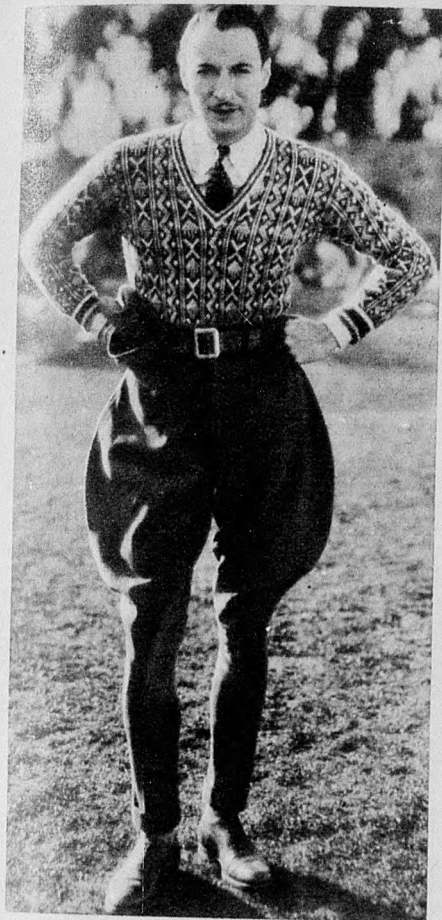
mert igen kényelmetlen a fel- és levétele. Emiatt Rod la Rocque nagyon sokat bosszankodik. Ha felveszi a pullovert, meg kell jésütködnie, ha pedig leveszi a pullovert, ismét összeborzolja a haját. Tehát újra meg kell jésütködnie.

Rod la Rocque mindennap százszor megfogadja, hogy nem hűz magára több pullovert és másnap ismét egy féltucattal vásárol. Akik látták a filmszínész ruhátárát, azok azt mondják, hogy abban legalább ötszáz pullover található, természetesen minden színben és mintában.

A kézfogás ő!

Meg kell emlékeznünk Phyllis Haver bogarairól is. A népszerű filmszínésznőnek löbök között az a rögeszméje, hogy senkivel sem fog kezét. Fél a baktériumoktól. Ezzel szemben minden barátnőjét megcsókolja és attól nem tart, hogy a csókkal is kaphat néhány kellemetlen bacillust.

embe
mona
fogás
tudja
mert
És
nában
szeme
cseléd
tartja
nagya
A
többsz
dísze
kénye
citéla
hajt

Rod la Rocque (Fotó M—G—M)

— Igazán le kellene szoknia az emberiségnek a kézfogásról — szokta mondani minden alkalommal. — A kézfogás a legveszedelmesebb szokás és ki tudja, hogy hány ember halt meg azért, mert kezelfogott valakivel...

És ugyancsak fél a portól. Ha otthonában a bútorokon csak egyellen por-szemel talál, órákig képes veszekedni a cselédeivel. Emiatt azután inkább zárva tartja szobáinak ablakait még a legnagyobb melegben is.

A filmstúdióban is fél a portól és többször azért lépett sztrájkba, mert a díszletező munkások nagy port vertek körülötte. Ilyenkor csak hosszas kapacitálás és hosszú szellőztetés után volt hajlandó ismét munkába állni.

A kesztyű

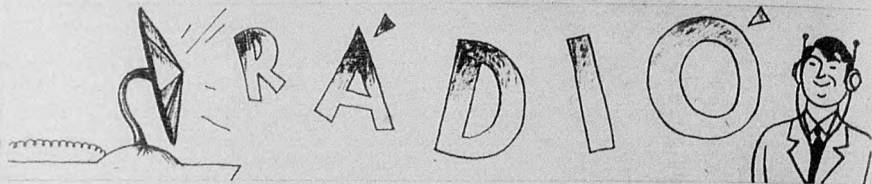
Nagyon érdekes bogara van Karl Danenak, az ismert óriástermetű vígjátékszínésznek is. Nem visel kesztyűt.

— Ez a legkényelmellenebb és a legértelmellenebb viselet — ezzel indokolja meg különös szokását a filmszínész. — Kényelmellen, mert meleg, értelmellen, mert kesztyűben az ember semmire sem tudja használni a kezét. Ha ujságot veszek, akkor le kell húznom a kesztyűmet, egyrészt azért, hogy a pénzt ki tudjam venni a zsebemből, másrészt, mert az ujság fekete belüjjétől piszkos lesz a kesztyűm... A cipőnek több értelme van. Azt nem kell levenni, ha az ember ujságot akar olvasni.

Ilyen bogarasak a filmsztárok.

Phyllis Haver görkocsalyán teniszszel:
(Fotó P—D—C)

Még élénk emlékezetünkben él a Főherceg Sándor uccai új Studió ünnepeles megnyitása. A sajtóbemutatón egymásután szólaltak fel a Magyar Rádió Társaság vezetőemberei és hosszabb-rövidebb beszédeknek mind az volt a mottója, hogy az új hajlékukban fokozottabban fogják kielégíteni a rádióelőfizetők igényeit. Azután jöttek a különféle kinevezések és a dramaturg, a zenei tanács és a Studió főrendezője nagyszabású programot ígért be épp a „Déliab” hasábjain a rádióamatőröknek.

Mindenki igyekezett a másikat túlléptatni ígéreteikben,

amelyek azonban *sajnos, a mai napig sem valósultak meg.*

A beígért attrakciókból nem kaptunk semmit, ellenben csakhamar kellemetlen meglepetések érték a hallgatókat.

A lakihegyi nagvadó nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Tévedtek a hatótávolság kiszámításában, tévedtek a karmesterek üvegkezeiben való elhelyezésében, amellyel éppen az ellenkező hatást érték el, mert a zenészek saját bevallása szerint kevésbé tudnak azóta karmesterükkel helyes kontaktust találni. *Tévedtek a mikrofon felszerelésével is.* Erről minden lámpáskészülék tulajdonosa bizonyosságot szerezhet. Ha összehasonlítja a külföldi állomások és Pest adását, rögtön rájöhet arra, hogy

sehol sem torzít annyira a mikrofon, különösen a mélyhangoknál, mint nálunk.

Az állandó „üzemzavarokról”, szakadásokról azt hisszük nem kell bővebben beszélnünk, miután ritka az a nap, amely elmúlik ilyen bosszantó technikai bajok nélkül. Hosszú hónapok óta keresik ennek az úgynevezett üzemzavarnak az okát és mégsem tudnak rájönni és a *rádióelőfizetők kénytelenek továbbra is megelégedni ezekkel a hibás közvetítésekkel.*

A Studió legnagyobb tévedése azonban a műsor összeállításában van, amelyről a szaksajtó nem egyszer már kifejtette nem éppen barátságos véleményét.

Ott vagyunk tehát, ahol a Studió megnyitásakor. Az ígéret csak szép szó maradt. De kérdezzük tisztelettel az erre illetékeseket, hogy akkor

mire fizetjük be azt a havi négy-száznyolevanezer pengős előfizetési díjat, amelyből a Studió minden hónapban kétszáznegyvenezer pengőt kap ?

A magyar rádió műsora most is azon a nívón mozog, mint a múlt évben, amikor pedig a mai kétszáz ezer előfizetővel szemben csak hatvankilencezer előfizetője volt. *A magyar rádióamatőrökkel joggal érdekelheti az, hogy mi történik pénzünkkel.*

A befolyt előfizetési díjakról elsőrangú kötelessége a Magyar Rádió Társaságnak a nyilvánosság előtt elszámolni,

mint ahogyan azt valamennyi külföldi rádiótársaság teszi.

A budapesti Studió egyik vezetőembere hatalmas adminisztrációs költségekről panaszkodott nekünk mentegődzéképpen.

Ez pedig nem mentség, hanem súlyos vád a magyar Studió ellen,

mert a bevételnek legalább nyolcvan százalékát kell másorra fordítani, mint ahogy azt például egy angol rádiótársaság is teszi és az *adminisztrációnak csak igen csekély összegekkel szabad szerepelniük.*

Ha pedig valóban sok pénzt emészt fel az adminisztráció, akkor ezen tessék sürgősen változtatni.

Követeljük, hogy az előfizetési díjakat a leggyorsabban szállítsák le,

mert a magyar rádióamatőrök nem adminisztrációs költségekre, hanem nyós műsorok hallgatásáért fizetik be havonta összekuporgatott fillérjeiket. *A kélszáz ezer rádióelőfizető két pengő negyven fillérjeikért ugyanolyan nivójú műsört nyújt a Magyar Rádió Társaság, mint azelőtt. Ezzel szemben — nem akarunk neveket felemlíteni — több ezer pengőt kapnak egyes urak, akik a magyar rádió művészi irányításában résztvesznek. Ugyanakkor kiváló külföldi és belföldi művészeknek nevetésesen csekély összegeket kínálnak fel művészi produkciójukért. Mi pedig, higgyék el nekünk a Studio vezető urai, ezekért hallgatunk rádiót és fizetjük a magas előfizetési díjakat, nem pedig azért, hogy néhány különben igen tiszteltreméltó ural még tiszteltreméltóbb mellékjövedelemhez juttassuk.*

A jót, a szórakoztatót, az igényeket kielégítőt különben sem a jól megfizetett művészi vezetők produkálják, hanem a sokkal gyengébben dotált külmunkatársak. Legjobban bizonyítja ezt az a néhány tarka est, amit Hegedüs

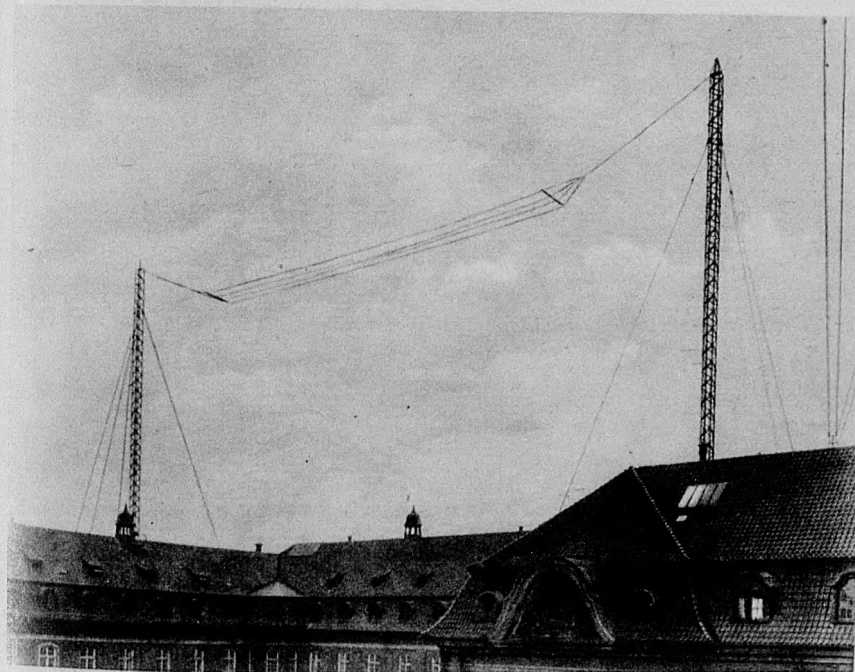
Tibor, a Vígszínház rendezője állított össze a rádióhallgatók számára, amelyekben egy kis ízelítőt kaptunk arról, hogy milyen is a jó rádióműsor. Ez a példa is azt bizonyítja, hogy

a Studio művészi irányításának élére olyan embert kell helyezni, aki a közönség ütőerén tartja a kezét.

A rádióműsorokat nem állíthatják össze olyan emberek, akik csak a klasszikusokért rajonganak és olyanok, akik néhány évvel ezelőtt a gyakorlati képzést ki az újoncokat. A nagyszerű katona vívhat ütközeteket a csatatéren, de nem harcolhat eredményesen, miután nem is érthet hozzá, a magyar rádióügy élén.

Ha tehát nem tud jobb műsört nyújtani előfizetőinek a Magyar Rádió Társaság, szállítsa le sürgősen az előfizetési díjakat, ha nem akarja, hogy a magyar rádióamatőrök végleg elkedvetlenedjenek.

Sz. Ö.

A kopenhágai rádióállomás antenntornyai

AZ ANTENNA HIREI

Központi szervezet fogja ezentúl megállapítani a huszonhat német rádióállomás heti műsorát. Erre azért volt szükség, mert előfordult, hogy az állomások legtöbbje egy nap kizáróan csak prózát, másnap viszont csak zenei előadásokat közvetítettek. Ezt a műsoregyenlenséget szünteti most majd meg a centralizált központi szervezet.

Ötven kilowattos adóállomás építését kezdik meg Angliában, amelyet szintén London közelében fognak felállítani.

Bevezették a televíziót az amerikai Schenectady adóállomáson. Itt említjük meg, hogy Londonban és Berlinben erős tempóban folynak a tele-

víziós kísérletek és valószínű, hogy legkésőbb ősszel már e két város is felveszi műsorába a televíziót.

Hat rövid hullámhosszt kért a Nemzetközi Rádió Uniótól az amerikai Ford-gyár, amelyekkel a különböző világrészekben fekvő telepeikkel akarnak állandó érintkezésbe lenni.

A pápa a legszigorúbban megtiltotta, hogy a rádió miséket közvetíthessen. A jövőben tehát a budapesti adóállomás is csak a szent beszédet közvetítheti.

Nyilvános operaelőadást rendeztek néhány nap előtt a potsdami színházban, amelyhez a zenét a berlini filharmónikusok zenekara szolgáltatta Berlinből. A rádió útján közvetített kísérőzene azt a célt szolgáltatta, hogy kis vidéki városok is játszhasznanak nagy zenekart igénylő zenésdarabokat. A kísérlet különben nem valami jól sikerült.

Modern koldus Berlinben

21. sz. Komplé-
kalap különöz-
összeállítású
három színű szalmából fonva, két szárnya-
latú szalaggal, fémgombokkal, végig selyem-
mel bélelve P 7-50

22. sz. Kosztüm-, komplé- és köpenykalap
I.-a Gyökerből P 7.—
II.-a „” borszalagszegéssel, angol
selyembéléssel.

23. sz. Köpeny- és kosztümkalap ugyanolyan
anyagból, mint a 21. sz. egyszerű szalag-
díszsel, végig selyemmel bélelve P 7.—

24. sz. Drap lészörkalap hortniból, ritka,
hajszálvékony piros, barna vagy kék átsző-
véssel, szalag- vagy virágdíszsel P 8-90

25. sz. Gyökerkalap minden színben komo-
lyabb holgyek számára, klotokarmával,
borszalagszegéssel, széles grosgrainszalaggal
díszítve P 6.—

A budapesti művésznők kedvelt kalapjai

Közvetlenül a termelői Japánból és a hol-
landiai szigetektől szereztem be a legkittü-
nőbb szalmakalapanyagot és panama compo-
kát, amelyet gyuramban a legdivatosabb
külföldi modellek után dolgozok fel. Ezért
arúm. utólrhetetlenül olcsók.

Videkre rendeléseket utánvét mellett szállí-
tok és a meg nem felelő helyett 3 nap altt mási-
kat küldök. Megrendeleseknel kérem a felbőse-
get megadni és a ruha, köppený vagy kosztüm
színt közölni.

Csomagajást önköltségekben számítlom.

Heller-Frigyes
Budapest, Csányi uca 12

A Délibáb vidéki razziája

Ujból egy kis vidéki razziára viszik a „Déliab” olvasóit. Ehhez a razziához még csak nem is kell megváltani a vasúti jegyet. Belépőjegy a „Déliab” legújabb száma.

Debrecen

Óriási ünneplésben részesítette a közönség az ott tartózkodó *Földes* Imrét a „Tűzek az éjszakában” 15-ik előadása alkalmából. A város és a színház gyönyörű esokrokkal lepték meg Földest, aki az előadást az egyik páholyból nézte végig s akit az egyik színész a nyílt színpadról üdvözölt. Ugyanekkor *Kardos* igazgatót (a sügő alakítóját) is melegen ünnepelték. Ezüst koszorúval lepte meg őt a város.

Egyébként most járt le a Debreceni Színház bérletére kiírt pályázat határideje. Érdekes, hogy csupán egy pályázat érkezett be a városhoz és ez a jelenlegi igazgató, *Kardos Géza* pályázata.

Az „*Ida regényét*”-t itt is nagy sikerrel mutatták be.

Szeged

Komjáthy Mária, a Renaissance, majd a Vigszínház volt drámai művésznője, akit az utóbbi időben itt nem foglalkoztattak s aki éppen ezért Szegedre szerződött — most otthagyja a színpadot és — férjhez megy.

A szegediek a közeli napokban *Roboz*, *Radnay*, *Sebestyén* igazgatók lerándulását várják oda, akik új „anyagért” jönnek.

Kaloesa

Itt érte utól a „Nászéjszaká”-t a végzete. Tudvalevőleg a „Nászéjszaka” című énekes vígjáték Pesten sikert aratott. Vidéken nem tetszett. A vidék — úgy látszik — erkölcsösebb, mint Pest.

Kalocsán csúnyán megbukott ez a darab. Így ír a helyi lap: „Erkölesi világnézetünk furesa beállításban kerül itt színpadra, amiket nem szívesen látunk a színpadon, mentésig csak az lehet, hogy ilyet is produkál az élet, de nem izléses dolog ezt fel dolgozni stb.”

A primadonnát is erősen kritizálja így: „Minden lendület nélkül, hangulat nélkül, ötlettelenül játszott stb.”

Mit szólának hozzá a mi primadonnáink, ha így írának róluk!!

A „Verebély-lány” viszont itt is nagyon tetszett.

Szombathely

Alapi játszik nagy sikerrel. Kevesen emlékeznek *Farkas* Endrére, akit a Vigszínház fedezett föl s aki a megbukott „Diszeloadás”-ban debütált. Azóta nem tudunk róla semmit. Nos, *Farkas* Endre itt megbecsült színész Alapiéknál.

Pécs

Blaha Lujza-émlékünnepet tartott a színház. *Pintér* Imre, *Blaha* Lujza egykorú partnere lépett föl egy népszínműben.

Havassy Mimi, a miskolci színház primadonnája vendégszerepelt szerződötési célból. A színház igazgatója egy kedvesen naiv hangú kommunikében föl hívja a pécsieket, hogy „minél számosabban jelenjenek meg a színházban, hogy a primadonna játékát minél több néző szempontjából lehessen megbírálni”.

Nyiregyháza

A „*Mersz-e Mary*” olyan nagyszerű előadásban került színre, hogy *Szobor* Pál főjegyző szerint, aki — mint a helyi sajtó írója — a darabot Pesten is látta — az előadás nem maradt mögötte a fővárosinak.

Békésesaba

„Húzd rá Jani” című ujdonság katasztrófálisan megbukott.

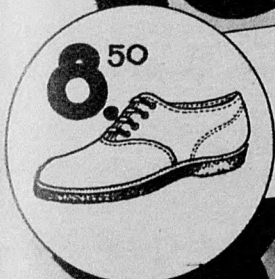
Miskole

A „Nem élhetek muzsikaszó nélkül” utolsó három próbáját maga *Móricz* Zsigmond rendezte.

Pozsony

Földes Dezső most szervezi társulatát. Valószínűleg *Nádor* Jenő lesz a bonviván.

Tennis és / vaszon cipő újdonosságok

8.50

Fehér vászon
tennis cipők
Crepp gummi talppal:
női 8.50 férfi 9.50

9.50

Fehér és
színes vászon cipők:
9.50

10.50

Legújabb
fonott textil cipők:
10.50 12.50

6.50

Dupla talpú,
duplán varrott
Szandálok:
16-22 6.50 27-30 9.- 36-41 12.
23-26 7.50 31-35 10.50 42-46 13.50

3.50

"DORCO"
gummitalpu vászon-
cipők: 35-41 3.90
28-34 3.50 42-46 4.50

ERZSÉBET-KRT. 28.
RÁKÓCZI-ÚT 6.

Del-Ála

FIÓKJAINK:
CEGLÉD • ESZTERGOM • GYŐR • NAGY-
KÖRÖS • KAPOSVÁR • KECSKEMÉT • SZÉGED •
DÉCS • SZÉKESFEHÉRVÁR • SZOMBATHELY •
KICYŐBŐR DIVAT CIPŐK EREDETI PARISI FORMÁK!
HARISNYÁK ZOKNIK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN. FEHÉR TENNIS ZOKNI 1.90

500 PENGŐS PÁLYÁZAT

A Délibáb pályázatot hirdet annak a kérdésnek a legtalálóbbs megoldására, hogy

kinek van a legszebb autója Magyarországon

A Délibáb június 15-ig megjelenő minden számában található az alanti szavazószelvény, amelynek felhasználásával mindenki résztvehet ebben a pályázatban. **Akik a legtalálóbbs választ adják erre a kérdésre, négy díjban részesülnek és pedig:**

	első díj	300 pengő	
második	„	100	„
harmadik	„	60	„
negyedik	„	40	„

Ezenkívül még tíz díj kerül kiosztásra a legsikerültebb válaszok között értékes könyvajándékok alakjában.

A pályázati feltételek a következők:

1. A pályázaton mindenki résztvehet, aki a Délibáb valamely számából az erre vonatkozó szavazószelvényt kivágja, kitölti, nevét és pontos címét olvashatóan aláírja és ezt a kitöltött szelvényt legkésőbb 1929. évi június 30-ig zárt borítékban beküldi (amennyiben a pályázatok postán küldetnek be, a borítékon lévő póstabélyegző kelte irányadó) a Délibáb kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány ucca 12. A boríték külsejét „Autópályázat” felírral kell ellátni.

2. A pályadíjak kiosztásánál nemcsak az a szempont lesz mérvadó, hogy tényleg találó volt-e az ítélet, hanem az indokolás is elbírálás tárgyát képezi.

3. A pályázat kifejezetten az autó külső szépségének megítélésére vonatkozik, tehát a motor erőssége, vagy esetleges sebességi rekordok nem képezik szavazás tárgyát. Ellenben figyelembe vehető az, hogy az autó alakja, színezése és egész külső megjelenése alkalmazkodik-e a tulajdonos egyéniségéhez.

4. A pályadíjak kiosztása felett egy teljesen pártatlan zsűri fog ítélni, melynek tagjai a következők: báró Wolfner András őrvezető, Pólya Tibor festőművész, Iván Ede esztétikus, Rátkai Márton színművész és a Délibáb szerkesztőségének 3 tagja.

A pályázat eredményét a Délibáb július 20-án szombaton megjelenő száma fogja közölni. Ez alkalommal a pályadíjnyertes, továbbá a legsikerültebb válaszok teljes szövegükben fognak megjelenni a Délibáb hasábjain.

SZAVAZÓSZELVÉNY

A legszebb autó _____

Indokolás : _____

Ez a szelvény kitöltve
beküldendő kiadóhiva-
talunkba „Autópályá-
zat” jelzéssel.

Név : _____

Lakás : _____ város _____ u. _____ sz.

A GYÁVA FÉRJ

Irta: Lőrincz Miklós

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV. Bécsi uca 1 szerezhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek; {
Vértesi
Báthori
János

(Történik Vértesi legénylakásán. Hátul és baloldalon ajtó.)

János (inas, a függöny felgördültekor -likőrös készlettel jön be, ezt leteszi az asztalra, majd illatot permetez szét a szobában).

Vértesi (28—30 éves legényember, bejön, cigarettázik): Rendben van minden?

János: Mint rendesen, nagyságos úr.

Vértesi: Milyen likőrt adott be?

János: Maraszkínót. A nagyságos asszonyt azt szereti.

Vértesi (kis szünet után): Hány óra van, János?

János: Öt perc múlva fél egy.

Vértesi: Helyes. Most ki fogsz állani a balkónra s megvárnod, míg a nagyságos asszony jön, amikor meglátod, bejössz, szólsz nekem, aztán a hátsó ajtón elmész hazulról és fél kettőig nem jössz haza.

János: Igenis. (El a baloldali ajtón.)

Vértesi (egyedül marad, a tükör elé áll, a haját igazgatja, majd végigvizsgálja a szobát, füttyörszik, idegesen várja az asszonyt).

Báthori (kopogtatás nélkül bejön, az ajtóban megáll).

Vértesi (e pillanatban háttal áll az ajtónak, az ajtónyílásra meglepve visszafordul): Ki az?

Báthory: Nevem... (pillanatnyi szünet) Orbán Ferenc.

Vértesi: Mit akar, kérem?

Báthori: Önt keresem.

Vértesi: Engem?

Báthori: Igen, önt keresem, nagyon fontos, életbevágóan fontos ügyben.

Vértesi: Nagyon sajnálom, uram, de én önt nem ismerem, sem pedig most időm nincs az ön számára.

Báthori (gúnyosan): Rögtön gondoltam, hogy beszélgetésünk így fog kezdődni. Lenne szíves talán megmondani, hogy miért nincs ideje.

Vértesi: Várok valakit.

Báthori: Ide?

Vértesi: Igen.

Báthori: Én is!

Alkalmi vétel

„Ausztria-Magyarország legfelsőbb hadvezetőségét a világháborúban“ ábrázoló, Rejchan Szaniszló tanár eredetije után készült

21 réznyomat, album,

valamint egy 48 oldal terjedelmű album,
mely e képek eredetijére vonatkozó részletes leírást, ad egy rendkívül izléeses mappában elhelyezve 1 pengő 90 fillérbe kerül bérmentve. Ha utánvétellel küldjük 80 fillérre drágább

Megrendelhető: Tolnai Világlapja
kiadóhivatalában
Budapest, VII, Dohány u. 12 szám

Arcárcékok megszűnnek
a törvényesen védett

HERO SKIN

használatát által. — Gyártja a Medco
Chemical Co. Ltd. New-York. Magyar-
országi főraktár: KOSMOCHEMIA RT.
Budapest, VII. kerület, Hermina út 8/a

Vértési: Ön ide vár valakit?

Báthori: Úgy van, és hozzá ugyanazt, akit ön.

Vértési: De kérem.

Báthori: Csak semmi műfelháborodás, nem szeretem az ilyen komédiákat. ... Legyen nyugodt, mindent tudok, ön egy asszonyt vár most ide, akit kéthetes heves udvarlás után sikerült megkapnia. A dolog egy kicsit nehezen ment, de a cél nemes volt és ön nagyszerűen kitartott mellette. ... Az asszony már ötször volt fenn nyolc napon belül az ön lakásán. ... Elég szép teljesítmény ilyen rövid idő alatt. ... Ez lesz a hatodik eset. ... helyesebben ez lenne. ... de ez már nem lesz meg.

Vértési: Először is, egy szó sem igaz az egészből. ... másodsor pedig,

A Képes Pesti Hírlap, a legnagyobb magyar napilap mindennapi mélynyomású aktuális műmelléklete, a sajtó és a nyomdatechnika történetében teljesen egyedülálló bravúros alkotás. A Pesti Hírlap nemrégiben üzemének egyik szakemberét Németországba küldötte, hogy ott a nyomdaipar legmodernebb, legraffináltabb otthonában tanulmányozza a mélynyomás mai újításait. A szakember tárgyalásai során szóba hozta, hogy az ő lapja, a Pesti Hírlap odahaza, szegény kis Magyarországon mindennapi mélynyomású mellékletet ad ki. A nagy német nyomdavállalatok vezetői a fejüket csóválták és nem akartak hitelt adni a magyar szakembernek mindaddig, míg az elő nem szedett egy halom Képes Pesti Hírlapot s be nem bizonyította nekik, hogy az igenis mindennap megjelenik, mindennap az aktuális világesemények képeivel. A német szakértők hitetlenkedése bámulattá változott; kijelentették, hogy sehol a világon senki, még ők sem mérészeltek soha arra gondolni, hogy az elképzelhető legnehezebb, legtöbb bajjal járó illusztrációs technikával, a mélynyomással naponta megjelenő lapot lehessen előállítani. Igazi német pedantériával sorra vették az egyes számokat, saját napilapjaik illető számaival hasonlítva össze, ellenőrizték, hogy a Képes Pesti Hírlap valóban az

honnan veszi ön ezeket az adatokat és milyen joggal mer ön beleavatkozni az életembe?

Báthory: Szóval, beszélhetünk a dologról. ... Nagyon egyszerű, én azt az asszonyt szeretem. ... talán jobban szeretem, mint ön, és egyszerűen kötelességemnek tartom, hogy vigyázzak rá. ...

Vértési: Ehhez önnek semmi joga nincsen. ... ezt egyedül a nagyságos asszony férje tehetné meg.

Báthori: De a nagyságos asszony férje egy marha s a leggyávább ember a világon. ... A nagyságos asszony férje sohase fogja magát ilyen érélyes lépésre elhatározni.

Vértési: Én nem tudom, én nem ismerem, én sohasem láttam a nagyságos asszony férjét.

Báthori: Majd meg fog vele ismerkedni.

aznapi vagy azelőtti napi események képeit hozza, szakértő szemmel megvizsgálták a képek nyomását és megállapították, hogy az éppoly tökéletes, ügyes csoportosítású, festői hatású, mint az ő mélynyomású lapjaiké, amelyek pedig heteken keresztül óriási gonddal és körültekintéssel készülnek — s miután mindezt konstataáltak, a legnagyobb hódolattal adóztak a nagy magyar lap vállalkozó szellemének és csodálatos eredményének. Náluk — mondták — senkiben sem volna meg a bátorság, sem oly nagyfokú anyagi áldozatkészség, hogy a hihetetlen gondot, ügyességet és kiadást jelentő mindennapi mélynyomású képes újságot ki mernék, ki tudnák adni. S betetőzött csodálatuk, amikor megtudták azt is, hogy a Pesti Hírlap ezt az egész világon egyedülálló újítást ingyen mellékeli mindennapi példányaihoz. Így szerzett a Képes Pesti Hírlap a külföld legkényesebb és technikai fejlődésére legbüszkébb országában óriási tekintélyt a magyar nyomdatechnikának, a magyar áldozatkészségnek s ez áldozatkészség vezető sajtóorgánumának, a Pesti Hírlapnak. Mint amiképpen különös népszerűség, páratlan szeretet és őszinte elragadtatással fogadják a legnagyobb magyar napilap olvasói itthon a mindennapi friss, szép és gazdag Képes Pesti Hírlapot.

***Mindnyájunkat érhet
baleset,***

***de csak a Pesti
Hírlap előfizetői
vannak ez eset-
ben ingyenesen
biztosítva!***

Hajszáak végleges kombinált sorvasztását nyomtalanul, kenőccsel személtetés, ráncok szepők és minden arisztokráciák kezelése felelősséggel, Postai széküldés, Kovácsné kozmetikája, Rákóczi út nyolevanhat

Vértesi: Nagyon szépen köszönöm!

Báthori: Abban a pillanatban, mikor a nagyságos asszony belép ide az ajtón, a férj is itt lesz.

Vértesi: Mondhatom, hogy egész kedves meglepetés.

Báthori (az asztalt ütögeti): Majd én megmutatom most önnek, hogy szabad egy tisztességes, becsületes, de ostoba ember családi életébe belegázolni... Majd én most megmutatom.

Vértesi: Mi ez, mi ez egyszerre?

Báthori: Semmi köze hozzá... vegye tudomásul, hogy itt most egy érlyes emberrel áll szemben... itt nem egy gyáva, ostoba férj áll ön előtt, hanem egy férfi... tudja, mi az, egy férfi? Itt ma vér fog folyni.

Vértesi: Ne beszéljen ostobaságokat.

Báthori: Én nem szoktam ostobaságokat beszélni... Ezt kikérem magamnak! De itt igenis vérnek kell folynia, mert csak vér moshatja le ezt a gyalázatot!

Vértesi: Hogyne, kérem, de tisztázzuk egy kicsit ezt a dolgot, kinek a vérről van szó tulajdonképpen?

Báthori: Az önről.

Vértesi: Szóval, ön azt hiszi, hogy majd a férj...

Báthori: Nem a férj... Megmondtam

már önnek, hogy nem a férj. A férj az egy ostoba, gyáva fráter... a férj, az nem mer egy revolvert a kezébe fogni, hanem majd én.

Vértesi: Ön? (Most ő lesz erősebb.)

Hát kicsoda ön tulajdonképpen, hogy ilyesmivel mer fenyegetni?

Báthori: Ne tessék így kiabálni rám... Megmondtam már önnek, hogy ki vagyok. Névem: Satori József.

Vértesi: Micsoda?

Báthori (dadogva): Sá-Satori.

Vértesi: Ön az előbb más néven mutatkozott be... mingyárt csak... igen, Orbán Ferenc... világosan emlékszem rá, hogy ezt a nevet mondta.

Báthori: Akkor tévedtem.

Vértesi (döntő fölénybe kerül): Hohó! Ilyesmiben nem szokás tévedni... Ön, uram, egy szélhámos... kileste a viszonyomat és most pénzt akar tőlem kizsarolni.

Báthori: Nem... Nem!

Vértesi: Én most ki is dobathatnám magát az inasommal, de nem akarok botrányt, mondja meg, egy-kettő, mennyit akar keresni... mennyi pénzt akar?

Báthory: Én nem vagyok szélhámos... Nekem nem kell pénz.

Vértesi: Hanem?

Báthori: Én az asszonyt akarom!

Vértesi: Megörült?

Báthori: Nem örültem meg, de én igenis az asszonyt akarom!

Világhírű festmények reprodukciói ritka alkalmi áron!

I.

II.

III.

Itt bemutatjuk egyzínben a képeket, de amit szállítunk, azok ragyogóan szép színes képek. Az egyik kép, melyet I-só számmal jelölünk: „Krisztus a töviskoronával”. II. számú képünk: „Szűz Mária”, míg a III. számú kép: „Ős park”. Egy-egy ilyen színes festmény-reprodukció bérmentve 95 fillér. Ha kétféle képet rendel egyszerre, akkor 1 pengő 70 fillér bérmentve.

Ha mind a három képet rendeli meg egyszerre, úgy 2 pengő 85 fillér helyett 2 pengő 20 fillért kerünk (az összeg bélyegben is beküldhető).

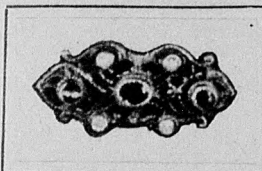
A képek mérete: 26 cm. széles és 36 cm. magas. A képeket erős tokban szállítjuk, úgyhogy azok nem sérülhetnek meg.

Megrendelések Tolnai Világlapja kiadóhivatalához küldendő, Budapest, VII. Dohány u. 12.

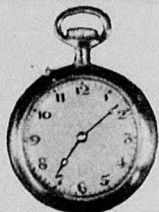
GYŰJTSÖN ELŐFIZETŐKET!

Tessék

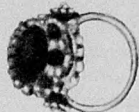
választani!

Ezüstbe foglalt brostü,
ötösmunka

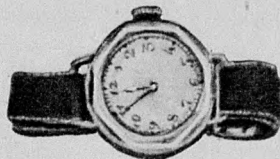
Svájci, férfi
nikkel zsebóra

Ezüstbe foglalt kövesgyűrű,
ötösmunka

Eredeti párizsi gyöngykarkötő

Svájci női karkötőóra

A gyűjtő saját előfizetése után gyűjtési kedvezményt nem kaphat. Aki előfizet a Délbáb színházi hetilapra, mely hetenként jelenik meg $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillérrel és

1. egy új $\frac{1}{4}$ éves előfizetőt gyűjt, az alatt felsorolt egy művet adjuk: Méray-Horváth Károly: Ritta mesei díszkötésben.

2. Ha két új előfizetőt gyűjt, akkor ajándékba adunk vagy 10 kis regényt ízléses kötésben neves írótól, vagy

Csermely Gyula: Három fekete félhold és Szekula Jenő: Kobor rémek című művét díszkötésben.

3. Ha öt előfizetőt gyűjt és az előfizetési összeget az új előfizetők címeivel egyidejűleg beküldi, a fenn bemutatott ékszerekből egy darabot tetszés szerint választhat.

Félreértések és a felesleges levelezés elkerülése végett megjegyezzük, hogy az itt ismertetett feltételektől eltérni nincs módunkban.

Ki az új előfizető?

Új előfizetőnek tekintjük mindazokat, akik az utolsó 6 hónapban nem voltak előfizetői a Délbábnak. A gyűjtött előfizetőkért járó összegeket kérjük egy postalványon beküldeni és az utalványszelvényen az illető előfizetők nevét és pontos címét olvasható írással felsorolni. Az összegek beküldendők a

DÉLIBAB

kiadóhivatalához, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12

Vértesi: Várjon csak... még valami jut most az eszembe... Az első meglepetésemben elfelejtettem megkérdezni magától, hogy tudott ide bejönni?

Báthori: Hogy jöttem be?

Vértesi: Igen. Az előszoba ajtaja zárva volt és ahhoz, rajtam kívül csak a nagyságos asszonynak van kulcsa... Ön az ő kulcsával jött itt be!

Báthori: Nem... nem... tévedés!

Vértesi: De igenis az ő kulcsával... Hogy került önhöz az ő kulcsa?... Vallja be azonnal, hogyan szerezte meg ezt a kulcsot.

Báthori: Sehogy... nem szereztem meg sehogy.

Vértesi (még nagyobb szigorral): A közelébe kellett jutnia... és amikor a kezébe vette ezt a kulcsot, tudnia kellett, hogy ez az én ajtómat nyitja.

Báthori: Nem tudtam... Én nem tudtam semmit (zsebkendőt vesz elő, a homlokát törli).

Vértesi (hirtelen elkapja tőle a zsebkendőt): Mi ez? Ez az én zsebkendőm... itt van benne a monogramom: F.V. Ezt a zsebkendőt még öt nappal ezelőtt én adtam kölesőn a nagyságos asszonynak, mert megvérezte a kezét... Itt vannak a vérnyomok... csak halványan, mert azóta kimosták a zsebkendőt. Hogy került ez a zsebkendő önhöz?

Zománcozott bádóg villanylámpaernyő

mint ritka alkalmi vétel
kétféle nagyságban

eladó

A nagyobb 1 pengő 90 fillér, a kisebb 90 fillér, ha személyesen veszi át. Ha postán kívánja a póstadíj a megrendelést terheli. A póstadíj — akár egy, akár öt darabot küldünk — 60 fillér. Bővebbet Nagy portásnál VII, Dohány ucca 12

Báthori: Nem... nem került hozzám.

Vértesi: Egyetlenegy módomban... úgy, hogy ön a nagyságos asszony közvetlen környezetéhez tartozik... Uram! Ön a nagyságos asszony férje!

Báthori: Nem vagyok.

Vértesi: De igenis, az... A férje. Uram, ne szégyelje bevallani, hogy ön a nagyságos asszony férje.

Báthori (szótlatlanul lehajtja a fejét. Szünet.)

Vértesi (odamegy Báthorihoz, felemeli a fejét és a szemébe néz): Az Isten áldja meg magát, kedves Báthori úr, hát mire való volt ez az egész komédia... ha ön megtudott min-

Ketterl főkomornyik emlékiratait Ferenc Józsefről

közli naponta

a

MAGYAR
HIRLAP

dent, miért nem jött ide hozzám, ayittan, egyenesen, mint férfi a férfihoz.

Báthori: Mert én egy gyáva fráter vagyok és sohasem merem volna ide betenni a lábamat. Mint Orbán, meg mint Sátori is csak nehezen tudtam elhatározni magam, hogy bejöjjenek.

Vértesi: Ne beszéljen már ilyen nevetéses dolgokat, hát fel mert jönni.

Báthori: De nem mint férj... ez nagy különbség. Én mint férj a világ leggyávább és legostobább fráterem vagyok... én ezt tudom. De nem tudok rajta segíteni... Látja, itt van ni... most már férj vagyok... és barátságosan beszélgetek önnel, ahelyett, hogy a torkának ugranék és elharapnám.

Vértesi: Nem kell olyan tragikusan felfogni az egészet.

Báthori: Nem is fognám fel olyan tragikusan, ha csak ön volna az egyedüli.

Vértesi: Micsoda, hát nem én vagyok az egyedüli.

Báthori: Ne legyen már ilyen naív, tudja hányadik ilyen jelenetem ez a héten.

Vértesi: Fel vagyok háborodva.

Báthori: Maga. Akkor mit mondjak én, neki nem merek szólani, tudja milyen asszony, nem lehet vele kezdeni... gondolom az urakkal talán inkább sikerül elintézni... de még sohasem sikerült. Sajnál-nak, az igaz... nem mondom... szívük az van... De a feleségemet elesábitják tőlem.

Vértesi: Én... igazán nagyon sajnálom magát, Báthori úr.

Báthori: Mondom... szíve az magának is van, de csak ne leplezett volna le... csak ne tudná rólam, hogy én vagyok a férj... milyen erélyes Sátori tudnék én lenni... de így, mint férjet már ismerem magamat... egy gyáva marha vagyok.

Vértesi: Igazán zavarba hoz, Báthori úr... parancsoljon talán egy pohár likőrt?

Báthori: Nem. Köszönöm, nem akarom a feleségem elől elinni...

Mint tej
és rózsza

olyan lesz

az arca

3 perc alatt

Próbálja ki ezt a módszert! Meg fogja látni, milyen gyorsan és egyszerűen szépül meg az arca. Nem kellnek krémek! Szükségtelen félóránkig tartó masszírozás vagy kozmetikázás.

Egyszerűen néhány cseppet a paszterizált Leton-aretejből szétsimít az arcborán. Erre helyezi a megszokott püdert és azonnal olyan gyönyörű, sima és hámvas lesz az arca, mint a tej és rózsza.

A fonnyadt arcbor életet kap, a fénylő orr, homlok matt lesz, az arcbor hibái eltűnnek.

A Leton-aretej a legnemesebb arcápoló anyagok kivonata. Nem zsírozza, nem szárítja ki az arcborát. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbor részére alkalmas. Kellemes, behéizelő illata van. Hatása tartós, mert a Letonos arca helyezett püder egész nap vagy egész éjjel folyamán nem pereg le az arcról.

A Letonos arca helyezett püder teljesen láthatatlan. Még a legjobb barátnője sem veszi észre, hogy püder van az arcán — olyan természetesen hat a Letonos arcbor.

Tegyen kísérletet Leton-aretejjel. Ha fogja látni, milyen csodálatosan szépül meg az arca pillanatok alatt, a Letont nem fogja soha nélkülözni tudni.

Egy üveg Leton-aretej, mely hosszú ideig tart, 2 pengő 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon „HUNNIA” Laboratóriumhoz, Budapest, VII. kerület, Erzsébet körút 56

Vértesi: Ugyan kérem, hisz van itt elég.

Báthori: Na jó, nem bánom (iszik). Hát mit szól hozzám... micsoda férfi vagyok én... tudja, ez gyávaság, meg ez az egész minden azért van, mert engem nem szeret a feleségem...

Vértesi: Egy ilyen szimpatikus embert.

Báthori: Azt mondja mindig, hogy én semmi új izgalmat, semmi meglepetést nem tudok nyújtani az ő számára. Ő pedig a meglepetéseket szereli... A meglepetéseket keresi... Átlag hetenként meglepi magát egy új baráttal.

Vértesi: Ön hüloz, Báthori úr.

Báthori: Akar neveket? Én tudok mindenről pontosan... én egy hónappal ezelőtt direkt kiléptem az állásomból, hogy a feleségem után leskelődhessen.

Vértesi: Mondhatom, szépen vagyunk... és én ezt az asszonyt szerettem.

Báthori: Én nem akarom magát kiábrándítani... nekem már mindegy... eggyel több vagy kevesebb... engem már úgysem fog szeretni sohasem. Én már öreg vagyok, én már sohasem tudok az ő számára meglepetést nyújtani... hiszen ha csak egyszer tudnám meglepni valamivel.

János (bejön): Bocsnatot kérek, nagyságos uram... én már mehetek (el.)

Vértesi: Szent Isten, most mit csináljunk, Báthori úr?

Báthori: Mi az, miért?

Vértesi: Itt van a nagyságos asszony.

Báthori (revolvert ránt elő és erőlyesen Vértesire szegzi): Fel a kezeddel, most meghalsz, kutya!... most véged van, gaz csábító.

Vértesi: Megőrült, Báthori úr? Báthori úr!

Báthori: Elcsábítottad a feleségemet, hitvány gazember... mindent tudok... most ütött az utolsó órád... finita la comédia (c-vel mondja).

Vértesi: Segítség... segítség... gyilkos.

Báthori (suttogva): Pszt, ne ordítson úgy... nincs ez megtöltve.

Vértesi: Hát akkor mi ez? Mit akar?

Báthory (mosolyogva): Most meglepem a feleségemet.

(Függöny)

TARKA EPIZÓDOK

Amerikai történet

Király Ernő mesélte el ezt a hamisítatlan és tipikus amerikai viccet.

Két ember beszélget a newyorki Broadwayn:

— Barátom, üldöz a pech! — mondja az egyik.

— ?

— Az előbb benyúltam egy palinak a zsebébe és a gazember lehúzta a karkötőórámát.

Rémes!!!

— Milyen nap van ma? — kérdi az újságot olvasó Gózon Gyulától Delly Ferenc.

— Esküszöm, én sem tudom — válaszolja Gózon.

— Nézd meg a kezédben levő újságot!

— Az nem jó tipp.

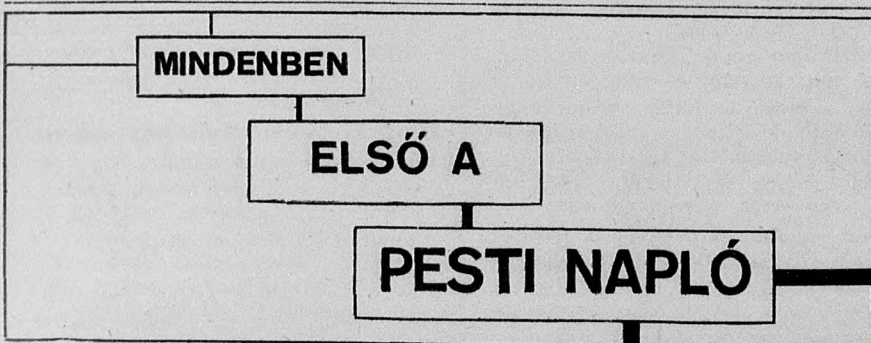
— ?

— Mert tegnapi.

A kisebbik rossz

Egyik drámai színészünknek nemrégiben gyermeke született. A kisbaba sokszor éjszakákon keresztül sír. A fiatal apa, hogy valamiképpen megnyugtassa, altatódalt szokott ilyenkor énekelni. A legutóbbi éjtel hirtelen megkopogtatták a falat a szomszédos lakók és átkiáltottak neki:

— Inkább haanja sírni!

Szerkesztői üzenetek

Szatmár megye „közönsége”. A jelzett színműző arcképét — ha sor kerül rá — közölni fogjuk. — **Tenger.** Kérése ügyében forduljon közvetlenül a m. kir. folyamorség parancsnokságához (III. ker., Laktanya u.) Tudtunkkal jelenleg nincs felvétel. — **Egy érdeklődő 23.** Kérését máris teljesítettük, mert Lajtai Lajosról lapunk multheti számában közöltünk cikket. Fényes Annuska, báró Uray Jánosné jelenleg Nagyvárad mellett birtokán él. — **D. J. 31.** Egyelőre semmit sem tudunk róla, mert alig szerepelt filmen. Alkalmadtán közölni fogjuk. — **Táncsnőjelölt.** Csak a Magyarországi Artisták Egyesületében vizsgálhat. (Budapest, IV., Múzeum körút 5.) Eitől függetlenül Bécsben is tanulhat. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál az egyesület elnöksége. — **Egy önkéntes.** Dolores del Rio 1905 VIII. hó 3-án Mexikóban született. Elvált. Címe: United Artists Studio, 7200, Santa Monica Blv. Hollywood, California. A kérdéseit könyvek 128 oldal terjedelműek és többféle nagyságúak. — **Branka Gabenazevle,** Wien. Ossi Oswald 1897 II. 2-án született. Asszony, gyermeke nincs. — **Reha Rezső,** Budapest. Billie Dove címe: First National Pictures Inc., Burbank, California. — **M. Tivadar,** J. Pola Negri British International Pictures, Elstree, at London. Németül írhat. 2. Fritz Lang, Universum Film A.-G. Berlin, S. W. 68, Kochstrasse 6-8. 3. Bécsben alig gyártanak filmet. 4. A „Délbáb” előzetési ára negyedévre Romániában 225 lei. — **T. Nándor, Nógrád,** 1. Érettégi. 2. Hyen nincs. 3. Közlésre nem alkalmasak. — **Josephine Baker.** Pásztor Árpád dramolettjét esetleg közölni fogjuk, de hogy mikor, azt ma még nem tudjuk. Baker jelenleg turnén van és Zágrábban vendégszerepel. — **Hóvirág.** A vers egészen kezdetleges, de ha tanul, úgy a hibák el fognak tűnni. Később szívesen fogjuk megbírálni munkáit. — **Cs. Gábor.** A versek nem közölhetők. Forgassa a stilsztikát és a költői írásművek szerkezetana című könyvet. A vezetett újságíró már nem dolgozik lapunknak. — **Május.** A rejtvényeket olvasóink szórakoztatására közöljük és a megfejtéseket nem jutalmazzuk. — **Gesztes Árpád,** Budapest. Sajnos, ügyében nem tehetünk egyebet, minthogy panaszos levelét leközzöljük: „Tekintetes Szerkesztőség! Nagyon kérem, szíveskedjenek h. lapjukban foglalkozni azzal az abszurdummal, amely a Royal Orfeum közönségét bosszantja állandóan. Földszint látszó soraiból ugyanis semmit sem látni, ennek a színháznak méregdrága jobb helyeit pedig nem lehet megfizetni. Ezen a tapasztalaton okulva, legutóbb az erkélyszölye harmadik sorába váltottam jegyet, ahol négy pengő ötven fillér ellenében abszolút nem lehet látni, a székek nyikorognak, a levegő rossz: a közönség bosszankodva ülte végig az előadást. Nem lehetne azon segíteni, hogyha már egy színház oly magas helyáratat szab meg, nyújtson is a pénzért valamit és ossza úgy el a helyeket, hogy valamiskét látni is lehessen róluk?” — **Csillagok.** Munkáján alapossg látszik, de talán éppen ez a kis vers hibája. Nem elég könnyed, a témája jó, de — újból hangsúlyozzuk — túlprecíz. — **Ménnékhallgató.** A „Nju”-ban, „Szerelem”-ben, „Donna Juana”-ban és most legutóbb az „Elza kisasszony”-ban szerepelt. Nincs állandó filmszerződése. Csak filmként szerződik le. Színpadi színész. Nagybeteg volt. — **Kolozsvár.** Nem váltotta be a hozzá ígért reményeket. Azt hisszük, hogy ennek oka a mai rossz gazdasági viszonyokban keresendő. A szíjtorú tél is megcsappantotta a közönség kedvét, no meg a járvány is. A színdarab első és második felvonása egészen jó munka, a második felvonás nagy hibája, hogy túlsok benne

a hosszú párbeszéd. Változtassa meg és küldje be az igazgatóságnak. Támogatni fogják. — **Mexikó.** Dolores del Rio elvált asszony. Másodszor nem ment férjhez — legalább is egyelőre. Nagyszerű mimikai képessége van, sokat köszönhet menedzserének és állítólagos vőlegényének, Edwin Carewnnek. Dióbarnák. — **Két tizenöt éves lány.** Egyetlen mentségük: jelgójuk. Nem megy az olyan könnyen, mint ahogy azt két kis tizenöt éves leány megálmodja magának. Egyelőre azt tanácsolhatjuk, hogy fogadjanak továbbra is szót édesanyjuknak, aki bizonyára jobban tudja azt, mint két kisleány, hogy mi illik és mi nem.

Selymek
Műselymek
Csipkék
Fehérneműk
Kesztyűk
Selyemharisnyák
Divatkelmek
Mosóárúk
Vásznak
Sifónok
Zefirek
Puclinok

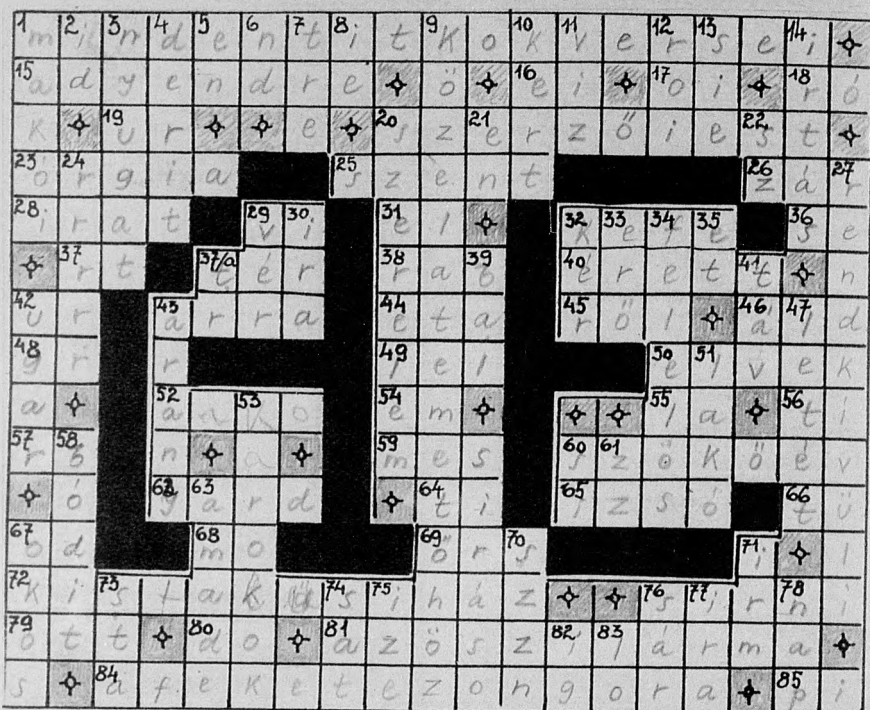
Óriási választékban, jutányos áráért legjobban vásárolhatók

Klein Antal

divatnagyrúházában

Király ucca 53 (Akácia u. sarok)

Kis fejtörök ~ nagyoknak

Vízszintes sorok: 1. A vízszintes 15. egyik kötetének címe. 15. Világhírű magyar költő 16. Tojás németül. 17. Összetett francia magánhangzó. 18. Korhol. 19. Nem paraszt. 20. Költő is tartja. 23. Nagy mulatozás. 25. Több királyunk ez lett. 26. Lakat. 28. Okmány. 29. Karddal küzd. 31. Igekötő. 32. Tisztító eszköz. 36. Tagadószó. 37. Kereskedelmi rövidítés. 37a. Nem ucca. 38. Bűnözött. 40. Gyümölcsre mondják. 42. = 19. 43. Helyhatározó. 44. Bece női név. 45. Rag. 46. Pap teszi. 48. Főrangrövidítés. 49. Talál. 50. Politikusok hirdetik. 52. Üdülőhely. 55. Francia névelő. 56. Személyes névmás. 57. Fordított főrangrövidítés. 59. Fordított tagadószó. 60. Februárjában 29 nap van. 62. Iacsen hosszmeték. 64 = 56. 65. Férfi név. 66. Eszköz. 67. = 80. fordítva. 68. Körüli mozi reklámmonogramja. 69. Katonai egység. 72. A 15. egy versének címe. 76. Triplázva a 15. egy versének címe. 79. Helyhatározó. 80. Adok latinul. 81. 15. egy versének címe. 84. 15. egy versének címe. 85. = 3.14.

Függőleges sorok: 1. Híres ez a hagyma. 2. Rövidítés név előtt. 3. Ennek a lapnak is dolgozott a 15. 4. Földed. 5. Rag. 6. „Á”-val zizeg. 7. Három idegen nyelven. 8. A 16. fordítva. 9. A 15. egy költemény címe. 10. Házhoz tartozik. 11. Ital. 12. Király franciául. 13. „Ö” németül. 14. Erdőben van. 20. Költők egy főtemája. 21 = 5. 22. Összetett mássalhangzó. 24. Azonos betűk. 27. Nem hétköznapi. 29. A 43. függőlegessel egy vers címe, melyet a 15. írt. 30. = 77. 32. Koldus teszi. 33. Főnállal fontos. 34. Ilyen szerkesztő is van. 35. Fordított ellentétes kötőszó. 37a. = 37. fordítva. 39. Oldal. 41. Van ilyen futás is. 42. „Magyar... on”

c. verset a 15. írta. 43. Fém. 47. Bankkifejezés. 51. Nem örül a május elsejének. 53. Szép növel szemben szívesen teszem. 58. Alkohol is teszi. 60. Sporteszköz. 61. Azonos betűk. 63. Régi költőnk neve. 67. Szellemi tulajdonság. 70. Szézőn mássalhangzó. 71. Az 1. vízszintes. 2. 15. és 1. betű. 73. Szent idegen nyelven. 74. Annyit tesz, mint stb. 75. Ételnek van. 76. Cipőhöz tapad. 77. Harag latinul. 78. Időegység. 82. Hattárrag. 83. Ektelen háziállat.

M M keresztrejtvény meglejtése. Vízszintes sorok. 1. Krisztus Pilátus előtt. 19. ks (sk). 21. Baden. 22. Szines. 23. Siralomház. 25. p. 26. szö. 27. Vig. 29. ont. 30. Ode. 31. pom. 34. Etű. 37. en. 38. am. 39. du. 40. dóg. 41. er. 43. (i)z. 44. fót. 46. gg. 47. ló. 48. in. 49. ci. 50. sí. 51. á. 52. ori. 53. Úszok. 55. sn. 56. élt. 57. gis. 58. lat. 59. kas. 60. lap. 62. soi. 63. lát. 64. úr. 65. re. 66. ásó. 67. só. 68. gk. (kg). 69. asv. 70. nét. 72. t. 73. és 74. uhu. 75. olá. 76. szí. 77. Abó. 79. eb. 80. és 81. nős. 82. Ámok. 84. és 85. lá(z). 86. sör. 87. jó. 88. ai. 90. Arz. 91. bibé. 93. Csa. vargók. 97. lakodalmi. 101. deci. 102. Ecce homo. 103. Ujonok. — **Függőleges sorok.** 1. kb. 2. rajong. 3. idom. 4. se. 5. zn. 6. úszó. 7. szó. 8. pl. 9. in. 10. levelesláda. 11. Ásító inas. 12. Us(a). 13. si. 14. erő. 15. lant. 16. ölt. 17. tó. 18. tm. 19. kád. 20. Szent István-rend. 24. Honoglalás. 28. gíg. 31. Regelő nonved. 32. falu. Kutyája. 33. Munkácsi. 35. festézet. 36. kritikus. 38a. Moz. zart. 42. ri. 43. Zalogházban. 45. orias. 52a. Itatás. 54. ss. 56. és. 61. porozló. 65. rézkarc. 71. elő. 76. so. 78. bár. 83. Móve. 85. Lido. 89. ige. 90. ako. 91. boj. 92. élc. 93. ec. 94. si. 95. ac. 96. óh. 98. ku. 99. M. O. (mozgóképothom) 200 ik.

Amról mindenki beszél

1. Ki a „Tudós nők“ szerzője? Hol, melyik évben született?
2. Melyik évben nyitották meg a pesti Vigadó?
3. Ki volt az a hírneves zongoraművész († 1926), ki Ágost száz trónörökös elvált feleségét vette nőül?
4. Melyik évben adják át rendeltetésének a „British Museum“-ot?
5. Melyik évben lüktették ki Molnár Ferencet a francia becsületrenddel?
6. Ki a „Jó palócok“ és „Tekintetes pármegye“ szerzője?
7. Ki a „Lakmé“ zeneszerzője?
8. Melyik évben leplezték le a budapesti Szabadság téren az irredenta szobrokat?
9. Ki írta a „Gyurkovics lányok“-at? Melyik színház mutatta azt be 1897-ben?
10. Mi volt a budapesti Margitsziget előző neve?
11. Ki volt a „Nemzet csalogánya“? Melyik évben halt meg?
12. Melyik évben alakult meg a Francé Bank és kinek a nevéhez fűződik annak alapítása.

BETŰREJTVÉNYEK

Nagy Böske	Kiss Mancsi	László Margit	Fényes Edit	Verebély Ica

A I. Ferenc József. Erzsébet királyné. Rudolf trónörökös.

Gyermek fekszik benne. $\frac{te}{6}$ leányka

U $\frac{kopli}{a}$ $\frac{j}{u}$ **K I**

Danubius **F**enyős **D** $\frac{Z}{szakadás}$

MA nagy mama ma

Kvarc $\frac{y}{99}$ $\frac{il}{o}$ **A**

XVIII. Lajos **P P P P**

BETŰPÓTLÓREJTVÉNY

Betűk helyesen pótolva és függőlegesen olvasva négy tavaszi friss növény nevét adják.

— ip	— ár	— in	— om
— ap	— du	— pó	— kl
— ru	— et	— en	— us
— ag	— kó	— ru	— dl
— ág	— ép	— an	— in
— áz	— ru	— dó	
— ko	— ér		
	— ti		

Betűösszerakórejtvények

Kezdőbetűk helyesen összeállítva két irodalmi mű címét adják.

Óra, **S**áros, **I**dom, **O**voda, **Ó**rás, **A**lma, **Á**só, **O**rdas, **Z**enesz, **K**aró, **M**éreg, **N**ád, **D**ér, **S**ok, **S**ör, **Z**ene, **S**árga, **N**éma, **Y**ard, **G**itár.

Emil, **E**rős, **É**lénk, **A**lma, **E**rőd, **E**resz, **É**rem, **E**b, **S**ír, **Z**ár, **R**om, **T**erem, **N**ép, **M**er, **H**áz, **S**írás, **Z**ord, **R**ege, **T**ető, **N**ép, **N**ap, **K**ép.

15. számban közölt rejtvények megfejtése

Betűrejtvények. Különös közzjáték. Simon Böske. Titkos Ilona. Az élő holttest. Miss Amerika. Lehár Ferenc. Radó Sándor. Alpár Gitta.

Amról mindenki beszél. 1. Vígsház. Vajda Ernő. 2. Kolozsvári színház. 3. 1907. 4. Könyg Éva gyermekágyban. 5. Mikszáth Kálmán. 6. Girlandajo. 7. „Vadát emelek“. 8. Pestalozzi Henrik János. 9. Filipp tengerészkapitány megalapítja Sydneyt 1788-ban. 10. 1925. 11. Népepera (1917.). 12. Herczeg Ferenc. Vígsház, 1917 január 13.

Betűpótlórejtvények. Királyszínház. Pista néni. Bársony Rózsi.

Betűösszerakórejtvények. Fedák Sári. Rózshegyi Kálmán.

Előfizetési ár:

$\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér, $\frac{1}{2}$ évre 7 pengő. Ausztriában példányonként 60 Groschen.

Budapest, VII, Dohány uca 12

Szerkeszti: **POGÁNY JÓZSEF**

Kiadótulajdonos: **TOLNAI NYOMDAI MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT**

Kiadásért és szerkesztésért felel: **PAIZS GÉZA**

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein, Budapest, VII, Dohány uca 12 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: József 423-39 és József 423-50

Király Ernő

Délibáb

Megjelenik minden szombaton

Olga Csehova

D

3
fill

II. sz.
B
M